

Raadsvergadering.....	3
1. Opening en mededelingen.....	3
2. Vaststellen agenda.....	6
3. Voorjaarsdebat 2025.....	7
Begrotingswijzigingen 1 ^e kwartaal 2025 VGR I.....	7
Voorgestelde besluiten n.a.v. meicirculaire 2025.....	7
Voorjaarsbrief 2025 en financieel meerjarenbeeld 2026-2029.....	7
M01: Pak scheefhuren in corporatiewoningen aan.....	7
M02: Publiekscampagne voor het melden van rotzooi in de openbare ruimte.....	7
M03: Terug naar de basis.....	7
M04: Op weg naar een Gronings Congresbureau.....	7
M05: Je oude fiets is altijd kapot (Fietsreparaties bij stallingen).....	7
M06: Stimuleer intergenerationeel wonen.....	7
M07: Groningen als Proefstad voor 'Nachtnatuurparken'.....	7
M08: Tevredenheid en beleving fietser en voetganger binnenstad.....	7
M09: Actieve aanpak van leegstand.....	7
M10: De parkeerautomaat is geen pinautomaat.....	7
M11: Prijs van CO2-uitstoot ook bij Wonen en Ruimtelijke Ordening.....	7
M12: Verkenning Groningen De culturele hoofdstad van Europa 2033.....	7
M13: De sociale basis als basis.....	7
M14: Oog voor statushouders.....	7
M15: Waar en welke ontmoetingsplekken.....	7
M16: Van Boer naar (Stadhuys) Bord.....	7
M17: Spijs doet Samenkomen.....	7
M18: Benut de arbeidskansen van de bouw en het beheer van Meerstad-Noord.....	7
M19: Herdenking Nederlands-Indië op 15 augustus 2026.....	7
M20: Een aantrekkelijke, toegankelijke en inclusieve binnenstad voor alle Groningers	7
M21: Blijvend herinneren, vraagt blijvende middelen.....	7
M22: Een herkansing in het Zuiderplantsoen.....	7
M23: Blijf oog houden voor de verhalen achter de cijfers.....	7
M24: Naar een nieuw decentraal energiesysteem.....	7
M25: Jongerenparticipatie bij de bouw van trafo-huisjes.....	7

M26: Regen op warm asfalt (Parkeerdruk (fiets)vlonders).....	7
M27: Lady & Mr. Marmelade (Plek voor sekswerkers).....	7
M28: Everybody loves the sunshine (Chill & Groenvlonders).....	7
M29: Ga door met groen.....	7
M30: Groningen voorbeeldstad Toegankelijk, Gastvrij en Veilig voetbal.....	7
M31: Waardering aandelen Enexis.....	7
M32: Stresstest Grondexploitaties (GREXEN).....	7
M33: Behoud van urban-, beweeg-, en speelplekken in de gemeente Groningen.....	7
M34: Bevorderen promoten van voetbal op vrijdagavond zondag in de Gemeente Groningen.....	7
M35: 'Samen voor altijd' (Financiering WIJS).....	8
M36: 'Stand by me' (Studenten zonder leencapaciteit).....	8
M37: 'Start me up' (Startersfonds).....	8
M38: 'Locked Out of Heaven' (Compensatieregeling cultuur).....	8
M39: 'No room, No future' (Studentenwoningen).....	8
M40: Een veilige haven tijdens evenementen en in de nacht.....	8
M41: Ga door met ongelijk investeren.....	8
M42: Openbare toiletten.....	8
M43: Uitbreiding formatie boa's.....	8
M44: Een duurzame relatie met Stichting Move.....	8
M45: Onderzoek naar de invoering van een sportpas voor jongeren.....	8
M46: Onderzoek inzet stadsreservisten.....	8
4. Sluiting.....	106

GEMEENTERAAD VAN WOENSDAG 9 JULI 2025 15.00 UUR

Voorzitter: R. Kamminga (burgemeester)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), F. Folkerts (GroenLinks), E. Hillekens (GroenLinks), J. Jones (GroenLinks), B. Leemhuis (GroenLinks), S. Middelhuis (GroenLinks), P. Swart (GroenLinks), T. van de Vendel (GroenLinks), J. Visser (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), I. Huitema (PvdA), R. Gierkink (PvdA), R. Pestman (PvdA), J. Scoop (PvdA), R. Tjepkema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), M. Gietema (D66), M. Martinez Doubiani (D66), A. Poelstra-Bos (D66), T. Rustebiel (D66), J. Bosma (PvdD), W. Pechler (PvdD), T. van Zoelen (PvdD), N. Hilboesen (Stadspartij 100%), H. Moerkerk (Stadspartij 100%), H. de Waard (SP), D. Brandenbarg (SP), J. Huisman (SP), F. Mertens (SP), I. Jacobs-Setz (VVD), E. Akkerman (VVD), R. Heiner (VVD), O. van Schagen (Student&Stad), P. Vermerris (Student&Stad), W. van Heteren (Student&Stad), P. Rebergen (ChristenUnie), L. Dwarshuis (ChristenUnie), J. de Haan (CDA), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), E. Bernabela (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder), C. Bloemhoff (wethouder), K. de Wrede (wethouder), E. Eikenaar (wethouder), I. Jongman (wethouder), P. Broeksma (wethouder), R. van Niejenhuis (wethouder) M. Molema (wethouder)
Namens de griffie: J. Spier

Raadsvergadering

1. Opening en mededelingen

00:16:37

Voorzitter: We hebben voordat we met de vergadering beginnen een filmpje. Het geluid kan niet heel hard. Als iedereen stil wil zijn, dan kunnen we het allemaal het zo goed mogelijk horen.

00:16:57

Sprekers video: Betaalbare huizen.

00:16:58

Sprekers video: Jeugd en jeugdzorg.

00:17:01

Sprekers video: Veiligheid op straat is iets wat nu echt speelt.

00:17:04

Sprekers video: De toegankelijkheid van de straten en de buurt vind ik ook belangrijk.

00:17:07

Sprekers video: De jeugdzorg.

00:17:09

Sprekers video: Wat ik belangrijk vind? De veiligheid op straat.

00:17:12

Sprekers video: Ik vind het belangrijk dat de gemeente heel groen is en blijft.

00:17:17

Sprekers video: Armoedebestrijding.

00:17:18

Sprekers video: Wat ik ook belangrijk vind, is de verkeersveiligheid in Groningen.

00:17:22

Sprekers video: Allereerst, wil ik een betaalbare woning. Dat is erg belangrijk.

00:17:24

Sprekers video: De veiligheid op straat kan ook omhoog.

00:17:30

Sprekers video: Heeft het iets met de regering te maken?

00:17:33

Sprekers video: Een debat over het jaar, zoals in het voorjaar gebeurt.

00:17:36

Sprekers video: Een debat in het voorjaar? Ja.

00:17:52

Voorzitter: Nu, kijk eens aan. Inspiratie voor ons vanuit de inwoners voor dit debat.

Het is altijd goed om het buiten op te halen. Dat doen jullie natuurlijk in jullie dagelijks werk altijd al.

00:18:01

Voorzitter: Welkom allemaal bij deze bijzondere raadsvergadering. Het is de laatste van dit politieke seizoen en het belooft een mooie, maar ook lange vergadering te worden. We verheugen ons erop. Ik heet iedereen in de zaal welkom, maar natuurlijk ook degenen die elders meekijken of meeluisteren. Ik heb een bericht van afwezigheid van de raadsleden Menger, Hekkema en Staijen. De heer Hilboesen en mevrouw Pestman komen iets later. U vindt op uw tafel een prachtig boek. Daar hoort een toelichting bij en voor die toelichting geef ik het woord aan wethouder Bloemhoff.

00:18:38

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel, Voorzitter. U gaat straks na deze vergadering allemaal op vakantie en daar kunt u een goed boek bij gebruiken. Dit boek is het resultaat van de Manifestatie Scholenbouw. Het boek heet 'Schoolvoorbeeld'. Eens in de zoveel jaar doen wij als gemeente Groningen een grote manifestatie om een onderwerp op de kaart te zetten en te ontwikkelen richting de toekomst. Bouw Jong was zo een onderwerp en De intense stad. Zoals de raad wellicht weet, hebben we besloten dat te doen voor de schoolgebouwen voor de toekomst met als hoofdvraag: hoe ziet dat schoolgebouw van de toekomst eruit? Die manifestatie heeft ongeveer 1,5 jaar geduurd met bijeenkomsten op Let's Gro en Platform GRAS heeft een aantal bijeenkomsten georganiseerd waar uw raad ook voor uitgenodigd was.

00:19:32

Mevrouw Bloemhoff: We hebben echter vooral met leerlingen en leerkrachten gesproken om die vraag te beantwoorden. Het boek bevat een aantal aanbevelingen voor hoe kunnen we een schoolgebouw in de toekomst een plek laten bieden voor iedereen, hoe kunnen schoolgebouwen de komende honderd jaar meegaan, hoe kunnen we circulair en duurzaam bouwen en hoe kunnen we groene schoolpleinen realiseren. Er staan een aantal mooie aanbevelingen en studies in. Wat ik zelf heel mooi vind in het boek, is dat ook de historie heel goed beschreven staat. Wij hebben een traditie, als het gaat om scholenbouw. De Groninger scholenbouw van Mulock Houwer, Wilhelm en natuurlijk Siebe Jan Bouma - de gebouwen daarvan zijn bekend - zijn inspirerend geweest voor de ontwerpen voor een aantal nieuwe scholen die in het Scholenplan staan. In dit boek kunt u de resultaten van die manifestatie lezen en daarmee hopen wij deze discussie voor de komende 10 à 20 jaar een mooie impuls te geven. Ik hoop dat u er deze zomer van geniet.

00:20:41

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Bloemhoff. Dan hebben we nog een mededeling van wethouder Jongman.

00:20:46

Mevrouw Jongman: Dank u wel, Voorzitter. Met uw welbevinden, twee mededelingen over sport. De eerste mededeling gaat over blaashallen voor hockey. We hebben daar eerder in debatten over gesproken en vandaag treft u in de post een raadsvoorstel aan om twee blaashallen aan te leggen, namelijk één op sportpark Corpus Den Hoorn bij GHBS en een tweede bij HCG op sportpark De Harener Holt in Haren. Op deze wijze kunnen we ruimte vrijspelen in de sporthallen die dan weer

gebruikt kan worden voor andere zaalsporten. Echter, omdat de zaal hockeycompetitie half november van start gaat en de roosters voor de sporthallen in de zomer gemaakt worden, heeft het college besloten om voorafgaand aan de vaststelling van de kredieten door de raad in de zomer alvast een start te maken met de voorbereidende werkzaamheden en u hier bij deze over te informeren, zodat we half november die hallen klaar kunnen zetten voor de zaal hockeycompetitie. Dat raadsvoorstel ligt, als ik goed geïnformeerd ben, op 24 september ter besluitvorming voor aan uw raad.

00:21:58

Mevrouw Jongman: Dan heb ik nog een tweede mededeling, Voorzitter. Die gaat over Lycurgus. Het college heeft gisteren een besluit genomen over het voortbestaan van Lycurgus en hun deelname aan de volleybalcompetitie, waar wij uw raad graag over willen informeren. Het college heeft besloten na een dringend verzoek van de stichting een bijdrage beschikbaar te stellen aan Stichting Topvolleybal Groningen. Met deze bijdrage kan de club een doorstart maken en deelnemen aan het nieuwe seizoen. Ook is besloten dat voor ons een rol is weggelegd in de governance van deze stichting. Die rol gaan we nog nader uitwerken.

00:22:37

Mevrouw Jongman: Nog even waar het over gaat. De stichting heeft na het faillissement van Nova Tech Lycurgus B.V. heel veel werk verzet om Lycurgus als sportorganisatie te behouden en voor komend seizoen een bijgestelde licentiaaanvraag in te dienen. Bij deze aanvraag is een gehalveerde begroting ten opzichte van vorig seizoen ingediend. Naast het verzoek aan ons als gemeente zijn ook marktpartijen verzocht om een bijdrage te leveren. We hebben al eerder met u gesproken over de huurkosten via Martiniplaza. We hebben uw raad om wensen en bedenkingen gevraagd. Echter, gezien de dringendheid nu en doordat er door het aanstaande zomerreces geen gelegenheid meer is, hebben wij besloten om een bijdrage van € 100.000 toe te kennen aan Lycurgus. Echter, deze bijdrage is op dit moment niet gedekt in de gemeentebegroting 2025. We zullen u voorstellen, conform de bestaande afspraken, de dekking te halen uit de algemene reserve. Het besluit daarover wordt aan u voorgelegd in het verzamelvoorstel Begrotingswijzigingen derde kwartaal 2025.

00:23:52

Mevrouw Jongman: Wat ons betreft, heeft Lycurgus een belangrijke waarde in de noordelijke volleybalpiramide, zowel sportief als maatschappelijk. De club wordt gedragen door vele vrijwilligers, dus het is van belang dat de organisatie in stand kan blijven, zij het in afgeschaalde omvang. Vanwege de waarde voor de regio en voor ons als gemeente hebben wij besloten in Lycurgus een bijdrage te verlenen. Lycurgus zal zich inzetten om deze bijdrage maatschappelijk extra in te zetten om die waarde ook te behouden en te benutten. Samengevat, Voorzitter, met dit besluit kan Lycurgus een doorstart maken en blijft de club behouden voor Groningen. Het college hoopt op uw begrip. Dit komt terug bij uw raad in het verzamelvoorstel Begrotingswijzigingen derde kwartaal 2025. Dank u, Voorzitter.

00:24:43

Voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Voordat we doorgaan naar het vaststellen van de agenda, wil ik nog iets onder de aandacht brengen. Het is niet alleen een

bijzondere raad, omdat dit de laatste raad is voor het zomerreces, maar het is vandaag ook de laatste raad van onze bode Anne Geert van der Tuin. Een bekend gezicht voor u allen. Ja, dat mag toch wel even?

00:25:10

Voorzitter: Een bekend gezicht voor u allemaal en ik denk dat hij altijd goed voor u gezorgd heeft. We gaan hem enorm missen en we wensen hem veel geluk en veel plezier met zijn pensioen waar hij mooi van kan genieten. Goed, dat gezegd hebbende, hebben we nog een mooie middag en avond voor de boeg.

2. Vaststellen agenda

Voorzitter: Ik ga kijken of er bezwaren zijn tegen het volgen van de agenda of dat we dat zo kunnen gaan doen. Ik zie niemand. Dan stellen we de agenda bij deze vast. Ik neem u er even mee doorheen, zodat u, maar ook de mensen die dit volgen, scherp heeft waar dit debat over gaat en wat we vandaag met elkaar gaan doen.

3. Voorjaarsdebat 2025

- Begrotingswijzigingen 1^e kwartaal 2025 VGR I
- Voorgestelde besluiten n.a.v. meicirculaire 2025
- Voorjaarsbrief 2025 en financieel meerjarenbeeld 2026-2029
- M01: Pak scheefhuren in corporatiewoningen aan
- M02: Publiekscampagne voor het melden van rotzooi in de openbare ruimte
- M03: Terug naar de basis
- M04: Op weg naar een Gronings Congresbureau
- M05: Je oude fiets is altijd kapot (Fietsreparaties bij stallingen)
- M06: Stimuleer intergenerationeel wonen
- M07: Groningen als Proefstad voor 'Nachtnatuurparken'
- M08: Tevredenheid en beleving fietser en voetganger binnenstad
- M09: Actieve aanpak van leegstand
- M10: De parkeerautomaat is geen pinautomaat
- M11: Prijs van CO2-uitstoot ook bij Wonen en Ruimtelijke Ordening
- M12: Verkenning Groningen De culturele hoofdstad van Europa 2033
- M13: De sociale basis als basis
- M14: Oog voor statushouders
- M15: Waar en welke ontmoetingsplekken
- M16: Van Boer naar (Stadhuis) Bord
- M17: Spijs doet Samenkomen
- M18: Benut de arbeidskansen van de bouw en het beheer van Meerstad-Noord
- M19: Herdenking Nederlands-Indië op 15 augustus 2026
- M20: Een aantrekkelijke, toegankelijke en inclusieve binnenstad voor alle Groningers
- M21: Blijvend herinneren, vraagt blijvende middelen
- M22: Een herkansing in het Zuiderplantsoen
- M23: Blijf oog houden voor de verhalen achter de cijfers
- M24: Naar een nieuw decentraal energiesysteem
- M25: Jongerenparticipatie bij de bouw van trafo-huisjes
- M26: Regen op warm asfalt (Parkeerdruk (fiets)vlonders)
- M27: Lady & Mr. Marmelade (Plek voor sekswerkers)
- M28: Everybody loves the sunshine (Chill & Groenvlonders)
- M29: Ga door met groen
- M30: Groningen voorbeeldstad Toegankelijk, Gastvrij en Veilig voetbal
- M31: Waardering aandelen Enexis
- M32: Stresstest Grondexploitaties (GREXEN)
- M33: Behoud van urban-, beweeg-, en speelplekken in de gemeente Groningen
- M34: Bevorderen promoten van voetbal op vrijdagavond zondag in de Gemeente Groningen

- M35: 'Samen voor altijd' (Financiering WIJS)
- M36: 'Stand by me' (Studenten zonder leencapaciteit)
- M37: 'Start me up' (Startersfonds)
- M38: 'Locked Out of Heaven' (Compensatieregeling cultuur)
- M39: 'No room, No future' (Studentenwoningen)
- M40: Een veilige haven tijdens evenementen en in de nacht
- M41: Ga door met ongelijk investeren
- M42: Openbare toiletten
- M43: Uitbreiding formatie boa's
- M44: Een duurzame relatie met Stichting Move
- M45: Onderzoek naar de invoering van een sportpas voor jongeren
- M46: Onderzoek inzet stadsreservisten

00:25:40

Voorzitter: De raad behandelt vandaag de voorjaarsbrief en het financieel meerjarenbeleid voor 2026-2029. Ook wordt besloten over de wijzigingsvoorstellen van de begroting voor het eerste kwartaal van het lopende jaar en de voorgestelde besluiten naar aanleiding van de meicirculaire 2025.

00:26:07

Voorzitter: Ik neem u mee door het programma van vanmiddag en vanavond. We beginnen zo dadelijk met de eerste termijn van de raad. Iedere fractie heeft 12 minuten spreektijd per bijdrage en voor het indienen van de moties, dus in totaal. Dat is inclusief de interrupties en de reacties die u vervolgens op de interrupties geeft. Wanneer u spreekt, loopt uw tijd. U kent het. Dan gaan we aan de slag. Ongeveer halverwege de sprekerslijst gaan we kort schorsen. De sprekersvolgorde is volgens hetzelfde principe als vorige week. Dat wil zeggen, we beginnen met de grootste fractie en gaan dan door. Na de eerste termijn van de raad, hopelijk rond ongeveer 18.00 uur, volgt een eetpauze. Deze is iets langer dan gebruikelijk en is vijf kwartier, zodat het college zich kan voorbereiden op de beantwoording.

00:26:52

Voorzitter: Daarna beginnen we aan de eerste termijn van het college, waarbij wethouder Wijnja als eerste het woord zal krijgen. Na de eerste termijn van het college houden we wederom een pauze van 15 minuten, waarna we doorgaan naar de tweede termijn van de raad. Het voorstel is om het dan in omgekeerde volgorde te doen, dus beginnen we bij de Partij voor de Vrijheid. U heeft in die tweede termijn 5 minuten per fractie voor uw woordvoering in reactie op de eerste termijn, wederom inclusief interrupties en de reacties daarop. Op de tweede termijn van de raad volgt uiteraard een tweede termijn van het college. Dan zijn de beraadslagingen gesloten en volgen de stemverklaringen van de fracties, voor zover u uw stemgedrag nog niet heeft toegelicht tijdens u inbrengen. Dat gebeurt per fractie en het woord kan gevoerd worden door de verschillende woordvoerders binnen uw fractie op het onderwerp.

00:27:37

Voorzitter: Heeft u een motie mede ingediend, dan is er afgesproken om geen stemverklaring af te geven. Na het afgeven van de stemverklaringen volgt het

stemmen, allereerst over de drie raadsvoorstellen die voorliggen en daarna over de moties. Gedurende de vergadering geef ik steeds aan waar we in het programma zijn. Ik kijk rond of dit voor iedereen duidelijk is. Oké, ik zie geen opmerkingen. Dan kijk ik naar de fractie van GroenLinks voor hun inbreng.

00:28:24

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, als je niet bereid bent om moeilijke beslissingen uit te leggen en als het strafbaar stellen van menselijkheid geen grens meer is, wat zijn we dan aan het doen? Het draait in Den Haag om een politiek van cynisme dat polarisatie alleen maar verder aanwakkert. Deze vorm van politiek wint misschien verkiezingen, maar verliest empathie en tast de rechtsstaat en het vertrouwen in de politiek aan. Vandaag hier een woordvoering houden zonder stil te staan bij het verbod op het tijdig en fatsoenlijk huisvesten van statushouders, ook Groningers, of zonder stil te staan bij de bizarre strafbaarstelling van illegaliteit wil ik niet. Zeker niet als je daarbij probeert te bevatten dat mogelijk het bieden van hulp aan sommige mensen ook verboden wordt.

00:29:12

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, zelfs dieptepunt na dieptepunt was dit zo een bestuurlijke wanvertoning. Zo vies dat ik met stomheid geslagen was. Menselijkheid het raam uit. Wetgeving hoef je niet te snappen, noch te kunnen overzien. Het draait om likes op Twitter. In Groningen weigeren wij mee te doen aan deze TikTok-politiek. Wij zijn trots op de uitspraak van het college over het blijven huisvesten van Groningse statushouders, ook als Den Haag dat moeilijk maakt. Wij zijn blij dat fatsoenlijk en dapper bestuur hier in Groningen nog steeds de norm is. In Groningen hoeft namelijk niemand op straat te slapen, is niemand illegaal en wordt altijd hulp geboden aan mensen die hulp nodig hebben.

00:30:00

Voorzitter: U had het zelf al gezien. U heeft een interruptie van de PVV.

00:30:06

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Ik heb het ook op social media gezien. Mijn partij is daar erg verbaasd over. Deze wetten, ze zijn nog niet eens door de Eerste Kamer, zijn op democratische wijze tot stand gekomen. Wij verbazen ons erover dat GroenLinks en PvdA oproepen tot anarchisme, want dat is 'wetweigeren'. Het is onmenselijk en best asociaal dat je democratisch tot stand gekomen wetten gaat weigeren. Hoe kijkt u hiernaar? Het is onfatsoenlijk om vanuit uw eigen ideologie een wet, die u niet past, niet te gaan naleven. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Hoe kijkt GroenLinks daarnaar?

00:31:00

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, betrekkelijk kort. In de regel is het uiteraard aan gemeenten en aan eenieder om de wet uit te voeren. Een belangrijke regel daarachter zijn twee dingen. Wetgeving moet uitvoerbaar zijn om uitgevoerd te kunnen worden en een menselijke norm daarbij aanhouden, is niet onfatsoenlijk, maar een stukje basale menselijkheid.

00:31:25

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, wij dienen samen met de ChristenUnie...

00:31:29

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een vervolginerruptie.

00:31:33

Mevrouw Blauw (PVV): Die medemenselijkheid wordt misbruikt als valse stemmingmakerij, omdat door de minister is aangegeven dat dit niet strafbaar gesteld wordt. Het gaat om illegalen en illegaal is illegaal. Die mensen horen hier niet en daar is nu een wet voor gemaakt. Daar kunt u als GroenLinks heel moeilijk over doen, maar dat is wat er nu aan de hand is. U misbruikt de medemenselijkheid om door te gaan met massa-immigratie en het huisvesten van illegalen. Hoe kijkt u daar dan naar?

00:32:07

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, mevrouw Blauw haalt bewust of per ongeluk, dat laat ik even bij mevrouw Blauw, twee dingen door elkaar. Allereerst het huisvesten van statushouders, zoals het woord het al zegt, gaat om statushouders. Dat gaat om mensen die het recht hebben om hier in Groningen te verblijven, dus met andere woorden om het huisvesten van Groningers. Daarvoor opkomen, vind ik niet alleen fatsoenlijk, maar dat is een taak die wij hier met zijn allen, alle 45, serieus zouden moeten nemen. Het niet accepteren van illegaliteit is mijn recht. Sterker nog, dat is mijn plicht. Geen mens is illegaal, punt.

00:32:37

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, wij dienen samen met de ChristenUnie...

00:32:40

Voorzitter: Er is toch nog een vervolgvraag.

00:32:44

Mevrouw Blauw (PVV): Nog even over de statushouders. U zet nieuwkomers voor eigen mensen die tien jaar op de wachtlijst staan; gescheiden mensen die geen huis kunnen vinden en jongeren die tot hun dertigste jaar bij hun ouders wonen. U zet uw eigen volk als laatst en nieuwkomers vooraan. Hoe kijkt u daarnaar? Dat is toch totaal onrecht?

00:33:12

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, via u richting mevrouw Blauw. Hoorde u wat u zojuist zei? 'Eigen mensen' en 'eigen volk'. Ik denk dat meer reactie niet noodzakelijk noch fatsoenlijk is.

00:33:27

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Als ik mag, Voorzitter? Wij dienen samen met de ChristenUnie een motie in om hier in Groningen statushouders waardig te blijven huisvesten.

00:33:39

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, een ander punt. Soms is het roeien met de riemen die je hebt. Het Rijk vraagt meer van ons dan het mogelijk maakt, omdat we niet genoeg geld krijgen, omdat we de instrumenten niet krijgen om de problemen aan te pakken of er juist beleid gemaakt wordt wat ons bij de uitvoering in de weg zit. Toch blijven we investeren in mens, dier en natuur, want de noodzaak is te groot. De uitdagingen waar we voor staan, zijn gigantisch. De klimaatcrisis, de

biodiversiteitscrisis en de voedseltransitie vergen keihard investeren, ook als het ingewikkeld is. Wij hebben gewoonweg de luxe niet om beleidsarm naar de toekomst te kijken. Samen met de Partij voor de Dieren en anderen roepen wij het college op om in de begroting van 2026 door te gaan met het tegengaan van de klimaatcrisis en te blijven investeren in een groen en duurzaam Groningen.

00:34:36

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Ook dienen wij een motie in voor een pilot die de werkelijke kosten van CO₂-uitstoot van ruimtelijke projecten inzichtelijk maakt, zoals we eerder hebben gedaan op een ander vlak op initiatief van Student en Stad. Duidelijkheid over de echte prijs van CO₂-uitstoot helpt ons om nog duidelijkere keuzen te maken.

00:34:56

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Een ander belangrijk punt...

00:34:58

Voorzitter: Voor u naar het volgende punt gaat, zag ik een interruptie van het CDA.

00:35:02

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik heb. Ik heb uw moties gezien. U kiest voor Groen en de ChristenUnie voor de sociale basis. Volgens mij staat er nog één over de tweedeling tussen. Op zich begrijp ik uw keuzen als je naar deze coalitie kijkt. Ik mis een heel aantal onderwerpen bij de heer Van Hoorn. Cultuur en sport zou je kunnen noemen en noem maar een heel rijtje op. Wat betekent het voor al die onderwerpen die niet op het lijstje van deze partijen staan?

00:35:30

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Niet zoveel. Kijk, allereerst staat sport vernoemd in een van de drie moties. De motie over de sociale basis, zo uit mijn hoofd. Waar wij hiertoe oproepen, is dat sommige uitdagingen, sommige crises van een dusdanige urgentie zijn dat wij met zijn allen hier de luxe hebben om te zeggen, weet je wat, wij wachten op de volgende verkiezingen, maar de uitdagingen en de samenleving niet. Wij roepen het college op om ook in 2026 daar geld voor vrij te maken, omdat die uitdagingen gewoonweg te groot zijn.

00:36:01

Voorzitter: Ik dacht dat ik ook de Stadspartij zag.

00:36:05

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. U noemt het CO₂ meten bij het bouwen en het investeren in de stad. Dat vinden wij goed om te doen. We staan zelfs op de motie die u daarvoor heeft ingediend, maar ik wil er een vraag over stellen. Is het zo dat de CO₂-reductie misschien kan prevaleren boven investeringen doen? Ik noem maar wat, een groot betonblok achter het station zetten zal heel veel CO₂-uitstoot veroorzaken. Hoe gaat u dat wegen ten opzichte van wat u wenst ten opzichte van uw programma?

00:36:41

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Ja, dat kan prevaleren. Het mooie aan deze motie is juist dat we die afweging kunnen maken. Nu hebben we namelijk de kosten van CO₂ maatschappelijk en in geld niet altijd in beeld. Door deze pilot kunnen we de

werkelijke CO₂-kosten meenemen in die afweging. Het één kan dan boven het ander prevaleren, maar wel bewust, weloverwogen en gebaseerd op kennis.

00:37:05

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, een ander belangrijk punt dat GroenLinks vandaag wil maken, heeft betrekking op het demonstratierecht. Het zal duidelijk zijn dat GroenLinks pal voor het demonstratierecht staat, ook als het schuurt, ook als het ongemakkelijk is, niet aangemeld is of als het voor sommige mensen niet leuk is. Wat GroenLinks betreft, moet de gemeente demonstraties altijd maximaal faciliteren. Demonstraties zijn namelijk een roep om verandering vanuit de samenleving en de werking van het demonstratierecht heeft zich keer op keer bewezen. Dankzij demonstraties kan ik trouwen met een man en stemmen op een vrouw. We zijn ons meer bewust van racisme en op 18 mei jongstleden trokken we met zijn allen een rode lijn. Althans, ruim honderdduizend van ons. Demonstratie leidt tot vooruitgang en verbindt mensen in het verzet tegen onrecht. Voorzitter, daarmee biedt het hoop.

00:38:01

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Ik ben me bewust van het feit dat ik vandaag zelf niet heel hoopvol begonnen ben, maar dat is GroenLinks juist wel. Je kan alleen verontwaardigd zijn als je oprecht gelooft in een alternatief. Deze overtuiging biedt ruimte voor optimisme. De ChristenUnie en de SP zullen later nog een motie indienen, maar het is in feite eenvoudig. Het draait om mens, dier en natuur. Het draait om nu en om de toekomst. Wat GroenLinks betreft, blijven we volop inzetten in ongelijk investeren voor gelijke uitkomsten. Dat betekent meer geld voor de mensen die het nu niet hebben, samen de wijken vernieuwen en ook keihard investeren in het onderwijs. Wij zijn trots op deze aanpak en roepen het college op om hiermee door te gaan.

00:38:50

Voorzitter: Dank u wel. U heeft een interruptie van de VVD.

00:38:52

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Klopt het dat ik u hoorde zeggen, dat u streeft naar gelijke uitkomst? Houdt het dan in dat u individueel onderscheid niet respecteert?

00:39:06

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter. Mevrouw Jacobs doet hier op zich wel iets vermakelijks. Ze stelt een vraag en geeft een interpretatie. Die interpretatie is aan u en die mag mevrouw Jacobs wegen zoals zij dat wil. Dat hoorde u inderdaad goed. Het stond in mijn woordvoering en ik ben blij dat u dat heeft meegekregen.

00:39:24

Voorzitter: Een vervolgvraag.

00:39:26

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Kunt u uitleggen wat u bedoelt met 'een gelijke uitkomst'?

00:39:29

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Kijk, ik dacht al dat daar vast een vraag achter zat.

Voorzitter, dat kan ik. Wij moeten met zijn allen via onderwijs, investeringen en wijkvernieuwing investeren, zodat we allemaal op gelijkwaardig dezelfde wijze mee kunnen doen. Alleen gelijke kansen is niet afdoende. Als ik alleen al kijk naar mijn eigen omgeving, neem bijvoorbeeld mij en mijn broertje. We hebben exact dezelfde kansen gehad. Alleen dat neemt niet weg dat er voor een van ons meer hindernissen waren dan voor de ander. Gelijke kansen is dus niet afdoende. Waar we naar moeten streven zijn gelijkwaardige uitkomsten en dat is meer dan gelijke kansen.

00:40:07

Voorzitter: Een vervolgvraag.

00:40:10

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Voorzitter, nu raak ik in de war. Is het gelijke uitkomst of gelijkwaardige uitkomst? Dat is volgens mij namelijk een verschil.

00:40:18

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Noem het hoe je het noemen wilt. We hoeven wat mij betreft niet allemaal professor te worden aan de universiteit, maar het is wel belangrijk dat we door fatsoenlijk onderwijs allemaal mee kunnen doen. Moeten het allemaal professoren zijn, dus gelijk? Nee, maar wel gelijkwaardig. Fijn dat ik dat heb kunnen verhelderen.

00:40:36

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, ook op het gebied van sport gaan wij proberen om het college iets gemakkelijker te maken. Ik heb mezelf vooral beloofd het voorlopig niet meer over de Champions League te hebben, maar ik ga toch twee moties indienen, waaronder één op het gebied van voetbal. Wij dienen een motie in samen met andere partijen om met voetbalclubs en de KNVB te kijken naar creatieve oplossingen om mensen te stimuleren van de momenten waarop een wachtrij is naar de zondag te gaan door middel van mix en match, in combinatie met andere sporten of een financiële prikkel. Op deze manier kunnen wij kijken of we naar een gelijkwaardigere verdeling kunnen komen.

00:41:13

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Daarnaast is bewegen in de openbare ruimte natuurlijk zoveel meer dan alleen voetbal, dus wij komen met een motie die oproept tot het behoud van bewegen in urban plekken samen met D66. Voorzitter, dit mag natuurlijk niet ten koste gaan van groen, maar heeft juist als doel om te komen tot een groene openbare ruimte waar het fijn verblijven en bewegen is voor ons allemaal. Nog twee dingen. De uitdagingen zijn gigantisch, zoals al eerder aangegeven, maar toch bieden we in Groningen een werkbaar alternatief voor de moeilijke omstandigheden. In 2026 en 2027 hebben we gelukkig enige ruimte, maar daarna wordt het krap. Dat betekent dat wij een moeilijk gesprek te voeren hebben en daarbij het eerlijke verhaal moeten durven vertellen. Ja, dat is niet altijd leuk.

00:42:02

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dit betekent dat we het gesprek aan moeten gaan met het Rijk; als u ons niet in staat stelt het te doen, kunnen wij het niet voor u doen. We moeten het gesprek met zijn allen hebben over hoe wij kunnen kijken naar meer inkomsten en uiteindelijk zullen we ook moeten kijken of daar bezuinigingen noodzakelijk voor zijn. Als het Rijk niet eerlijk over de brug komt, kunnen wij helaas

niet voor onze inwoners doen wat nodig is. Voorzitter, ik kom tot een afronding. Het is heel simpel: in Groningen telt iedereen, volwaardig en gelijkwaardig. Daarom blijven wij investeren in mens, dier en natuur voor nu en in de toekomst. Dank u wel.

00:42:43

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens GroenLinks. Dan nodig ik nu de vertegenwoordiger van de Partij van de Arbeid uit. Hij heeft zijn jasje er speciaal voor aangetrokken, zie ik. U heeft het woord.

00:42:59

De heer Van Veen (PvdA): Dank je wel. Vorig jaar bij de begrotingsbehandeling schetste ik het verschil tussen cynische antipolitiek waarbij politici zich vooral afzetten en duidelijk maken wat ze niet willen en anderzijds progressieve, realistische politiek waarbij politici coalities bouwen vanuit een ideaal en daadwerkelijk resultaten realiseren. Achteraf zijn mijn woorden profetisch gebleken. Dit Haagse kabinet heeft nog geen jaar kunnen zitten met enkel stilstand en slecht uitgevoerde plannen tot gevolg. Twee jaar sinds Rutte IV viel. Twee jaar waarin de gemeente Groningen wel koersvast bleef en bleef werken aan een eerlijker, mooier en een beter Groningen en dat merken de Groningers. Een nieuwe lichterling leerlingen in groep vier leerde de tafels bijvoorbeeld op een van onze prachtige scholen in Ten Boer. In de Grunobuurt maakten families van hun sociale huurwoning hun thuis; muren werden gewit en slaapkamers ingericht. Jongeren zonder werk of opleiding ontvingen hier meteen bijstand. Zij hoefden er niet een maand op te wachten en konden zo zonder acute stress gaan solliciteren.

00:43:58

De heer Van Veen (PvdA): Voorzitter, het kan dus wel. We blijven hier ook bewijzen dat het kan. Kijk naar de keuzen die het college in deze voorjaarsnota maakt. Dankzij ons buurtwerk, waarmee we doorgaan, en de ondersteuning op scholen doen we een ultieme poging om te voorkomen dat jongeren opgroeien met grote zorgen. Als ze dan toch in de knoop zitten, dan helpen we ze zo laagdrempelig mogelijk. We bouwen door in Groningen. Op de Suikerzijde rijden de vrachtwagens ondertussen af en aan. In Thesinge worden met inwoners plannen gemaakt om extra huizen te bouwen. Op de plek van De Doefmat in Beijum, mijn oude schooltje, staan ondertussen prachtige woningen.

00:44:32

De heer Van Veen (PvdA): Ook de schuldhelpverlening wordt weer verder uitgebreid. Ervaringsdeskundigen staan klaar om mensen te helpen. We hebben 'de pauzeknop' en op die manier zorgen we voor rust om hen weer grip op hun eigen leven te laten krijgen. Zo zou ik nog 10 minuten en 14 seconden door kunnen gaan. Oftewel college, ga hiermee door en blijf bewijzen dat die linkse politiek werkt.

00:44:52

De heer Van Veen (PvdA): Voorzitter, in mijn inleiding sprak ik niet alleen over de landelijke politiek, omdat ik daarmee extra duidelijk het contrast kan benadrukken wat dit college in Groningen doet. Deze inleiding deed ik ook, omdat we in Groningen helaas zeer afhankelijk zijn van de rijksoverheid. Twee derde van onze inkomsten komt direct uit de staatskas, dus als daar miljoenen afgaan, dan hebben we een groot probleem. Deze korting van miljoenen is de komende twee jaar wat verzacht, maar absoluut nog niet afgewend. Deze onzekerheid drukt op alle gemeentebesturen

in Nederland. Deze onzekerheid is helaas niet alleen financieel. De Nederlandse samenleving roept en schreeuwt om goed klimaatbeleid, om een oplossing voor de stikstofproblematiek, om betere regels om jongeren te beschermen tegen 'later betalen' of tegen de gokindustrie en om lagere belastingen op arbeid, zodat werken meer loont.

00:45:39

De heer Van Veen (PvdA): Echter, met de tweede keer verkiezingen in drie jaar tijd moet je als gemeente bedenken hoe je je tot die onzekerheid wil verhouden. Je kunt verstarren, je kunt een groot bezuinigingspakket optuigen, je kunt je voorbereiden op het slechtste scenario of al je plannen in de ijskast zetten. Ik zie in het land helaas gemeentebesturen die daarvoor kiezen. Laat het helder zijn, dat is niet wat de PvdA wil. Ik ben ervan overtuigd, dat je juist in deze onzekere tijden, waar inwoners van ons verlangen dat we de koers vast houden, op die thema's waar brede steun voor is, blijven doorgaan op de ingeslagen weg. Op die thema's, waar we met het brede middenveld coalities gebouwd hebben, concrete resultaten realiseren. De groene transitie, het creëren van ontmoetingsplekken, het doorgaan met ongelijk investeren voor gelijke kansen.

00:46:24

De heer Van Veen (PvdA): Dat doorgaan met ongelijk investeren moeten we doen, omdat het helaas nog zo nodig is. De praktijk laat zien dat het werkt. Niet als pleister, maar als basisvoorwaarde, zodat het op den duur niet meer nodig zal zijn. Ik heb het over goede woningen, over prachtige buurthuizen en over een werk- en participatieprogramma waardoor mensen passend werk kunnen vinden. Graag hoor ik van het college een reflectie hierop, want bij mijn fractie leven zorgen over de knelpunten die we in de voorjaarsnota zagen.

00:46:51

De heer Van Veen (PvdA): Daarom dient de PvdA nu enkele moties in met de strekking om te blijven investeren. We zijn immers bij dit voorjaarsdebat om als gekozen politici aan het college duidelijk te maken welke visie wat ons betreft het uitgangspunt van de begroting zou moeten zijn.

00:47:06

Voorzitter: Een interruptie van de Student en Stad.

00:47:08

De heer Van Schagen (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Sinds iedereen hier zit, volgens mij, bestuurt de PvdA in Groningen onze stad als onderdeel van de coalitie. Daarbij is het gebruik geworden dat in een verkiezingsjaar de begroting, die daarvoor gemaakt wordt, niet helemaal dichtgetimmerd wordt, omdat daar straks een nieuwe coalitie gaat zitten die dat geld moet gebruiken voor een nieuw mandaat. Waarom kiest de PvdA er nu voor om die begroting wel dicht te timmeren en dat nieuwe mandaat straks minder geld te geven?

00:47:43

De heer Van Veen (PvdA): Volgens mij is de motie niet goed gelezen door Student en Stad, want er staat helemaal niet in dat we de begroting geheel willen dichttimmeren. Wat erin staat is de oproep, juist met de onzekerheid van het kabinet en juist nu we zien dat die uitdagingen zo groot zijn, om daarmee door te gaan.

00:47:57

Voorzitter: Een vervolgvraag.

00:47:59

De heer Van Schagen (Student en Stad): Voorzitter, als ik die drie moties goed heb gelezen, dan staat erin dat we het coalitieakkoord wat er nu ligt volledig in 2026 gaan doorzetten. Er ligt echter zo meteen een nieuw coalitieakkoord. Heb ik het verkeerd gelezen? Hoe zit dat precies?

00:48:15

De heer Van Veen (PvdA): Dat is toch verkeerd gelezen en daarom is het goed om het nu op te helderen. We zeggen, ga door met het coalitieakkoord. Dat betekent niet dat we alle financiële ruimte helemaal opnemen. Dat hebben we de afgelopen jaren ook niet gedaan. We zijn de afgelopen twee of drie jaar ook niet elk jaar precies op nul uitgekomen. Ook deze jaren blijft er nog wat geld over. Bovendien zeggen we, ga dingen incidenteel dekken, zodat we in 2026 er sowieso mee doorgaan. We zeggen dus niet, leg het geld meteen voor alle komende jaren vast.

00:48:42

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u nog een interruptie van de PVV.

00:48:46

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Ik zit naar het verhaal van de PvdA te luisteren en ik hoor daarin niets over wat voor een heleboel Nederlanders en ook hier in de gemeente Groningen een heel groot probleem is. Dat is namelijk onveiligheid en hun leefomgeving in de wijken. Ook slecht geïntegreerde jongeren op straat, de stad die onveilig is. Ik hoor PvdA hier niet over. Hoe kan dat?

00:49:13

De heer Van Veen (PvdA): Dat is omdat de PVV een andere focus heeft. Ik heb het daar zeker over gehad. Ik heb het gehad over ongelijk investeren voor gelijke kansen in buurten, buurthuizen en de scholen. Ik geloof dat daar een hele grote oplossing zit om Groningen weer veiliger te maken. Daar is het in mijn verhaal absoluut over gegaan. Voorzitter...

00:49:29

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u nog een vraag van de Stadspartij.

00:49:35

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. U noemt het 'doorinvesteren' op het coalitieakkoord en u staat ook op de motie die 'Ongelijk investeren' het. In het dictum staat als laatste punt 'eventuele aanvullende investeringen daar waar nodig te dekken uit incidentele middelen'. Geeft u daar eigenlijk niet, als die motie wordt aangenomen, een vrijbrief om, waar het college het nodig acht, te investeren op incidentele wijze zonder het aan de raad voor te leggen? De raad heeft hier dan namelijk geen invloed meer op. Hoe ziet u dat?

00:50:07

De heer Van Veen (PvdA): Nee, natuurlijk zijn we daar als raad nog bij. We vragen nu aan het college om een begroting op te stellen en net als gebruikelijk zullen we die begroting met elkaar bespreken in november. Dan zullen we als PvdA wegen of die motie, al dan niet aangenomen, voldoende uitgevoerd is. Wellicht komen we dan

met voorstellen om meer te willen of misschien komen we met correcties. Natuurlijk, uiteindelijk gaan we daar als raad altijd over.

00:50:26

Voorzitter: Een vervolgvraag.

00:50:28

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik begrijp hieruit dat het college deze motie moet gebruiken om een begroting op te stellen, maar dat de werking van deze motie eigenlijk wegvalt als de begroting eenmaal is aangenomen, want dan is het vrijbriefje niet meer geldig.

00:50:40

De heer Van Veen (PvdA): Nee, volgens mij begrijpen we elkaar verkeerd. Bij het voorjaarsdebat heeft het college in haar voorjaarsbrief in algemene zin de financiële kaders geschetst, waarbij ze aangeeft dat ze op deze manier van plan zijn om de begroting op te stellen. Wij geven daar nu met deze motie extra richting aan, zodat zij hopelijk beter doorhebben wat de wensen van deze raad zijn; een nog betere begroting opstellen, zodat we uiteindelijk, ons budgetrecht gebruikende, dat in november met elkaar kunnen bespreken.

00:51:06

Voorzitter: Dan heeft u een interruptie van Student en Stad.

00:51:10

De heer Van Schagen (Student en Stad): Voorzitter, dus als ik het goed begrijp, zegt de PvdA tegen het college dat ze het coalitieakkoord uit moeten voeren. Is deze motie dan niet een beetje overbodig?

00:51:20

De heer Van Veen (PvdA): Nee, helaas niet, omdat we zien dat op heel veel plekken in het land door die onzekerheid van de rijksoverheid, doordat naderende ravijn en de andere weging van de prioriteiten en de uitdagingen waar van onze samenleving voor staat colleges ervoor kiezen om op de rem te trappen. Daarvan zeggen wij, doe dat nu niet. Daarmee is het dus niet overbodig.

00:51:37

De heer Van Veen (PvdA): Voorzitter, ik ga verder met mijn verhaal, want volgens mij kunnen we hier anders nog heel lang over doorgaan. De PvdA durft deze prioriteiten zo mee te geven, omdat er in onze ogen geen alternatief is. Met die uitdagingen die op ons afkomen, is stilstand helaas geen optie. Groningen is voldoende flexibel en weerbaar om uiteindelijk altijd nog te kunnen acteren als dat nodig is.

00:51:58

De heer Van Veen (PvdA): Voorzitter, ik wil tot slot ingaan op de moties die wij ingediend hebben, de moties waar wij als eerste indiener opstaan. Ten eerste het tegengaan van leegstand. We vinden het onacceptabel dat enerzijds gezinnen, bedrijven en verenigingen op zoek zijn naar passende huisvesting en tegelijkertijd zoveel gebouwen leegstaan. Met een leegstandsverordening kunnen we dat aanpakken. We vragen het college om zo een verordening.

00:52:20

Voorzitter: U heeft een vraag van het CDA.

00:52:22

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, terecht dat we iets aan de leegstand moeten doen. Echter, aan de andere kant vraagt u de pandenbrigade om hier meer prioriteit aan te geven, maar u vraagt vervolgens niet om extra formatie. Mijn fractie vraagt zich af waar het uiteindelijk ten koste van gaat. Gaat het ten koste van bijvoorbeeld de aanpak van huisjesmelkers die Groningers uitknijpen? Waarvan gaat het ten koste als we dit extra prioriteit geven?

00:52:47

De heer Van Veen (PvdA): We hebben vorig jaar al extra geld voor de pandenbrigade geregeld middels een motie, dus volgens mij is dat dit jaar minder urgent. Zo een leegstandsverordening is ook niet alleen maar de pandenbrigade. Zo een leegstandsverordening gaat ook over regels waar bijvoorbeeld eigenaren van panden zich aan moeten houden, dus het hoeft niet per definitie geld te kosten.

00:53:06

De heer Van Veen (PvdA): Ik ga verder met mijn verhaal. De afgelopen jaren hebben we in Groningen miljoenen geïnvesteerd in de binnenstad en dat betaalt zich uit. We zien meer groen, de bussen zijn van de Grote Markt en er zijn bankjes om gratis op te zitten. Toch worden we regelmatig benaderd door met name senioren, die aangeven zich sinds het verdwijnen van de bussen niet meer welkom te voelen in het centrum en het kopje koffie op het terras met uitzicht op de Martinatoren missen. Dat vindt de PvdA doodzonde. Wij roepen het college op om onderzoek te doen en te kijken welke fysieke en wellicht ook mentale barrières we weg kunnen nemen, zodat het centrum voor iedereen ideaal gaat voelen. Eerder pleitte ik voor banen in de energietransitie en ondertussen hebben we die baangaranties. De groene transitie is zo een kans voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en jongeren, die moeten we grijpen. Daarom een motie om bij Meerstad-Noord minimaal 10% aan stagiaires of mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te gunnen.

00:53:57

De heer Van Veen (PvdA): Dan nog de herdenking van Nederlands-Indië. Twee jaar geleden werd die voor het eerst georganiseerd op initiatief van de PvdA. Als je daar op die warme augustusdag bij was, dan weet je hoe belangrijk het is dat we als gemeente Groningen stil blijven staan bij het leed van de slachtoffers in de oorlog in het vroegere Nederlands-Indië en alles wat daarna gebeurd is. Het zijn indrukwekkende verhalen en we kunnen er lessen uit trekken, dus vandaar dat we budget hiervoor vragen in de komende begroting.

00:54:22

De heer Van Veen (PvdA): Ten slotte de gaswinning. Het klinkt zo mooi op de website van de NCG: bij 454 adressen is gestart met versterken of met sloop-/nieuwbouw. Achter deze ene zin zitten 454 verhalen. Verhalen van huishoudens, gezinnen en ondernemers die door de gaswinning van de NAM gedwongen worden om tijdelijk te verhuizen of om midden in een verbouwing te zitten. Tijdelijk weg van familie, vrienden en de sociale omgeving. Helaas toonde Pointer aan dat de NCG en IMG steeds meer op die targets, dus de nummers, gefocust zijn en niet op de verhalen erachter. Daarom roepen we het college op om dit consequent bij de NCG en IMG onder de aandacht te brengen, zodat zij daar juist wel oog voor houden en de menselijkheid nooit uit het oog verliezen. Voorzitter,

daarmee wil ik gaan afsluiten. Net zo goed als we met die motie de NCG en IMG oproepen, gun ik onszelf ook dat we deze middag en avond oprecht en goed naar elkaar blijven luisteren. Dank u wel.

00:55:17

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens de Partij van de Arbeid. Ik zie de collega van D66 al opstaan om zijn inbreng te komen doen, voor D66 uiteraard.

00:55:46

De heer Lo-A-Njoe (D66): Voorzitter, laat me beginnen bij de kern. Niet bij een streefcijfer, een beleidsregel of een indicator, maar bij een idee. Een idee dat mijn fractie richting geeft in alles wat we doen; vrijheid in verbondenheid. Geen hol begrip voor ons, maar een levenshouding. Wat heb je aan vrijheid als je er alleen voor staat? Wat is verbondenheid waard als je vastzit in regels? Wij willen een samenleving waarin mensen zichzelf kunnen zien en zich gezien weten. Waar kansen worden gedeeld. Niet gegund aan enkelen, maar gerealiseerd voor velen. Die gedachte zit diep in onze stad. Ik denk daarbij aan Samuel van Houten, liberaal en Groninger, die als eerste pleitte voor kinderrechten. Zijn boodschap? Kinderen horen niet in de fabriek, maar in de klas. Niet vechten voor bestaansrecht, maar opgroeien in vrijheid.

00:56:37

De heer Lo-A-Njoe (D66): Voorzitter, de voorjaarsbrief 2025 laat zien waar we staan. Juist in moeilijke tijden moet je koers houden. Zonder visie is elke bezuiniging een knieval voor de toekomst. De opgave is helder: investeren in wat werkt en kansen, verbondenheid en vertrouwen. We steunen veel in de lijn van de voorjaarsbrief, maar we missen aandacht voor onze lokale economische kracht. De relatie met ondernemers staat onder druk. De reclamebelasting was daar een pijnlijk voorbeeld van en heeft zijn doorwerking. Ondernemers zeggen tegen ons dat de bereidheid tot samenwerking met de gemeente achteruit holt. Dat moet anders en dat kan door eenvoudigere regels, gezamenlijke aanpak en regionale inkoop. Daarom dienen we een motie mee in voor lokale inkoop bij gemeentelijke horeca- aanbestedingen.

00:57:23

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ook pleiten we samen met de PvdA en andere partijen voor een actievere aanpak van leegstand.

00:57:28

Voorzitter: U heeft een interruptie van de Partij van de Arbeid.

00:57:33

De heer Van Veen (PvdA): Ik ben een beetje klaar met het frame dat we als gemeente Groningen altijd ruzie met alle ondernemers hebben. Hoe kijkt D66 bijvoorbeeld naar Wintergoud, wat we samen met ondernemers hebben opgezet en wat enorm veel toeristen en levendigheid in de stad gebracht heeft? Of hoe we samen met Groningen Stroomt Door netcongestie aanpakken met ondernemers die er enorm blij mee zijn dat we dat in Groningen doen. Hoe weegt D66 dat?

00:57:55

De heer Lo-A-Njoe (D66): Wintergoud was een mooi evenement met grote reclames. Dat was een fantastisch evenement, maar ik kan toch niet anders dan luisteren naar wat wij van ondernemers en ondernemerskoepels horen als het gaat over de

houding van de gemeente. Het gaat op zich over goede dingen, maar betrek de ondernemers graag aan de voorkant. Het is wat er gebeurd is. Dat is niet een frame, maar de werkelijkheid.

00:58:18

Voorzitter: Een vervolgvraag.

00:58:20

De heer Van Veen (PvdA): Volgens mij moeten we dan constateren dat 'de ondernemer' schijnbaar niet bestaat. Wij krijgen hele andere verhalen van ondernemers, laten we dat ten eerste constateren. Ik vind het heel makkelijk om het meteen reclame te noemen. Dan zitten we weer in dat frame, dus daar ga ik niet op in.

00:58:33

De heer Lo-A-Njoe (D66): Nu, dan doe ik dat ook niet. Ik had het overigens niet over individuele ondernemers, die spreken we ook, maar over de ondernemerskoepels. Die spreken volgens mij namens grote groepen ondernemers.

00:58:43

De heer Lo-A-Njoe (D66): Samen met de PvdA pleiten wij voor een actievere aanpak van de leegstand. Daar vinden we elkaar wel op. Een leeg pand is immers een gemiste kans op werk, levendigheid en veiligheid. Daarnaast moet Groningen zichzelf beter profileren als congresstad. Een stad vol kennis en cultuur verdient een eigen congresbureau. Samen met de VVD roepen we op om daar nu echt werk van te maken. Als we toch ruimte maken, dan ook voor spel en beweging. Urban Sports brengen jongeren letterlijk en figuurlijk in beweging. Onze motie voor een 3x3 basketbalveld in het Zuiderplantsoen is daar een concreet voorbeeld van. We willen tegelijkertijd waken voor verlies van bestaande sportplekken.

00:59:21

Voorzitter: U heeft een interruptie van de ChristenUnie.

00:59:24

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Ik heb de motie gezien over het 3x3 basketbalveld. We weten allemaal hoe het in het plantsoen is gegaan met de aanleg van het basketbalveld. Waarom denkt de heer Lo-A-Njoe dat het 3x3 per se de oplossing is die de buurt ook graag wil?

00:59:41

De heer Lo-A-Njoe (D66): De burens zijn helaas niet betrokken bij het mislukte basketbalveld, wat in eerste instantie is neergelegd. Dat was misschien beter geweest. Het was goed geweest om daar ook basketbalorganisaties bij te betrekken, want dan was het een beter veld geweest. Er zijn al wat herstelwerkzaamheden gedaan. Het is goed om de buurt te betrekken, maar als je een basketbalveld neerlegt - het ligt er nu, het is gewoon neergelegd - lijkt het me handig om ook de 3x3-basketbalorganisaties te betrekken bij hoe maken we er een mooi veld van.

01:00:07

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:00:10

De heer Rebergen (ChristenUnie): Voorzitter, ik denk dat de heer Lo-A-Njoe en wij

het daarover eens zijn. Als we nu gaan kijken naar het basketbalveld en we willen daar iets mee, is het dan nu niet een mooi moment om de inwoners te gaan betrekken en met hun te kijken naar wat een goede oplossing zou zijn om dit basketbalveld tot een goede plek voor de buurt te maken?

01:00:29

De heer Lo-A-Njoe (D66): Nee, dat is te laat. Die bewoners hadden eerder betrokken moeten worden in de keuze of er wel of niet een basketbalveld neergelegd zou worden. Nu ligt er een basketbalveld, alleen was het met keien en grind omzoomd. Dat nu weggehaald, waardoor er iets overblijft, maar dat is niet bedoeld als ondergrond om op te basketballen. Volgens mij moet je kijken naar de mensen met expertise van basketbal, aangezien de keuze al gemaakt is om daar een basketbalveld van te maken. Betrek vooral de 3x3-organisaties en de jongeren die daaromheen wonen. Er ligt een basketbalveld, dat is niet onze keuze, maar die keuze is al gemaakt. Ik ga door.

01:01:03

De heer Lo-A-Njoe (D66): Tegelijkertijd willen we het verlies van bestaande sportplekken voorkomen, daarom dienen we samen met GroenLinks een motie in voor het behoud van speel- en beweegruimte. Samen met de SP vragen we opnieuw om meerdere openbare toiletten. Dat is geen luxe wat ons betreft, maar een basisvoorziening. Tot slot op dit punt, D66 blijft staan voor slim en sociaal wonen. Een woning delen waar het kan, optoppen waar het past en sociale huur voor wie het echt nodig heeft.

01:01:29

De heer Lo-A-Njoe (D66): Een vrije stad is wat ons betreft een veilige stad. Veiligheid begint bij vertrouwen, niet bij repressie. Daarom zetten we altijd eerst in op preventie. Jongeren voelen zich op sommige plekken onveilig en daarom pleiten we voor safe spaces in de nachtcultuur. Veilige plekken om tot rust te komen als het nodig is. Over de eiwittransitie zijn we helder, D66 is daarvoor. We gaan voor een gezonde, duurzame voeding met ruimte voor eigen keuzen, maar we zien het niet als een kerntaak van de gemeente. We denken dat het efficiënter is als we daar via de landelijke politiek op inzetten waar echte verandering mogelijk is en dat doen wij dus ook. Laten we ons lokaal richten op daar waar we wel het verschil kunnen maken: de energietransitie, circulaire economie en vergroening. We dienen een motie in voor decentrale energiesystemen om innovatie en lokale initiatieven te stimuleren.

01:02:21

De heer Lo-A-Njoe (D66): Samen met de PvdA komen we met een motie om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te betrekken bij het zonnepark in Meerstad-Noord. Duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid gaan op die manier hand in hand. Voor een geslaagde energietransitie moeten randvoorwaarden kloppen. Netcongestie remt de energietransitie en daarom zullen we meer ruimte moeten maken voor netverzwaring, energieopwekking en energiebesparing.

01:02:45

De heer Lo-A-Njoe (D66): Vrijheid begint met kansen en die beginnen op school, maar die kansen staan onder druk. Ik had het er vorige week ook over. Eén op de vijftien vijftienjarigen in Groningen kan niet goed lezen. Dat is niet acceptabel. Zoals ik vorige week al zei, op onze middelbare scholen is het een en ander aan de hand.

De inspectie heeft een aantal scholen als onvoldoende beoordeeld, waarvan het merendeel in het openbaar onderwijs. Wij hebben als gemeenteraad in de Wet op Onderwijs een bijzondere verantwoordelijkheid voor dat openbaar onderwijs en dat reikt verder dan alleen gebouwen. Dit is geen randverschijnsel, maar een stille crisis. Daarom pleiten wij voor meer inzet op onderwijs, landelijk en lokaal, voor de Rijke Schooldag - niet als pilot, maar als vast onderdeel van het leven van alle kinderen - met cultuur, sport, zorg en ouderbetrokkenheid. Dat is in onze ogen vrijheid door verbondenheid.

01:03:34

Voorzitter: U heeft een interruptie van de Partij van de Arbeid en daarna van de SP.

01:03:39

De heer Van Veen (PvdA): Een oprechte vraag, want ik twijfel een klein beetje. Waarom heeft D66 dan enkele maanden geleden tegen het preventiekader voor jeugdzorg gestemd?

01:03:45

De heer Lo-A-Njoe (D66): Het preventiekader ging over veel meer. Waar ik voor pleit bij een Rijke Schooldag is een integraal kindcentrum, waarin veel bij elkaar komt en voor alle kinderen een breed aanbod is. De verlengde schooldag is een goed begin, maar wat ons betreft, is de stip aan de horizon de Rijke Schooldag. Op een goede manier kan dat daar een onderdeel van zijn, maar in dat kader zaten voor ons toch een aantal dingen waar we niet mee akkoord konden gaan.

01:04:10

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:04:11

De heer Van Veen (PvdA): Ik vind het heel vreemd. Enerzijds hele grote woorden hebben over onze jeugd, heel generalistisch: iedereen moet leuk kunnen sport. Dat vinden we ook absoluut. De PvdA staat achter al die aanvragen bij Nij Begun en we willen de pilots die we hebben verder brengen. Om echter bij zo een preventiekader, wat hier juist mee gaat helpen, tegen te stemmen, daar kan ik toch niet bij.

01:04:29

De heer Lo-A-Njoe (D66): Wat ons betreft, is de belangrijkste preventie goed onderwijs en een complete schooldag waar dit soort zaken in zitten. We kunnen daar wat mij betreft nog uitgebreider over praten. Ik denk dat we in de praktijk niet zo ver uit elkaar zitten als het gaat om de Rijke Schooldag, maar wij willen daar graag verder in en versterken wat al werkt.

01:04:50

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u nog een interruptie van de SP.

01:04:52

De heer De Waard (SP): Dank u, Voorzitter. Ik heb dit verhaal van D66 een tijdje aangehoord en ik zit steeds te wachten op de visie van de grootste oppositiepartij van de raad over hoe het echt anders moet met deze gemeente. Het enige wat ik hoor, is iets over een basketbalveldje en de eiwittransitie en voor de rest veel moties waar al een meerderheid voor is. Waar blijft die grote visie en het grote verhaal over

hoe Groningen echt anders moet? Of bent u het eigenlijk eens met wat de coalitie hier aan het doen is?

01:05:20

De heer Lo-A-Njoe (D66): Het is kenmerkend dat u bevestigend luistert, namelijk alleen naar wat u al vindt. De rest mist u blijkbaar. Volgens mij leg ik hier duidelijk een visie van vrijheid in verbondenheid neer. Dat u daar andere opvattingen over heeft en dat u misschien met de onderwerpen, waar ik het over heb, niet zoveel heeft dat kan natuurlijk.

01:05:36

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:05:38

De heer De Waard (SP): Voorzitter, ik hoor toch vooral veel dingen over moties, waar - zoals ik net al zei - al een meerderheid voor is en die soms op de details zitten. Ik zie het vooral als uitdaging voor D66. Kom nu met dat bredere verhaal, want daar zou ik graag met u over in gesprek willen. Zo vind ik het moeilijk om dit debat te voeren.

01:05:57

De heer Lo-A-Njoe (D66): Nogmaals, misschien moet u wat beter luisteren en niet alleen naar dat deel wat u eruit haalt. Dit is een breder verhaal en daar praat ik graag breder met u over. Dit is mijn verhaal en ik ga er ook mee door. Luistert u vooral goed zou ik zeggen. Wij willen versterken wat al werkt, maar...

01:06:14

Voorzitter: Nee, u kunt nog niet door. U heeft nog een interruptie van de Partij voor de Dieren.

01:06:18

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. Ik heb wel goed geluisterd. Ik ben benieuwd, want u zegt aan de ene kant wij dienen samen met de Partij voor de Dieren de motie voor regionale inkoop in, maar aan de andere kant hoeft die voedsel- en eiwittransitie van ons niet bij de gemeente. Spreekt u zichzelf niet tegen? Juist die regionale inkoop is onderdeel van de voedsel- en eiwittransitie.

01:06:37

De heer Lo-A-Njoe (D66): Wat mij betreft niet alleen, dat gaat ook over het regionale aspect. Wat ik aangeef, is dat we meer kunnen bereiken als we dit landelijk oppakken en op gemeentelijk niveau hebben we slechts beperkte invloed. Dat wil niet zeggen dat we niet moeten doen wat we kunnen doen.

01:06:53

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:06:55

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Als ik het goed begrijp, zegt u dus dat het beleid goed is en we moeten daarmee doorgaan, maar samenwerking zoeken met de landelijke overheid?

01:07:03

De heer Lo-A-Njoe (D66): Nog concreter, wat ons betreft hebben we daar niet een

aparte wethouder voor nodig en moeten we doen wat we kunnen doen. Dat is beperkt, maar we moeten hier vooral landelijk op inzetten, zodat we de wet- en regelgeving daarop kunnen aanpassen. Die wet- en regelgeving kunnen wij hier lokaal niet aanpassen en dat is waar ik op wijs.

01:07:21

Voorzitter: Nog een vervolgvraag.

01:07:23

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Tot slot, dan constateer ik toch dat u uzelf tegenspreekt. Die inzet op de regionale voedselketens, de motie waar u aan refereerde, is onderdeel van de voedsel- en eiwittransitie die wij hebben namens de wethouder Voedsel- en Eiwittransitie.

01:07:38

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dat voorstel vinden wij ook goed. Alleen we vinden de impact van wat we kunnen bereiken als gemeente beperkt en vragen om vooral op landelijk niveau - daar zetten wij ons voor in en u ook, dat weet ik - de verandering te maken die we echt nodig hebben in deze maatschappij.

01:07:55

De heer Lo-A-Njoe (D66): Voorzitter, ik ga door. De inzet van studenten via WIJS is een goed voorbeeld, dus samen met anderen dienen we daar een motie voor in. In de gemeentelijke organisatie kan het beter en daar zullen we nog op terugkomen. We hebben schriftelijke vragen gesteld over mbo-traineeships. We zijn niet tevreden met de antwoorden op die vragen en zullen dat zeker gaan agenderen. We vinden namelijk dat ook voor mbo'ers dit soort dingen aangeboden moeten worden.

01:08:16

De heer Lo-A-Njoe (D66): Tenslotte wat is een stad zonder muziek, dans of ontmoeting? De afgelopen weken en dagen lieten zien hoe Groningen kan bruisen. Summerstage was een waar feest en dat smaakt naar meer. Daarom zetten wij een ambitieuze stip op de horizon: Groningen als dé culturele hoofdstad van Europa. We hebben hier alles; creativiteit, energie en identiteit. We vragen het college, durf te dromen. Durf te kiezen voor een volwaardig muziekcentrum op de beste plek achter het Hoofdstation. Het college maakte dit voorjaar een onbegrijpelijke draai van 180 graden na jaren te hebben gesteld dat renovatie onhaalbaar en onbetaalbaar is. Nu is dat een serieuze optie geworden.

01:08:53

De heer Lo-A-Njoe (D66): We gaan er in september verder inhoudelijk op in, maar bij een vooruitblik op 2026 hoort dit punt genoemd te worden. Wij en partners als het NNO en Eurosonic Noorderslag maken ons grote zorgen over de culturele positie van Groningen. Volgens het NNO zou dit kunnen betekenen dat dit het einde van een van de beste klassieke orkesten van Nederland wordt. Dat mogen we niet laten gebeuren. Het college vreest hoge kosten voor de nieuwe poort en op zich is het goed dat je daar op let, maar er wordt nu gekozen voor een alternatief zonder duidelijk kostenplaatje. Ons advies: gooi je oude schoenen niet weg, voordat je weet wat je nieuwe schoenen kosten.

01:09:27

Voorzitter: U heeft een interruptie van GroenLinks.

01:09:30

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Hier is een woord voor: verantwoordelijkheidsvacantie. Wat u hiermee doet - Voorzitter, via u - is wij willen dit wel, we gaan het er voorlopig nog niet inhoudelijk over hebben, het mag niet al te veel geld kosten, maar het kostenplaatje is onbekend. Volgens mij heb ik dit vaker tegen de heer Lo-A-Njoe gezegd, het zou D66 sieren om een standpunt te kiezen uit de verschillende dingen die ze vinden. Als D66 van plan is vooruit te lopen op de besluitvorming en nu al wel degelijk stelling neemt, heeft u ook de verantwoordelijkheid naar onze raad om uit te leggen waarom u die stelling neemt.

01:10:08

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik hoor geen vraag en alleen een standpunt. Dat mag er zijn, maar die vraag komt nu, denk ik.

01:10:14

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Wilt u uw stellingname uitleggen?

01:10:17

De heer Lo-A-Njoe (D66): Mijn stellingname is heel simpel: gooi je oude schoenen niet weg, voordat je nieuwe hebt. Laten we vooral de plek achter het station daarvoor openhouden, zolang we niet weten wat die renovatie gaat kosten.

01:10:28

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:10:29

De heer Van Hoorn (GroenLinks): O nee, ik snap het al. Het is eigenlijk wederom 'college, doe gewoon wat u voornemens bent te doen' alleen met heel veel woorden. Ik neem het terug.

01:10:37

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dan ga ik door. De renovatie van de Oosterpoort zou wel eens duurder kunnen uitpakken dan een nieuw muziekcentrum dat Groningen internationaal op de kaart zet als culturele hoofdstad van Nederland en wat ons betreft van Europa. Dat is namelijk een stad waarin je wil wonen, dat is de stad waar je wil zijn en dat is de stad waar je kinderen wil laten opgroeien. Tot slot, de grote vragen van nu zoals bestaanszekerheid, klimaat en polarisatie vragen geen harde knopen of holle kreten, maar vragen om koers, samenwerking en lef om de nuance te omarmen. Laten we elkaar vinden in het brede en redelijke midden. Daar waar het verschil mag bestaan, maar niemand wordt uitgesloten. Daar waar we bouwen aan een stad die ruimte geeft en waarin we elkaar de hand toesteken als het nodig is. Vrijheid in verbondenheid is wat D66 Groningen toewenst en dat is waar D66 voor zal gaan. Dank u wel.

01:11:28

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens D66. Dan geef ik vervolgens het woord aan de Partij voor de Dieren.

01:12:04

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Het is vorige week vaak gezegd en ook door u. Wij wonen in de mooiste gemeente van Nederland. Echter, we hebben ook hele mooie buurgemeenten, waaronder Het Hogeland. Wie net als ik heel graag door Het Hogeland fietst, kent vast de oude weegbrug van Ulrum. Deze

brug stamt uit 1939 en werd gebouwd om de vrachtwagens te kunnen meten, specifiek met de landbouwoogsten. In Noord-Groningen ging dat om stro, jute en verschillende graansoorten. Op die brug in Ulrum staat een kopje koffie geschilderd. De weger, die tegenover de weegbrug woonde, had namelijk de goede gewoonte om iedere boer een kopje koffie aan te bieden. Nu, een tijdje later, is die weegbrug niet meer in gebruik, omdat hij niet meer toegankelijk is voor de huidige landbouwoogsten. Het kopje koffie op de brug is groen uitgeslagen.

01:12:57

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dit doet me denken aan het Friese platteland waar ik opgroeide. Mijn pake was boer en ik hielp 's zomers vaak op het land. Die verbondenheid die wij hadden met de natuur dreigt in een wereld die steeds sneller gaat wel eens verloren te gaan. Die verbinding met de natuur is echter urgenter dan ooit. Als we het hebben over bestaanszekerheid, iets waar iedere partij het over heeft, dan moeten we het ook hebben over voedselzekerheid dicht bij huis. Daarom vinden we het belangrijk om te investeren in de afzetmarkt van lokale en regionale boeren. Inzetten op korte ketens, dus de afstand tussen wat de boer produceert en wat op ons bord ligt zo klein mogelijk maken. Zo geven we boeren uit de regio, ook als zij geen groot marketingkantoor hebben, een beter verdienmodel.

01:13:45

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): In de huidige internationale lange keten blijft namelijk bij iedere schakel winst hangen en dat dwingt boeren tot grotere industrieën en tot verdere uitputting van bodem en dieren. Door die kortere ketens krijgen boeren ruimte om te investeren in transities, bodemgezondheid en dierenwelzijn en het biedt kansen aan onze mooie regio. Bovendien maken we gezonde en verse voeding uit de regio voor meer mensen toegankelijk.

01:14:14

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Voedselbeleid is volgens ons niet iets voor linkse politiek, maar juist iets waar linkse en rechtse politiek heel goed op kunnen samenwerken. Daarom zijn we blij dat die motie voor meer regionale inkoop door zowel linkse als rechtse partijen breed wordt gesteund. Voedselzekerheid en gezondheid raakt ons namelijk allemaal.

01:14:35

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): De kloof tussen rijk en arm blijft groeien en daarmee ook het verschil in gezondheid. Jouw portemonnee en achtergrond bepalen tegenwoordig in hoge mate hoe lang je in goede gezondheid leeft. Rijke mensen leven gemiddeld vijftien jaar langer in goede gezondheid en leven vele malen langer. Dat is geen natuurwet, maar het gevolg van politieke keuzen. Gezond eten is duurder dan ongezond eten en bespoten eten is goedkoper dan biologisch eten. Onacceptabel wat ons betreft, want iedereen zou toegang moeten hebben tot gezond voedsel. Daarom komen we met voorstellen om deze gezondheidskloof te dichten. Laat het voedsel nu ook precies iets zijn waar we mensen mee kunnen laten samenkomen om polarisatie tegen te gaan.

01:15:24

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een interruptie van de PVV.

01:15:26

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Mooie timing.

01:15:28

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Over de motie. Daar staan wij ook op en wij zijn helemaal voor. Daar hebben we ook afstemming over gehad. Gezond eten voor iedereen. Toen gaf u aan, dat heeft meer met de voedseltransitie te maken. Wij zijn tegen de eiwittransitie, omdat daar voor ons lichtelijk dwang in zit en betutteling bij het zelf bepalen van de keuze wat je eet. Hoe kijkt u daarnaar? Hoe ziet u dat verschil tussen de voedseltransitie en eiwittransitie? Wij zijn wars van dwang daarin.

01:16:08

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Een goede vraag. Die voedsel- en eiwittransitie gaan voor ons hand in hand. Het verhaal dat ik had over bestaanszekerheid, dus dat we meer moeten gaan nadenken over hoe zorgen we ervoor dat we ons eten lokaal kunnen verbouwen en dat we daar lokaal of regionaal van kunnen eten. Wat we nu zien in Noord-Nederland is dat wij veel dierlijke eiwitten verbouwen en te weinig groente en fruit bijvoorbeeld, waar wij zelf van zouden kunnen eten. Als we het hebben over de voedseltransitie en meer lokaal en regionaal produceren en eten, moeten we ook kijken hoe we kunnen stimuleren dat we regionaal meer plantaardige eiwitten gaan verbouwen. Het gaat dus hand in hand.

01:16:51

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Voedsel leent zich perfect om polarisatie tegen te gaan en daarom dienen we ook de motie 'Spijs doet samenkomen' in waarmee we buurt- en dorpshuizen willen ondersteunen en stimuleren om meer mensen samen te laten eten. Zo kun je gemakkelijker de mensen in je buurt ontmoeten en leren kennen. Dit verbindende effect tussen mensen, tussen mensen en de natuur en tussen mensen en dieren zien we in de hele gemeente.

01:17:14

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Afgelopen jaar zijn er bijna 50.000 leerlingenbezoeken geweest bij schooltuinen. Er zijn geweldige initiatieven georganiseerd, zoals Ons Eten en het Snertfeest, om regionaal voedsel in de stad breed verkrijgbaar te maken of bijvoorbeeld bij de voedselbank te laten landen. Dit zijn allemaal voorbeelden van projecten en initiatieven die laten zien dat wat goed is voor mensen ook goed is voor de natuur. Ons huidige voedselsysteem loopt aan alle kanten vast. De afgelopen decennia zijn de helft van alle boeren gestopt, maar is het aantal dieren in de veehouderij niet minder geworden. Alles moest groter en industriëler, terwijl dat nu juist het probleem is. Die korte ketens zorgen voor minder uitstoot, eerlijkere productie en gezondere bodems. Dieren worden er gelukkiger van en wij gezonder. De huidige invloed van de intensieve veehouderij op het klimaat, onze gezondheid en dierenwelzijn is buitenproportioneel.

01:18:11

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Het lijkt evident en het zou eerste prioriteit van onze overheid moeten zijn om haar inwoners veilig en gezond te houden, maar die opdracht wordt door onze eigen overheid verzaakt, keer op keer. 2024 was het warmste jaar ooit gemeten en ook dit jaar zijn er alweer allerlei warmterecords verbroken. Echter, 2025 was ook het jaar dat bekend werd dat wij onze eigen klimaatdoelstellingen niet gaan halen. Ondertussen gaat het financieren van de

fossiele industrie gewoon door. Het pappen en nat houden van de banden met multinationals spekt nu misschien onze portemonnee, maar raakt ons en onze kinderen tien keer harder. Het is Haagse politiek, gekenmerkt door kortetermijnbelangen, het negeren van de wetenschap en gebrek aan lef.

01:18:57

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Die politiek raakte afgelopen week een nieuw dieptepunt, toen illegaal verblijf van vluchtelingen strafbaar werd gemaakt. Dat statushouders de schuld krijgen van ministers van woningnood, dat zou juist strafbaar moeten zijn. Dat de regering na tien jaar bakkeleien over stikstof nog niets voor elkaar heeft gekregen, terwijl de natuur verder en verder achteruit gaat, dat zou strafbaar moeten zijn. Dat er pesticiden in ons drinkwater voorkomen en dat de minister ondertussen de regels verder versoepelt, dat zou strafbaar moeten zijn.

01:19:31

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): We lazen afgelopen week dat iedereen in Nederland te veel PFAS in zijn bloed heeft. Dit laat volgens ons precies de macht van de vervuilende industrie en lobby zien. Het politieke toneel is verziekt door kortetermijnbelangen van bedrijven voorop te stellen. Het is nog nooit zo zichtbaar geworden dat we er zelf ziek van worden. Dat brengt me terug naar het begin van mijn betoog en de beginselen van onze partij. Wij zijn onderdeel van de natuur en wat de natuur schaadt, schaadt uiteindelijk ons. Misschien niet direct, maar wel over vijf of vijftig jaar. We zijn ervan overtuigd dat leven in harmonie met de natuur, met mensen en andere dieren de enige sleutel is tot een gezond en gelukkig leven. De enige weg daarnaartoe is die van compassie, medemenselijkheid en verzet van onderop. Dank, Voorzitter.

01:20:23

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens de Partij voor de Dieren. Dan is het woord nu aan de SP. U kijkt verbaasd, maar u bent echt aan de beurt.

01:21:01

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Het einde van 2025 en 2026 hebben het in zich om een hele spannende tijd te worden. Verkiezingen voor de Tweede Kamer en verkiezingen voor een nieuwe raad; de toekomst ligt helemaal open. Dit brengt onzekerheid en ongemak met zich mee. De druk op veel mensen neemt dan ook toe. Denk aan de wooncrisis, stijgende kosten voor zaken als voedsel en energie en toegankelijkheid van de zorg. Echter, ook buiten de grenzen van de gemeente nemen de zorgen toe. Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn er niet zoveel conflicten wereldwijd uitgevochten als nu. Dit lijkt ver van ons bed, maar wordt ook zeker gevoeld in Groningen. Denk aan de vele demonstraties tegen genocide in Gaza, de steunacties voor Oekraïne of het geweld in Congo, waar vele onschuldige mensen sterven voor grondstoffen voor accu's van elektrische auto's en het maken van mobiele telefoons; kapitalisme in een van zijn meest gruwelijke vormen.

01:21:59

De heer De Waard (SP): Ik wil de sfeer niet te veel verpesten met dagelijkse zorgen en verhalen over ellende, maar het is wel belangrijk om dit te blijven benoemen. Het hoort bij onze taak om die geluiden uit de samenleving hier te laten horen. Het is belangrijk dat we stilstaan bij wat er gebeurt, als zorgen hier niet terugkomen en als mensen het gevoel krijgen niet gehoord te worden en er niet toe te doen. Mijn partij

spreekt regelmatig mensen die zich zo voelen als we de buurt in gaan en dat is altijd pijnlijk om te merken. Het betekent vaak dat iemand het vertrouwen in de overheid of de democratie in zijn geheel is kwijtgeraakt en dat ze niet meer geloven dat verandering mogelijk is of dat er een betere wereld kan komen. Eerlijk gezegd snap ik die gevoelens wel. Al tientallen jaren horen mensen dat de overheid niet over hun problemen gaat en dat ze het zelf mogen oplossen. Succes of mislukking, dat is helemaal je eigen verdienste.

01:22:56

De heer De Waard (SP): Als je mensen zo behandelt, raken ze langzaam het vertrouwen kwijt. Ze schamen zich als het even tegenzit. Ze gaan zich alleen voelen, omdat verteld wordt dat ze er alleen voor staan. Ze gaan anderen wantrouwen, want iedereen wordt de concurrent die jouw kans op een baan of een huis zomaar kan afpakken. Er is ook genoeg reden om onzeker te zijn. Mensen zagen hoe woningen onvindbaar werden, hoe de prijzen voor voedsel, energie en andere basisbehoeften door het dak gingen en nog steeds hoog zijn. Tegelijkertijd maakten de supermarkten en energiebedrijven flinke winst. Sterker nog, de energiebedrijven en hun aandeelhouders stonden zelfs vooraan met de hand op om steun te krijgen van de landelijke overheid toen het misging. Gewone mensen hoefden echter nergens op te rekenen van de regering.

01:23:47

De heer De Waard (SP): Als mensen lang in onzekerheid leven, ontstaat er ruimte voor uiterst rechts. Partijen op rechts spelen namelijk in op angst. Ze zien hoe groot de onvrede is in de samenleving en in plaats van die woede te gebruiken om betere omstandigheden af te dwingen, richten zij die boosheid op kwetsbare groepen zoals vluchtelingen. Ze zetten mensen tegen elkaar op en spelen ze tegen elkaar uit. Die voedingsbodem voor haat en verdeeldheid moeten we aanpakken. Dat kan met wat de Duitse econome Isabella Weber antifascistische politiek noemt. Dat klinkt misschien heel zwaar en groot, maar gaat juist over iets heel concreets. Het betekent dat je ongelijkheid niet normaal vindt en dat je actief beleid maakt om mensen hoop, zekerheid en zeggenschap te geven. Dat de economie wordt ingericht om de noden van mensen te dienen en niet de winst van bedrijven. Mensen die zich gehoord en gesteund voelen, raken namelijk minder snel verbitterd of boos op elkaar. Het is niet alleen iets tegen extreem rechts, maar vooral voor een solidaire samenleving. Waar je niet tegenover je buurman komt te staan, maar samen werkt aan beter wonen, betaalbaar leven en gelijke kansen.

01:24:59

De heer De Waard (SP): Met deze term probeer ik een trend in de samenleving te duiden; de verrechtsing die we wereldwijd zien, van Trump in de VS tot Meloni in Italië. Leiders die ongelijkheid vergroten, verdeeldheid zaaien en democratie bedreigen. Ook in Nederland schuift het politieke midden op naar rechts met een regering die illegaal verblijf van vluchtelingen strafbaar stelt en solidariteit ondermijnt. Die ontwikkeling komt voort uit teleurstelling in het neoliberale systeem, wat zijn beloftes niet heeft waargemaakt. Rechts mag echter niet het enige antwoord zijn op die onvrede. Er is een alternatief met politieke keuzen die mensen beschermen, verbinden en perspectief bieden.

01:25:38

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een interruptie van de PVV.

01:25:41

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u wel, Voorzitter. Hoe zou het komen dat het politieke spectrum naar rechts verschuift? Zou dat niet zijn, omdat mensen er helemaal klaar mee zijn dat ze ondergedompeld worden in massa-immigratie en dat ze niet gehoord worden? Zou het niet te maken hebben met dat ze aan de kant gezet worden en dat illegalen en statushouders voor hun gesteld worden?

01:26:05

De heer De Waard (SP): Het gaat er inderdaad wel om dat mensen zich niet gehoord voelen. Uiteindelijk gaat het om hele simpele en concrete dingen. Dat mensen geen huis kunnen vinden, dat de voedselprijzen door het dak gaan, dat heb ik net allemaal uitgelegd. Dit is precies waar ik het over heb. Dit is het tegen elkaar uitspelen van mensen. Waar mensen echt een probleem mee hebben, is natuurlijk dat de winsten van bedrijven door het dak zijn gegaan en dat de ongelijkheid keihard toeneemt. Die buurman die toevallig Mohammed heet, heeft daar niet zo heel veel mee te maken. Het is veel beter om met die buurman samen te werken om die ongelijkheid tegen te gaan dan hem weg te zetten.

01:26:47

De heer De Waard (SP): Goed, gelukkig doet het college al veel aan wat je als antifascistische politiek zou kunnen herkennen, of ze dat nu zelf doorhebben of niet. Zo worden gemeentelijke belastingen al jaren kwijtgescholden en mensen die recht hebben op een uitkering worden hier behandeld met vertrouwen en respect in plaats van met achterdocht. Mensen krijgen ondersteuning om werk te vinden in plaats van harde sancties voor vermeende luiheid. Ook de pilot voor mondzorg voor mensen met lagere inkomens hoort hierbij. Dat je aan iemands gebit kunt zien hoe groot diens portemonnee is, zou namelijk in een rijk land als Nederland niet normaal moeten zijn. Zolang tandzorg niet in het basispakket zit, is dat wel de situatie. Daarom voerde de SP laatst ook actie op de Vismarkt. Tientallen mensen tekenden onze grote rotte kies, van papier-maché gelukkig. Die hebben we aangeboden aan zorgverzekeraar Menzis. Zij wilden het gek genoeg niet aannemen, maar de boodschap was duidelijk: tandzorg hoort in het basispakket. Het is goed dat de gemeente in dit gat - of misschien gaatje - springt en dat veel mensen de kans hebben gekregen om naar de tandarts te gaan. De evaluatie komt nog, maar de SP zou graag willen dat deze pilot in 2026 wordt voortgezet.

01:28:01

De heer De Waard (SP): Wijkvernieuwing past ook in het plaatje van politiek van hoop. Dat is namelijk het opbouwen van buurten in letterlijke zin met het verbeteren van woningen en in figuurlijke zin met het opbouwen van gemeenschap. Dat wordt gedaan met, de vreselijke term maar goede methode, 'community building'. Bij community building gaat het om het versterken van buurten door mensen met elkaar in contact te brengen en samen gebruik te maken van de talenten en mogelijkheden die vaak nog onbenut zijn bij bewoners, organisaties en instellingen in de wijk. Het bij elkaar brengen van mensen hoort ook bij die antifascistische politiek. Al deze maatregelen ondersteunen mensen in hun dagelijks leven en bieden een vangnet aan de mensen die de steeds ingewikkelder wordende samenleving niet bij kunnen

benen of even pech hebben. Naast deze mensen gaan staan en laten zien dat zij er niet alleen voor staan, is het beste middel om onderlinge solidariteit op te bouwen en de angst voor de ander weg te nemen.

01:28:55

De heer De Waard (SP): Vooruitkijkend wil de SP dat het college door blijft gaan met investeren in de grootste problemen waar de Groninger tegenaan loopt. We hebben natuurlijk allemaal gezien dat de toekomst onzeker is, zeker op financieel gebied. Juist daarom is het nu nodig om niet te gaan bezuinigen. Voor we het weten, is een belangrijke regeling afgebroken die had kunnen blijven bestaan. De toekomst voorspellen is bijna onmogelijk en de Haagse politiek is grillig, maar dat kan niet de reden zijn om als gemeente zelf ook stil te gaan staan. Daarom komen wij met de motie om door te blijven gaan met ongelijk investeren. Investeren in armoedebestrijding, in wijkvernieuwing en in werkondersteuning, omdat Den Haag niet levert en dat in het komende jaar met de verkiezingen en alle formatiedrama in het vooruitzicht waarschijnlijk ook niet gaat doen. Wij moeten laten zien, aan al die mensen die hun vertrouwen in solidaire politiek zijn kwijtgeraakt, dat het anders kan. Alleen zo gaan we de polarisatie tegen en bouwen we een weerbare samenleving waarin samengewerkt wordt om tot een beter Groningen te komen. Tot zover, Voorzitter.

01:29:56

Voorzitter: Voor u vertrekt, heeft u nog interruptie van de VVD.

01:30:00

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Er zijn een aantal aspecten die mij opvielen in uw betoog. Het ene is dat de overheid geen angst moet aanjagen en het ander dat de overheid betrouwbaar moet zijn. Nu zag ik u gisteren in een filmpje voor een aantal huizen staan in een deel van onze gemeente waar onze inwoners wonen. Inwoners die belasting betalen en inwoners die prima in onze buurt passen. U deed net alsof u die huizen wilde onteigenen. Hoe denkt u dat die mensen daarnaar kijken? Die mensen heeft u angst aangejaagd. Hoe betrouwbaar denkt u dat die mensen de overheid vinden?

01:30:35

De heer De Waard (SP): Voorzitter, fijn dat de VVD zo goed volgt wat de SP doet. Dat vind ik een groot compliment. Ik heb daar nooit 'onteigenen' gezegd. Dat is ook niet mijn bedoeling, dus die angst die ik mensen heb aangejaagd, heb ik nooit gewild. Wat ik wil, is dat de villabuurt waar ik stond een gemengde wijk wordt. Het is daar nu heel eenzijdig. Als er bijvoorbeeld ook wat sociale huur komt, dan zou dat heel goed zijn voor zo een buurt. We hoeven geen gebouwen te gaan onteigenen, maar mocht het college daar ruimte voor zien, dan kunnen zij daar natuurlijk met de SP over praten.

01:31:12

Voorzitter: Heeft u nog een vervolgvraag? Niet, maar D66 wel.

01:31:16

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik heb het ook gezien. We volgen elkaar, dus dat is prima. Hoe wilt u dat concreet doen? U wilt enerzijds meer sociale huur in wijken waar dat nu niet het geval is en tegelijkertijd zie ik, als we het over Paddepoel hebben, dat u

meer sociale huur wil, waar al veel is. Het puzzelt mij af en toe. Kunt u dat wat concreter maken?

01:31:39

De heer De Waard (SP): In ieder geval hoe dat in Paddepoel zit. Kijk, betaalbaar wonen toevoegen is altijd een strijd. Het is moeilijk en kost veel geld. Waar wij als SP een mogelijkheid zien om meer betaalbaar wonen toe te voegen, willen we die kans graag benutten. Tegelijkertijd willen we verder kijken naar de gehele gemeente en kijken hoe we die kloof, die er nu doorheen loopt, kunnen oplossen. Het werkt polarisatie in de hand, als mensen uit verschillende inkomensgroepen elkaar niet meer tegenkomen en dat willen we daarmee oplossen.

01:32:16

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:32:18

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik heb het nog niet helemaal helder. Wilt u gemengde wijken, zoals we dat ook hebben afgesproken en zoals het college ook voorstelt? Ziet u af van wat u heeft voorgesteld, namelijk veel meer sociale huur dan er al is in het noorden? Hoe denkt u dat in het zuiden te gaan aanpakken? Het riep namelijk wel vragen op.

01:32:42

De heer De Waard (SP): Dank u, Voorzitter. U heeft ons nooit horen zeggen dat er vooral in het noorden veel sociale huur bij moet komen. Daar is juist veel sociale huur. We willen graag de verdeling door de stad wat beter maken. Na de zomer gaan we het hebben over het initiatiefvoorstel van de SP hiervoor en dan gaan we graag uitgebreider hierover in debat. We vonden dat namelijk met een motie wat te gemakkelijk. Ik spreek u dan hierover.

01:33:06

Voorzitter: Dank u wel. Daar kijken we naar uit. Ik dank u voor uw inbreng namens de SP. Ik nodig de vertegenwoordiger van de VVD uit om de inbreng te doen voor die partij.

01:33:38

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dan wil ik Anne Geert in ieder geval nog even bedanken voor zijn goede zorgen, in dit geval zijn glaasje water.

01:33:44

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Het jaar 2026, dames en heren en voorzitter, wordt bijzonder. Er komt een nieuw kabinet en er komt een einde aan Superlinks I. Tegen dat licht wordt ons gevraagd wat wij belangrijk vinden voor Groningen. Wat wij echt belangrijk vinden en hoe wij vinden dat de Groningse overheid moet werken voor Groningers in de stad en in onze dorpen, voor de Groningers van vandaag, van morgen en voor de komende generaties, dat zijn wij nu aan het opschrijven in ons verkiezingsprogramma. Ik beloof u, het wordt een mooi verhaal. Het wordt een verhaal over wat echt van waarde is voor de inwoners van Groningen. Voor de werkende, de niet-werkende, de woningzoekende, de student, de kinderen, de ondernemer en de toerist. Wij slaan niemand over en sluiten niemand buiten. Dat verhaal wordt iets langer dan de ongeveer 10 minuten die ik heb om onze plannen voor 2026 te ontvouwen.

01:34:38

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een interruptie van de PvdA.

01:34:41

De heer Van Veen (PvdA): Ik wilde mevrouw Jacobs adviseren om ook de titel te kopiëren of meteen het hele coalitieakkoord te kopiëren als verkiezingsprogramma van de VVD. Dan zijn we namelijk snel klaar met de onderhandelingen.

01:34:49

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Nee, wij schrijven op wat vanuit liberaal perspectief van waarde is. Ik zal u van inspiratie voorzien, daar maak ik graag gebruik van. Ik zal de belangrijkste punten voor de VVD noemen, waarbij uitputtend zijn natuurlijk niet lukt. Je veilig voelen is een basisvoorwaarde voor een goed leven. De veiligheid in vooral onze binnenstad staat enorm onder druk. Ik heb vorige week al gezegd, dat grote delen van onze binnenstad op Sodom en Gomorra lijken. Drugsdealers zijn de baas, vrouwen kunnen niet veilig over straat, gebruik van alcohol en drugs en urineren en braken zijn eerder regel dan uitzondering. Ruim twee weken geleden is een groot deel van ons getuige geweest van buitensporig geweld op klaarlichte dag op de Grote Markt, waarbij mensen elkaar sloegen met wapenstokken, fietskettingen en waarschijnlijk een vuurwapen aanwezig was. Naar goed Gronings gebruik hebben we geen camera's op deze belangrijke plek in onze binnenstad, dus de daders gaan vermoedelijk vrijuit.

01:35:49

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Wat ons betreft, breiden we het cameratoezicht in onze binnenstad uit en dat stopt niet bij één camera in de Papengang. Wij kijken uit naar het Actieplan Veilig Uitgaan, waarbij we wat de VVD betreft een plan hebben voor het kern-uitgaansgebied en de Gele Loper, zodat wij 24/7 trots kunnen zijn op onze bruisende binnenstad. Wij zien dat er sprake is van verhuftering in onze samenleving. Of het nu gaat over graffiti spuiten in een nieuw geopende tunnel, je bankstel dumpen in je woonomgeving, het terroriseren van bezoekers en personeel bij de McDonald's of met je fatbikevriendjes over de Nieuwmarkt crossen, het kan allemaal en je komt ermee weg. De pakkans is nihil en de politie en de boa's zijn vooral in de binnenstad en amper in de wijken. Daarom dienen wij samen met het CDA en andere partijen een motie in om de boa-capaciteit te vergroten. Wij roepen de gemeente op om een publiekscampagne te starten hoe je rotzooi in de openbare ruimte kunt melden. Dat is namelijk een van de grootste ergernissen van onze inwoners.

01:36:54

Voorzitter: Voor u vervolgt, de SP.

01:36:57

De heer De Waard (SP): Dank u, Voorzitter. Even over die verhuftering. U heeft natuurlijk net mijn uitgebreide visie op de samenleving gehoord en ik ben benieuwd waar de VVD denkt dat die verhuftering vandaan komt. Bedenken mensen dat spontaan? Of heeft het een reden. Is het toeval dat het net tien jaar Rutte is geweest? Hoe moet ik dit zien?

01:37:14

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): U geeft het antwoord, dus ik weet niet of u een vraag

heeft. Een van de dingen is de broken window theorie. Dat is bewezen. Op het moment dat er een vuilniszak naast de vuilnisbak ligt, gooit iemand anders de zak er ook naast. Als we zorgen dat onze omgeving er netjes uitziet, gaan mensen niet zo snel meer een vuilnisbak naast de vuilniszak gooien en gaan ze ook geen bankstel dumpen.

01:37:39

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van GroenLinks.

01:37:41

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Een verhelderende vraag, Voorzitter. Bedoelt mevrouw Jacobs die campagne om rotzooi in de openbare ruimte te melden die het college voert? Of had mevrouw Jacobs iets anders in gedachten?

01:37:52

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Als ik mensen spreek over die campagne, dan weten ze niet dat die er is. Het meldpunt is er, dus er hoeft niets nieuws te komen. Mijn vraag is om daar meer aandacht voor te vragen, want veel mensen weten niet waar ze het kunnen melden.

01:38:06

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Zoals ik vorige week al zei, mensen staan aan de poorten van onze gemeente te kloppen om hier te kunnen wonen. Jongeren willen hun ouderlijk huis verlaten en er komt wederom een hele bak studenten aan die hier graag wil wonen. Voorzitter, ik zeg het nog maar eens: we moeten bouwen, bouwen, bouwen. Wij roepen het college op om niet alleen oog te hebben voor de grote projecten zoals de Stadshaven, Meerstad, Suiker en De Held, maar ook voor kleine projecten en voor ontwikkelaars die staan te springen om te bouwen, zoals de appartementen aan de Van Heemskerkstraat, maar ook het bouwperceel aan de Emmalaan. Stimuleer ze en zet ze aan tot bouwen.

01:38:44

Voorzitter: U heeft een interruptie van de PvdA.

01:38:46

De heer Van Veen (PvdA): Hoe kijkt u dan naar de woningen in Thesinge of bijvoorbeeld dat project in Beijum waar ik het in mijn woordvoering over had? Dat zijn toch ook kleine projecten?

01:38:52

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ja, maar het kan nog meer, want nog steeds wordt onze woonopgave niet gehaald. Er staan mensen te springen om te bouwen en die krijgen de kans niet. Dat is waar ik me op richt.

01:39:04

Voorzitter: Dan heeft u nog een interruptie van de SP.

01:39:06

De heer De Waard (SP): Dank u, Voorzitter. Dat niet alleen bouwen op die grote ontwikkellocaties is goed. Bedoelt de VVD ook dat we misschien wat meer sociale huur kunnen toevoegen in het zuiden van de stad, zodat het mooie gemengde wijken worden?

01:39:19

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Verderop in mijn woordvoering kom ik op sociale huur en dan zullen we elkaar vast vinden. Wat ons betreft, breiden we de hoeveelheid sociale huur niet uit, maar pakken we scheefwonen aan. Daarmee komen sociale huurwoningen beschikbaar voor die mensen, waar deze voor bedoeld zijn. Daarover dienen wij een motie in. Naast de bestaande plannen willen wij graag extra seniorenwoningen bouwen. Dan komt er namelijk een extra verhuisbeweging op gang en wordt het voor veel mensen mogelijk om een woning naar hun zin te vinden.

01:40:00

Voorzitter: Dat roept veel reactie op. Als eerste het CDA.

01:40:03

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik heb de motie gezien. Ik vraag me af of de VVD van mening is dat scheefhuren massaal voor de lol gebeurt of voor eigen gewin. Kan het zijn dat het woningtekort daar een grote rol in speelt en dat mensen op slot zitten, omdat de VVD vroeger de woningmarkt verpest heeft?

01:40:19

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik heb in ieder geval nooit de woningmarkt verpest. Een van de dingen waarmee je de verhuisbewegingen op gang brengt, is bijvoorbeeld het bouwen van seniorenwoningen, dus het een kan niet zonder het ander.

01:40:29

Voorzitter: Dan D66.

01:40:31

De heer Lo-A-Njoe (D66): Het is in het verlengde van de vraag van het CDA. Het scheefwonen suggereert dat het de schuld is van die mensen die in die woningen zitten. Mooi als ze door kunnen, maar dan moeten die woningen er wel zijn. Bent u met mij eens, doordat het college veel te weinig woningen in het middensegment oplevert, dat die keuze voor deze mensen er niet is en dat het scheefwonen niet hun schuld is?

01:40:52

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dat is in ieder geval een van de dingen die we moeten onderzoeken. We moeten misschien bouwen in middensegment, maar mijn pleidooi is vooral om te bouwen aan seniorenwoningen, want dan krijg je verhuisbewegingen op gang. Op het moment dat je een seniorenwoning bouwt, kunnen er misschien wel vier mensen een huis naar hun zin vinden. Ik ga verder, Voorzitter...

01:41:08

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag van D66. Ik wil u erop attenderen dat ik gezegd heb enige coulance te geven, zeker voor de mensen die veel interrupties hadden. Daar was u er één van, maar dat heeft wel grenzen. D66.

01:41:18

De heer Lo-A-Njoe (D66): Helder, Voorzitter. Als je de keten op gang wil krijgen, moet die keten compleet zijn en moet dat middensegment er wel zijn. Bent u het met mij eens dat we veel meer in het middensegment moeten gaan bouwen?

01:41:30

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ja, maar ik zeg dat we in alle segmenten moeten bouwen. Dat is het verhaal. Mijn pleidooi is dat we geen extra sociale woningbouw nodig hebben, want daar hebben we genoeg van. Die moeten we vrijspelen en daar zijn tal van middelen voor.

01:41:41

Voorzitter: Voor u vervolgt - ik weet dat u dat graag wil - zijn er nog andere partijen die ook vragen willen stellen. Als eerst de SP en dan de ChristenUnie. SP.

01:41:48

De heer De Waard (SP): Dank u, Voorzitter. Een bekend verhaal natuurlijk, de scheefwoner heeft het weer gedaan. Je zult maar in een woning zitten, die een beetje betaalbaar is, wat een ongelooflijk onrecht. Als ik de VVD zo hoor, betekent het dus niet dat er meer sociale huur moet komen in die eenzijdige wijken in het zuiden en dat die polarisatie mag blijven bestaan. Zou dat niet iets te maken hebben met die verhuftering waar u het over had?

01:42:12

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik kies om op deze insinuerende vraag geen antwoord te geven, gelet op mijn spreektijd.

01:42:17

Voorzitter: Dan de ChristenUnie.

01:42:21

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. De VVD gaf ook aan dat ze graag de doorstroming op gang wil brengen door voor ouderen te bouwen. Onlangs kregen we het uitvoeringsprogramma Wonen, Samenleving en Zorg fase II, waarin onder andere staat bouwen voor ouderen, maar ook op welke manier zoals bijvoorbeeld woonclusters. Is dat wat de VVD daarmee bedoelt?

01:42:45

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dat heb ik niet scherp. Ons doel is in ieder geval dat we seniorenwoningen bouwen. Ik zal in mijn tweede termijn specifiek antwoord geven op uw vraag.

01:42:54

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Onze inwoners en ondernemers maken onze gemeente. Daarom willen wij ze koesteren en de ruimte geven om hun initiatieven uit te voeren en niet onnodig voor hen bepalen wat wel of niet goed zou zijn. Luisteren naar onze inwoners en onze ondernemers is van groot belang. Of het nu gaat om een oud stuk ringweg in je woonomgeving of om plannen van een koepel van inwoners rondom de binnenstad, zoals ze onlangs hebben aangeboden, ga er samen mee aan de slag.

01:43:21

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Waarmee we wat de VVD betreft niet aan de slag moeten gaan, is het ophalen van bedrijfsafval. Dat is geen kerntaak van de gemeente - daar komt het; let op uw bingokaart - en de markt kan dat prima oplossen. Daarnaast kost het heel veel geld. Zo hebben wij daar in 2024 € 1,2 miljoen op toegelegd en de afgelopen vier jaar kostte het € 2,5 miljoen.

01:43:43

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Als we het hebben over kansen in onze gemeente, die een enorme impuls kunnen geven aan de economie in de brede zin, dan denken wij aan de congresmarkt. Diverse onderzoeken en rapporten hebben aangetoond dat de infrastructuur in Groningen uitstekend is om een toonaangevende congresstad te zijn. Het enige wat ontbreekt, is een organisatie die proactief de congresmarkt verkent en toonaangevende congressen binnenhaalt; een Gronings congresbureau. Hierover hebben wij een motie ingediend die gelukkig breed gesteund wordt.

01:44:14

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Wij maken ons ook zorgen om de uiterst kwetsbare kinderen die afhankelijk zijn van Jeugdbescherming Noord. De signalen zijn schokkend en we hebben deze een aantal keren met elkaar gedeeld. We hebben het college het voordeel van de twijfel gegund ten aanzien van het gezamenlijk plan van aanpak. We geloven uiteraard dat mensen hun stinkende best doen, maar als kinderen en ouders in onze gemeente ernstig in de knel komen, valt dat niet goed te praten. Ook niet door te zeggen dat iedereen zijn best doet. Onze wens voor 2026 is dat de kinderen in nood in onze gemeente die hulp krijgen die ze nodig hebben.

01:44:48

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Voorzitter, voor de zeilers onder ons komt er natuurlijk een leuke periode aan. Wat ons betreft, is scherp aan de wind varen niet alleen voor elke zeiler een uitdaging, maar ook voor onze gemeente. Het is noodzakelijk om de omvang van de financiële uitgaven in de hand te houden. Dan kunnen we natuurlijk wijzen naar Den Haag, wat voor sommige mensen een hobby is, en altijd de schuld geven aan een ander. Wij houden van eigen verantwoordelijkheid. Wij lopen niet weg voor onze verantwoordelijkheid, want dat doen wij als liberalen niet.

01:45:19

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): In dat kader zouden wij iets aan de gemeente mee willen geven. Concentreer je op je kerntaken, bezuinig daar niet op, maar pas je ambitie aan. Voorzitter, met het richten op kerntaken, bedoelen wij natuurlijk niet ondernemertje spelen. Die dingen - daar komt het weer, dus misschien een dubbele bingo - kan de markt namelijk prima zelf doen. Geen gemeentelijk vastgoedbedrijf en geen bemoeienis met de eiwittransitie, want dat kost alleen maar geld en levert werkelijk niets op. Als we kijken...

01:45:44

Voorzitter: Een interruptie van de Partij voor de Dieren.

01:45:47

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank u, Voorzitter. De VVD is gek op de markt en de markt kan alles oplossen, waaronder de voedseltransitie. Waarom kan de markt niet kijken of zo een congresmarkt kan worden opgericht?

01:45:59

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dat kan de markt. Daarom heb ik ook niet gezegd dat de gemeente het moet doen, de gemeente moet het met marktpartijen doen.

01:46:05

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:46:07

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Misschien heeft u de routekaart van de voedsel- en eiwittransitie dan niet goed gelezen. Daar is het precies op de manier die uw motie voorstelt, namelijk samen met partners in de markt. Waarom kan dat hier wel en voor voedsel niet?

01:46:18

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Nu, omdat je soms een boost nodig hebt. De voedsel- en eiwittransitie onder leiding van Avebe liep fantastisch. Ik heb niet het idee dat wij daar als Groningen wat aan hebben toegevoegd.

01:46:27

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:46:31

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Tot slot, ik heb het net ook in mijn woordvoering genoemd, die voedsel- en eiwittransitie kan net zo goed een boost gebruiken als die congresmarkt, omdat wij hier in de regio nog niet alle producten hebben om gezond te kunnen eten. Het werkt dus op dezelfde manier.

02:00:35

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Als we kijken naar de ambities en de grote investeringen, dan maakt de VVD zich zorgen over de draagkracht van het college.

02:00:42

Voorzitter: Er is nog een interruptie van de PvdA.

02:00:44

De heer Van Veen (PvdA): Ja, om het helemaal scherp te hebben over die congressen. Zegt de VVD dat daar gemeentelijk geld heen moet of moeten we het enkel samen met die ondernemers op gaan zetten?

02:00:53

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Daar spreekt mijn motie zich niet over uit. Ik ben benieuwd hoe we dat met elkaar kunnen doen. Wij weten natuurlijk dat de economische agenda daar veel mogelijkheden voor biedt, Voorzitter. Ik zou juist in de volle breedte willen kijken wie welke bijdrage doet. Ik zal niet zeggen dat iemand iets moet doen, maar ik zal ook vooral niet willen zeggen dat iemand niets moet doen.

02:01:12

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Voorzitter, ik ga richting een afronding. Als we kijken naar de ambities en de grote investeringen, maakt het college zich zorgen over de draagkracht. De enorme ommezwaai in de ambitie voor het nieuwe muziekcentrum na negen jaar plannen maken, is natuurlijk een teken aan de wand. Negen jaar onderzoeken in de prullenbak in een tijd, waarin we zeker weten dat vertraging bakken met geld kost. We willen dat de gemeente met de ambities van het nieuwe muziekcentrum, de nieuwe Plaza en een ijsbaan kijkt wat slim samenwerken met het bedrijfsleven in Groningen kan opleveren. Voorzitter, de VVD zou de VVD niet zijn als we niet met een oplossing komen voor de torenhoge parkeerprijzen die onze inwoners de stad uit drijven en mensen naar de eenzaamheid sturen, dus daarover dienen wij een motie in samen met het CDA.

02:01:55

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Voorzitter, ter afronding. Laten we in 2026 onze inwoners en ondernemers centraal stellen. Dan bedoel ik alle inwoners in alle uithoeken van onze stad en onze gemeente. Laten wij zorgen dat iedereen meetelt in onze gemeente. Laten we niet alleen horen wat ze zeggen, maar echt naar ze luisteren.

02:02:14

Voorzitter: Voor u vertrekt, heeft u nog een interruptie van GroenLinks.

02:02:18

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Over kerntaken gesproken, het huisvesten van mensen. We hadden afgelopen jaar een taakstelling van 180 voor statushouders. Hoe denkt de VVD dat deze gemeente dat in de toekomst moet gaan doen?

02:02:30

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dat heb ik op dit moment geen antwoord op. Ik zou zeggen bouwen, bouwen, bouwen, want dan hebben we vast daar ook huizen voor.

02:02:37

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Voorzitter, ik ga afronden. Onze boodschap voor 2026 is: stop met symboolpolitiek, stop met verspilling en concentreer u op uw kerntaken. Dank u wel.

02:02:45

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens de VVD. Dan zijn we halverwege deze termijn van de zijde van de raad. Ik stel voor om tot kwart voor te schorsen. Een korte break dus en dan gaan we door.

02:02:55

Voorzitter: Ik heropen de vergadering. Kan iedereen weer zijn plek zoeken en de onderlinge gesprekken beperken? Dat is namelijk wel zo netjes voor de collega van Student en Stad die ik uitnodig om zijn inbreng te komen doen.

02:03:46

De heer Van Schagen (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, Groningen is jong, bruisend en ambitieus. Die energie voel je op straat, in studentenhuizen, bij sportverenigingen, in cafés en op evenementen. Ik snap dat het voor sommige mensen hier misschien zo voelt, maar die energie komt helaas niet uit alle visiedocumenten en beleidsnota's die wij hier vaststellen. De energie komt van de mensen in Groningen, zoals Stadgers en studenten die ideeën bedenken, zich inzetten en Groningen mooier maken. Student en Stad vindt dat we die energie moeten blijven voeden en dat begint met het bieden van een stabiele basis. Een Groningen waar mensen fijn kunnen wonen, een Groningen waar je de ruimte krijgt om te leven en je eigen pad te kiezen en een Groningen waar we zorgen voor elkaar en voor de toekomst.

02:04:39

De heer Van Schagen (Student en Stad): Vandaag wil ik u meenemen langs drie verhalen. Echt gebeurde verhalen, ik heb ze niet verzonnen. Echt gebeurde verhalen in de afgelopen twee jaar waarin ik zag dat deze energie bij iemand even wat minder was. De stabiele basis begint thuis. Ik zal u niet vermoeien met honderden verhalen

over studentenhuizen die omgebouwd zijn naar studio's, want die kent u. Nee, het was een vriend van mij die zelf zijn studentenhuis verliet. In een gemengd jongens- en meisjeshuis ontstaan soms namelijk andere dingen dan vriendschap voor het leven. Helaas zijn dat soort dingen soms juist heel kort en pijnlijk. Goed, dat betekende dus dat hij snel het huis uit moest en bij gebrek aan beter kwam hij terecht in een studio. Twee keer zo duur en ineens helemaal alleen. Ik zou liegen als ik zeg dat ik de eenzaamheid niet zag toenemen, dus ging ik af en toe langs om met hem te eten.

02:05:30

De heer Van Schagen (Student en Stad): Voorzitter, dit soort situaties zullen steeds vaker voorkomen, zolang we gedeeld wonen moeilijk blijven maken in deze stad. Gedeeld wonen in deze stad is namelijk voor veel studenten, starters, Stadjes en zeker ook senioren hun stabiele basis. Het is betaalbaar, het is sociaal en het is een fijne plek om thuis te komen. Voorzitter, als het aan Student en Stad ligt, bouwen we wijken waarin alle inwoners samenwonen. Of je nu jong, oud, arm, rijk, buschauffeur, politieagent of GroenLinks-raadslid bent. Als het aan ons ligt, zijn dit wijken waarin ruimte is voor verschillende woonvormen, zodat wanneer je in een studio wil wonen, je in een studio kunt wonen. Echter, wanneer je in een studentenhuis wil wonen, ga je in een studentenhuis wonen. Een fijne plek om te wonen zit niet alleen in de locatie of de woonvorm, maar het zit voor veel mensen ook in een fijne huurbaas. Tegenwoordig zien we helaas dat dit eerder uitzondering is geworden dan regel. Daarom pleiten we voor een Groningen, waarin we foute verhuurders aanpakken en huurders beschermen. Vandaar onze motie: 'No room, no future'.

02:06:43

De heer Van Schagen (Student en Stad): Wonen moet energie geven, niet kosten. Dat begint bij een plek die voelt als thuis. Daarnaast is de stabiele basis ruimte om jezelf te zijn, je talent te ontwikkelen of gewoon even te ontspannen. Een tijdje terug werd ik via Instagram benaderd door een inwoner uit De Wijert. Hij was boos, omdat ik met Student en Stad en de VVD krentenbollen had uitgedeeld op straat om aandacht te vragen voor de openingstijden van de winkels op zondag. Hij was niet boos vanwege deze actie zelf. Geloof me, hij was boos omdat ik niet op straat stond om 23.00 uur 's avonds, toen de dance-events werden ingekort, omdat die voortaan dus tot 23.00 uur 's avonds mogen duren. Ik heb online een interessant gesprek met de beste man gehad en uiteindelijk kwamen we er natuurlijk op uit dat hij Student en Stad moet stemmen volgend jaar.

02:07:30

De heer Van Schagen (Student en Stad): De belangrijkste conclusie was, wat de afwegingen van dit college ook zijn geweest om deze eindtijden te verlagen, dat het tot gevolg had dat er iets werd afgepakt van deze inwoner die bijzonder graag naar festivals gaat. Of je nu energie haalt uit een festival, een voetbalwedstrijd of een tripje naar het Groninger Museum, hier moet ruimte voor zijn. Student en Stad pleit voor een gemeente waarin we onze inwoners ruimte geven om hun eigen pad te kiezen. Daarom pleiten we in de motie 'Start me up' om culturele initiatieven meer ruimte te bieden aan de hand van een borgstellingsfonds om zo de uitvoering van bijvoorbeeld de nachtvisie en ons broedplaatsenbeleid kracht bij te zetten.

02:08:09

Voorzitter: U heeft een interruptie van de Partij voor de Dieren.

02:08:13

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Ik ben benieuwd wat er precies wordt afgepakt.

02:08:19

De heer Van Schagen (Student en Stad): Zeker als je kijkt naar onze nacht- en evenementencultuur, daar hebben we het vorige week ook over gehad, zie je dat de dance-events beperkt zijn en deze mogen een uurtje korter duren. Daarnaast zagen we in 2024 of net iets daarvoor dat het aantal geluidsdragers van Martiniplaza omlaag geschroefd is, waardoor daar meer minder ruimte voor is.

02:08:37

Voorzitter: Een vervolgvraag.

02:08:40

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): De tijdspanne is niet ingekort, want de evenementen kunnen bijvoorbeeld eerder beginnen. Martiniplaza, daar hebben we het al vaker over gehad, dat is overgeplaatst naar een 'geluidsdag' in het Stadspark. Dat is niet anders en de realiteit, dus ik zou u willen vragen om met dat frame te stoppen. Bovendien, waar dit beleid over gaat, is niet alleen dat het iets heeft afgepakt, maar het is ook tegemoet gekomen aan bijvoorbeeld mensen die in de buurt wonen. Het gaat er om dat we luisteren naar de behoefte van alle inwoners.

02:09:13

De heer Van Schagen (Student en Stad): Die 'geluidsdag' is inderdaad verplaatst. Daardoor zorgt dat festival voor meer overlast, maar dat is een ander verhaal. Wat de afwegingen ook zijn geweest, het neemt niet weg dat er iets is afgepakt van sommige inwoners, zoals ik al zei. Ik zie nog een interruptie.

02:09:26

Voorzitter: Dat heeft u goed gezien. Een vervolgvraag.

02:09:29

Mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Allereerst geeft u nu dus toe dat die 'geluidsdag' niet is afgepakt. Ten tweede is er niets afgepakt. De tijdspanne is hetzelfde gebleven, alleen zijn we tegemoet gekomen aan de wensen van de mensen in de buurt.

02:09:45

De heer Van Schagen (Student en Stad): De wens van die mensen in de buurt was minder overlast, maar het zorgt uiteindelijk voor meer overlast. Dat is wat ik zei, Voorzitter. Wat ik ook zei, was dat het iets afpakt van mensen. Hetzelfde is gebeurd met het Groninger Museum. Vroeger was het voor studenten gratis om daarheen te gaan. Toen werd dat € 10 en ging het aantal bezoeken van studenten van 16.000 naar 600. Vandaar onze motie om dit weer gratis te maken, omdat de impact van cultuur te groot is om hier een prijskaartje aan te hangen en aangezien je de studentenbezoeken ziet dalen.

02:10:22

De heer Van Schagen (Student en Stad): Om mensen meer ruimte te geven, pleiten

we in onze motie 'Lady en Mr. Marmelade' voor een onderzoek naar 'Love Hotels'. Voor sekswerkers is momenteel slechts één legale werkplek beschikbaar en het past niet bij elke sekswerker om achter een raam te staan in Nieuwstad. Ook daar moet ruimte voor zijn.

02:10:41

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een interruptie van de VVD.

02:10:44

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Voorzitter, excuus, maar het ging nog over de student en het Groninger Museum. Er zijn volgens mij twee dingen. Ik heb navraag gedaan. Kon het hoge aantal bezoeken van studenten ook zijn, omdat het toilet op het station geld kost en dat je op weg naar de binnenstad gratis bij het Groninger Museum naar het toilet kon? Dat is mij verteld door mensen die werkzaam zijn bij het Groninger Museum. Bent u het met mij eens dat de toegangsprijs van een tientje de prijs is van twee biertjes, dus dat het een keuze is waar je het geld aan uitgeeft?

02:11:22

De heer Van Schagen (Student en Stad): Dit is een beetje makkelijk. Voor het Akkoord van Groningen kost het ongeveer € 2,50 per ticket om het gratis te maken voor studenten. Ik denk dat je dat binnen de cultuursector weer terugverdient, want die mensen gaan daarna vaker naar musea. Ondertussen maken we plannen voor een museum dat bijna € 20 per ticket gaat kosten. Dat verhoudt zich toch niet tot elkaar? Voorzitter, ik ga door.

02:11:52

Voorzitter: Ik zie u nog met uw hand omhoog, mevrouw Jacobs. Ik wil u erop wijzen, net als ik bij D66 deed, dat er grenzen zitten aan de coulance.

02:11:58

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ja, maar ik heb geen antwoord op de vraag gekregen. Is dat een keuze? Of komt het antwoord nog?

02:12:03

De heer Van Schagen (Student en Stad): Ja, het is een keuze. Het lijkt me geen slimme keuze als je kijkt hoeveel het kost en naar de kosten van het Museum aan de A waar we nu onderzoeken voor aan het doen zijn. Dat gaat veel duurder worden. Als je het geld goed wil besteden, had je dit beter weer gratis kunnen maken. Ik stel u voor om zo meteen voor te stemmen.

02:12:22

De heer Van Schagen (Student en Stad): Om onze inwoners meer ruimte te bieden, pleiten we in de moties 'Everybody loves the sunshine' en 'Regen op warm asfalt' om onze inwoners ook letterlijk meer ruimte te bieden op straat door inwonersinitiatieven, waarbij autoparkeerplekken worden omgebouwd naar fietsparkeerplekken, bankjes of moestuintjes. Een autoparkeerplek neemt immers minstens dertien vierkante meter in en dat is meer dan mijn eerste studentenkamer.

02:12:50

De heer Van Schagen (Student en Stad): Ruimte om te leven, ruimte om te zijn wie je bent en ruimte om je werk te doen, dat maakt Groningen een plek waar mensen kunnen en willen leven. Een stabiele basis begint bij een plek waar mensen willen

wonen en een plek waar mensen willen leven. Het vraagt ook dat we zorgen voor elkaar en voor de toekomst. Soms zie je hoe iemand keihard zijn best doet, maar toch tussen wal en schip valt. Zo zag ik een paar jaar geleden dat een goede vriend na zeven jaar studeren niet meer mocht lenen bij DUO om zijn studie af te maken. Hij werkte zichzelf helemaal kapot om daarnaast toch zijn studie af te ronden in het achtste jaar. Geweldig! Het is fijn om te zien dat hij nu een baan en een huis in de Randstad heeft, maar ik durf met vrij veel zekerheid te zeggen dat hij het achtste jaar onder de armoedegrens leefde, dat het geen makkelijk jaar was en dat het heel anders had kunnen lopen.

02:13:41

De heer Van Schagen (Student en Stad): Wat ons opvalt, is dat we als gemeente in de regel alle studenten uitsluiten binnen ons toeslagenbeleid, omdat studenten kunnen lenen bij DUO. Waar we ons zorgen over maken, is dat er ook studenten zijn die niet kunnen lenen bij DUO en waarvoor deze aanname dus niet opgaat. In onze motie 'Stand by me' vragen we het college om tot op de bodem uit te zoeken hoe dit zit en hoe we dit weer terug kunnen trekken. Voorzitter, in Groningen zorgen we voor elkaar. Niet alleen als gemeente, maar ook Stadgers en studenten die hun handen uit de mouwen steken en zich maatschappelijk inzetten. WIJS, een initiatief waar studenten wijkbewoners helpen bij bijvoorbeeld ingewikkelde brieven, financiële hulpvragen en juridische hulpvragen is daar een prachtig voorbeeld van. Na meer dan tien jaar vindt mijn fractie dat dit initiatief haar waarde heeft bewezen en een structureel plekje in onze begroting verdient. Vandaar de motie 'Samen voor altijd'.

02:14:36

De heer Van Schagen (Student en Stad): Zorgen voor elkaar is ook zorgen voor de planeet en onze verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst. We kunnen het huidige duurzaamheidsbeleid en de moties van GroenLinks en D66 over CO₂-beprijzing en een decentraal energiesysteem van harte steunen.

02:14:55

De heer Van Schagen (Student en Stad): Groningen is jong, bruisend en ambitieus, maar dat zal alleen zo blijven als we die energie blijven voeden door onze inwoners de stabiele basis te bieden die zij verdienen. Als het aan Student en Stad ligt, wonen we in de stad, leven we in de stad en zorgen we voor Groningen, nu en in de toekomst. Dank u wel.

02:15:16

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens Student en Stad. Dan is het woord nu aan de Stadspartij 100% voor Groningen.

02:15:38

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. Ik had het volgende willen zeggen, omdat ik in mijn woordvoering iets minder aandacht besteed aan duurzaamheid en circulariteit, dat doe ik in de tweede termijn: "Ik sluit mij graag aan bij het goede verhaal van de vorige spreker". Ik ben gewend na de Partij voor de Dieren aan de beurt te zijn, maar ik ben door een paar partijen ingehaald qua grootte zonder verkiezingen. Ik vind het apart, maar dat terzijde.

02:16:08

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): De Stadspartij wil zich bij het

beoordelen van alle moties die vooruitlopen op 2026 graag focussen op twee thema's: contact met onze inwoners en financiële vooruitzichten. Beide staan onder druk en beiden kunnen we positief beïnvloeden vanuit deze raad. Het contact met onze inwoners beoordeelt mijn fractie als matig tot slecht. Er zijn stoeve participatietrajecten waar de suggestie van inspraak vaak tot uiteindelijke frustraties leidt. Het is lastig om dit te veranderen, maar we zien wel opties om dit te doen. We zijn ervan overtuigd dat het college van goede wil is om dit met goede energie en inzet te wijzigen de komende tijd.

02:16:47

Voorzitter: U heeft een interruptie van de ChristenUnie.

02:16:54

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Is een van die opties ook de uitvoering van het participatiebeleid wat we twee of drie weken geleden hebben besproken?

02:17:07

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): We hopen dat het effect gaat hebben en goed gaat werken. Is dat antwoord op uw vraag? Ik ga verder.

02:17:19

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Een goede participatie begint met goed contact met inwoners op allerlei locaties en bij allerlei gelegenheden. Kleinschaligheid stimuleert contact, daarom is het zo schadelijk dat vele dorps- en wijkcentra zijn verdwenen of minder functioneren dan we graag zouden willen. Dat kan deze raad zich aantrekken, want het is het gevolg van vele beslissingen die de laatste jaren hier genomen zijn. Om het contact met inwoners weer enigszins te repareren, steunen we daarom van harte de motie M 15 'Waar en welke ontmoetingsplekken' en M 13 'De sociale basis als basis'. Het in contact blijven met groepen inwoners is natuurlijk ook van toepassing op de motie die gaat over sekswerkers. Het is een kwetsbare groep. We vinden het belangrijk dat ze veilig hun werk kunnen doen, in beeld kunnen blijven en dat de gemeente contact met ze heeft als er problemen zijn. Motie M 27 willen we graag steunen.

02:18:13

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, het contact met ondernemers heeft de afgelopen jaren een flinke tik gehad. Ik zei daar vorige week al het nodige over. Er wordt over ondernemers gepraat en te weinig met ondernemers. Ik spreek te veel ondernemers die aangeven weinig te vernemen van de intermediairs waar het college mee praat en al helemaal weinig rechtstreeks van de gemeente te horen. Tel dit op bij het onbegrip over een hele reeks besluiten die in het stadhuis zijn genomen en je zet de groep ondernemende inwoners die hard werkt, mensen werk en inkomen geven en een forse bijdrage leveren aan de maatschappij op harde wijze weg als een niet serieus te nemen groep. Te vaak wordt deze groep direct, maar ook indirect geframed als uitbuiters en zakkenvullers. Hoe dom kunnen we zijn om te trappen naar de economische motor van onze maatschappij?

02:19:04

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Het college gaf vorige week

aan dat de ondernemers in deze gemeente niet als een homogene groep gezien moeten worden en dat dit deels verklaard waarom aanhaken van ondernemers bij belangrijke projecten niet goed verloopt. Ik vind het een hoopvol signaal dat er nagedacht wordt over verbeteringen en we zien met belangstelling tegemoet tot welke acties dit de komende tijd gaat leiden.

02:19:27

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Sport verbindt en brengt veel van onze inwoners met elkaar in contact. Daarom dienen we motie M 30 'Groningen voorbeeldstad Toegankelijk, Gastvrij en Veilig voetbal' in. Er ligt een uitvoeringsplan sinds 2017 en er is al veel gedaan, maar het laatste zetje laat op zich wachten. Deze motie is bedoeld om er weer wat beweging in te krijgen.

02:19:49

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): Fysieke toegankelijkheid tot voorzieningen vindt mijn fractie belangrijk. We maakten een motie over toiletten in fietsparkeergarages, maar een breder onderzoek lijkt verstandig, dus daarom staan we op de motie M 42 'Openbare toiletten'.

02:20:05

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): We willen ook aandacht voor de toegankelijkheid van station Groningen-Noord, maar hebben vernomen dat hier al gesprekken over gevoerd worden. Misschien kan het college hier wat over zeggen of duiden wat daar mogelijk is. Voorzitter, geen fractie in deze raad, is waarschijnlijk zo gebrand op helder en doordacht financieel beleid als de Stadspartij. Dat is soms saai en technisch ingewikkeld, maar het moet wel. We moeten de lasten van onze inwoners binnen de perken houden en geen grote toekomstige bezuinigingen over ons afroepen door nu te doen alsof er amper of geen financiële grenzen zijn. Waar die grenzen liggen, hangt sterk af van de kleur van de politieke bril die je op zet, maar goed onderzoek en getallen liegen niet.

02:20:53

De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen): We willen ons niet laten verrassen, daarom dient mijn fractie twee moties in die ons nog meer houvast geven in hoe we er financieel voor staan, ook als de onrust in de wereld de verkeerde kant op gaat. Onze accountant toetst al vele cijfers en doet dat goed, maar doet dat binnen de wat saaie en gangbare kaders. Zag onze boekhouding de energiecrisis van enkele jaren geleden aankomen? Nee, daarom moet je soms buiten de gangbare kaders wat zaken doorrekenen en dat doen we in het voorstel 'Stresstest grondexploitaties'. Nog een andere motie is onze spaarpot te openen, de aandelen van Enexis. Dat is wat onduidelijk en daarom motie M 31 'Waardering aandelen Enexis'. Dank u, Voorzitter.

02:21:45

Voorzitter: Kijk eens aan. Dank u wel voor uw bijdrage namens de Stadspartij 100% voor Groningen. De volgende spreker, die ik op mijn lijst heb, is de ChristenUnie.

02:22:17

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, ik wil graag beginnen met een voorbeeld van onverwachtse hulp dat ik laatst hoorde. Het gaat om een 34-jarige alleenstaande moeder van een zoon met een beperking. De

moeder zorgt dus alleen voor hem naast haar parttime baan als receptioniste. De dagen zijn vaak zwaar. Haar zoon moet naar therapie, heeft aangepaste opvang nodig en de zorg die ze haar zoon moet geven valt haar soms zwaar. Er is weinig ruimte voor ontspanning. Op een maandagochtend staat deze moeder buiten met haar handen vol met een schooltas, regencap en andere spullen en een gillende zoon, omdat hij vandaag echt niet naar school wil. Een buurtgenoot, die altijd met haar hond langsloopt, ziet het gebeuren en zegt: "Laat mij die tas overnemen, je hebt je handen al vol". Ze helpt de moeder op weg om haar zoon naar school te helpen en loopt een stukje mee. Onderweg praten ze kort en de buurtgenoot vraagt of ze vaker kan helpen; een keer haar zoon van school halen, als ze moet overwerken of gewoon even langskomen voor een kopje koffie. De buurtgenoot wil graag iets voor een ander doen. Zo helpt ze af en toe bij praktische dingen, een boodschap halen of haar zoon opvangen of bezighouden als het even nodig is. Dat helpt de moeder enorm. Ook, omdat ze niet meer het gevoel heeft dat ze er alleen voorstaat.

02:23:38

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dit is zomaar een voorbeeld van onverwachte hulp, maar zo zijn er in Groningen veel meer te vinden. Een klein gebaar kan voor een ander van grote betekenis zijn, zeker als het onverwacht is. In de Bijbel staan verschillende van deze situaties beschreven. De meest bekende is denk ik die van de barmhartige Samaritaan, waar onze jaarlijkse vrijwilligersprijs naar is vernoemd. Dat verhaal gaat over een man die beroofd en neergeslagen is en geen hulp krijgt van mensen van wie je het zou verwachten, maar wel van iemand van wie je het niet verwacht. Een engel wordt het ook wel genoemd. We kunnen allemaal zo een engel zijn. Daarom staat de ChristenUnie voor een gemeente, waarin we elkaar ontmoeten, ons aan elkaar verbinden en oog hebben voor elkaar.

02:24:24

De heer Rebergen (ChristenUnie): Als ChristenUnie staan we op voor het goede. Dat betekent voor ons oog hebben voor elkaar, omzien naar elkaar en verantwoordelijk omgaan met bijvoorbeeld geld en schepping. Dit zijn ook de drie punten van mijn woordvoering. Om jullie een beetje bij de les te houden, gaan er rollen pepermunt rond. De kerkgangers in ons midden zullen dat wellicht herkennen.

02:24:49

De heer Rebergen (ChristenUnie): De gemeente Groningen kent veel plekken waar mensen voor elkaar van betekenis zijn. Ik heb vorige week al de vrijwilligers en de mantelzorgers genoemd en doe dat nu weer. We moeten hen blijven waarderen en faciliteren en daar op een passende manier aandacht voor hebben. Vanuit de visie, de sociale basis voor elkaar, zetten we ook in op bijvoorbeeld sociaal-culturele accommodaties, ouderen, bewonersorganisaties en bewonersinitiatieven. Wanneer we gemeenschappen sterker maken, kunnen inwoners er namelijk nog meer voor elkaar zijn als dat nodig is en samen bouwen aan sterke dorpen en buurten.

02:25:26

De heer Rebergen (ChristenUnie): In de wijken en dorpen van Groningen zijn al veel mooie plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Een nieuwe plek in Meerstad is daar een goed voorbeeld van. Wat ons betreft, gaan we door met het creëren van ontmoetingsplekken. Daarvoor is het wel nodig dat inwoners die plekken waarderen. Eerder bleek dat slechts 59% van de inwoners van achttien jaar en ouder

tevreden is over de aanwezigheid van plekken om elkaar te ontmoeten. Daar moeten we dus mee aan de slag en we dienen hiervoor een motie in.

02:25:59

De heer Rebergen (ChristenUnie): Er is ook behoefte voor ruimte op straat om elkaar te ontmoeten. We dienen daarom samen met Student en Stad een motie in voor chill vlonders. Ook de motie van Partij voor de Dieren over een gezonde, warme maaltijd in de buurt die leidt tot ontmoeting dienen we mee in. Goede sport- en beweegvoorzieningen horen bij die ontmoetingsplekken. Vorige week bespraken we het uitvoeringsprogramma hierover. We zijn er trots op dat we met dit college en deze coalitie ons hebben ingezet om hier fors in te investeren. In de begroting van 2026 moet dat zijn weerslag krijgen.

02:26:35

De heer Rebergen (ChristenUnie): Ook cultuur is belangrijk voor ontmoeting. We blijven inzetten op voor zoveel mogelijk mensen bereikbare cultuur, bijvoorbeeld in de wijken en door middel van open studio's. Door middel van zowel het Jeugdfonds als het Volwassenenfonds, waar we de afgelopen jaren te maken hebben gehad met een aanzienlijke toename van aanvragen, zetten we in op sport en cultuur voor iedereen. Plekken als scholen en kerken kunnen bijdragen aan verbinding in de wijken of dorpen. Deze gebouwen liggen vaak centraal in een buurt en als we erin slagen de functie van die gebouwen te versterken en uit te breiden, kunnen dat mooie ontmoetingsplekken worden voor iedereen. We horen graag van de wethouder hoe het college hiernaar kijkt.

02:27:18

De heer Rebergen (ChristenUnie): Hoe mooi de gemeente ook is, het is niet voor iedereen gemakkelijk om mee te doen en op een goede manier onderdeel te zijn van onze samenleving. Bijvoorbeeld, omdat je een laag inkomen hebt, schulden hebt, geen woning kunt vinden, het opvoeden je tegenvalt of omdat je jezelf niet goed voelt. De ChristenUnie vindt dat we dan zorgzaam moeten zijn, want het kan iedereen overkomen. We moeten doorgaan met het eenvoudiger maken van minimaregelingen en extra ondersteunen bij schulden. Een eerlijke, barmhartige en rechtvaardige verdeling is nodig om iedereen gelijke kansen te geven. De motie van de SP over ongelijk investeren dienen we daarom mee in.

02:28:00

De heer Rebergen (ChristenUnie): We zetten ons in om te zorgen dat inwoners daadwerkelijk de ondersteuning ontvangen waar ze recht op hebben. Als er schulden zijn, helpen we mensen en laten we hen op adem komen. Waar mogelijk moeten we schulden voorkomen. U weet, we hebben eerder ook vragen gesteld en voorstellen gedaan met betrekking tot het tegengaan van gokreclames of gemakkelijk verstrekken van consumentenkredieten. Dat zal de CU blijven doen. De uitspraak van de rechtbank over een verbod in de APV van de gemeente Den Haag biedt wat ons betreft ruimte om daarmee door te gaan.

02:28:35

De heer Rebergen (ChristenUnie): In verband met de tijd sla ik een stukje over. Ik kom bij de huisvesting van statushouders. Dat vraagt wat ons betreft om extra aandacht, zeker nu die voorrang lijkt te gaan verdwijnen. We moeten ons inzetten om

deze mensen vanuit opvanglocaties te huisvesten in onze gemeente. We dienen een motie in om het college te vragen om de mogelijkheden hiervoor in beeld te brengen.

02:28:58

Voorzitter: U heeft daar een vraag over van de PVV.

02:29:01

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Ik ben een beetje in verwarring, want uw landelijke partij heeft voor de woonwet gestemd om statushouders geen voorrang meer te geven. Het is een democratisch tot stand gekomen wet. Hoe zit dat? Dit gaat tegen uw eigen motie in.

02:29:21

De heer Rebergen (ChristenUnie): Voorzitter, ik hoef geen verantwoording af te leggen over wat mijn landelijke fractie doet. Wij zien wat hier gebeurt en waarom het nodig is. Het tweede is of we tegen de wet ingaan. Wat ons betreft wel. We gaan het gewoon doen, ook al zegt de wet dat het niet mag, uit medemenselijkheid. Dat is echter niet wat in de motie staat. In de motie staat: in kaart brengen wat de mogelijkheden zijn om die mensen te huisvesten.

02:29:48

De heer Rebergen (ChristenUnie): Voorzitter, ik ben bij punt drie. De meesten denken dan, er komt een afsluiting aan. Punt drie is verantwoordelijkheid. We hebben als rentmeesters ook de verantwoordelijkheid om goed met financiën en de schepping om te gaan. Daarnaast hebben we verantwoordelijkheid voor de veiligheid van inwoners en willen we een overheid zijn die dichtbij is. Als we kijken naar de financiën, dan zien we dat de financiële ruimte onder druk staat. We blijven echter vasthouden aan wat ons drijft; mensen perspectief bieden, ongelijkheid verkleinen en onze gemeente en regio voorbereiden op een duurzame toekomst. Als het financieel nodig is, kiezen we als ChristenUnie voor kwetsbare inwoners en belangrijke sobere voorzieningen.

02:30:32

De heer Rebergen (ChristenUnie): Ik wil het ook hebben over de schepping. Samen met kennisinstellingen, ondernemers en inwoners werken we aan een circulaire economie. Kringloopwinkels, Repair Cafés, de Textielhub en de Bouwhub050, die in september wordt geopend, zijn daar goede voorbeelden van. Ook het ontwikkelen van de circulariteitshub kan hierbij niet ongenoemd blijven. Het is belangrijk om door te gaan met investeren in verduurzaming en vergroening. De motie daarover van GroenLinks dienen we mee in. Ook de motie van de Partij voor de Dieren over de regionale inkoop bij voedselaanbestedingen dienen we graag mee in.

02:31:10

De heer Rebergen (ChristenUnie): Voorzitter, ik zei het al, we staan voor een veilige gemeente. Groningen is een prettige gemeente om in te wonen en te verblijven, maar toch staat de veiligheid en leefbaarheid in specifieke gebieden onder druk. Door een totaalpakket aan maatregelen moet geprobeerd worden om hier weer grip op te krijgen. In de gemeente Groningen merken inwoners de gevolgen van de aardbevingen. Over de voortgang en de aanpak van de versterkingen is nog steeds veel te doen. Het is belangrijk dat onze dorpen een gezonde en veilige toekomst tegemoet gaan. Daar zetten we ons voor in, daarom investeren we in

dorpsvernieuwing en verduurzaming. Voorzitter, de ChristenUnie is een partij die wil opstaan voor het goede, met oog voor elkaar en we hopen dat in deze bijdrage duidelijk te hebben gemaakt. We willen het college, de ambtenaren en iedereen, die zich bezighoudt met het voorbereiden van de begroting van 2026, Gods zegen toewensen. Tot zover.

02:32:06

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. Dank ook voor de pepermuntjes. Daar hebben we dankbaar gebruik van gemaakt. We hebben er nog een aantal voor u overgelaten, dus we zijn u niet vergeten. Dan geef ik nu het woord, hij staat al klaar, aan het CDA.

02:32:33

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wederom weken van chaos in Den Haag. Het is al vaker benoemd, maar we zijn natuurlijk in deze raad geen politieke commentatoren. We zijn lokale volksvertegenwoordigers. We hebben genoeg uitdagingen in onze eigen gemeente, maar toch raakt de discussie in de Tweede Kamer de kern van wat voor samenleving we willen zijn; een samenleving waarin we naar elkaar omkijken vol naastenliefde of één waarin we medemenselijkheid bestraffen. Uiteraard kiest het CDA voor dat eerste. Wij geloven in de kracht van een samenleving, waarin mensen elkaar ondersteunen en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving. Een overheid en een markt kunnen niet alle problemen oplossen. Daarom moeten we juist ook in Groningen investeren in die samenleving, omdat er in onze gemeente te veel Groningers zijn die leven in eenzaamheid, inwoners vanuit verschillende achtergronden elkaar minder tegenkomen en de mentale gezondheid van veel jongeren achteruit gaat.

02:33:45

De heer De Haan (CDA): De afgelopen jaren heeft het CDA zich stevig ingezet voor een sportief Groningen. Voor verenigingen die kampen met capaciteitsproblemen, voor de realisatie van een schaatsbaan, voor een roeibaan en voor een betere band met FC Groningen. Dit doen we niet omdat het moet, maar omdat we geloven dat sport en vooral sportverenigingen van onschatbare waarde zijn. Zij brengen mensen samen, versterken onze gemeenschap en dragen bij aan de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners. Om te zorgen dat sportverenigingen voldoende ruimte houden, dienden we vorige week meerdere moties in. Deze haalde het helaas niet, dat is wat ons betreft een gemiste kans. Vandaag zetten we een nieuwe stap. We proberen deze keer met GroenLinks te regelen dat commerciële sportaanbieders alleen veldruimte krijgen als dat niet ten koste gaat van verenigingen.

02:34:41

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een interruptie van de ChristenUnie.

02:34:46

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Het CDA en ChristenUnie verschillen niet van mening over de waarde van de sportverenigingen. We hebben eerder samen een motie ingediend om de reclamebelasting voor sportverenigingen te versoepelen. We hebben daar nu uitkomst van gekregen. Ik ben blij met die uitkomst. Hoe kijkt de heer De Haan daarnaar?

02:35:06

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik had gewild dat deze vraag überhaupt niet nodig was. Het invoeren van de reclamebelasting - ik wilde het er vandaag niet over hebben, maar de heer Rebergen vraagt me er nu naar - is een belachelijke maatregel die geldt voor ondernemers. Eerst zou het ook gelden voor maatschappelijke instellingen en dat vond ik nog belachelijker. Gelukkig hebben we daar samen in deze raad een stokje voor kunnen steken. Het bericht dat de reclamebelasting niet meer gaat gelden voor sportverenigingen is mooi nieuws, maar het is bijna triest dat we dat moeten vieren in deze raad.

02:35:44

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, eerlijk is eerlijk. Veldruimte alleen is niet genoeg en ook het afschaffen van die reclamebelasting niet. Als we willen dat Groningers voldoende bewegen, dan moeten we meer doen. De cijfers liegen er niet om. Bijna de helft van onze inwoners haalt de beweegnorm niet. Vooral onder jongeren zien we een zorgelijke trend; zij haken af. Juist in deze groep nemen de mentale problemen toe. In de gemeente Waadhoeke hebben ze hier iets op gevonden: de sportpas. Jongeren tussen de twaalf en zestien krijgen € 200 om lid te worden van een sportvereniging, een sportschool of mee te doen aan culturele activiteiten. Het werkt; jongeren die eerst aan de zijlijn stonden, doen nu mee. Het Rijk is enthousiast. Staatssecretaris of tegenwoordig minister Karremans noemde de resultaten veelbelovend. Wat het CDA betreft, wordt Groningen de volgende pilotgemeente. Laten we de sportpas ook hier invoeren. Niet morgen, maar vandaag. Niet twijfelen, maar proberen. Sporten is geen luxe, het is een levensbehoefte.

02:36:48

Voorzitter: U heeft interruptie van de PvdA.

02:36:50

De heer Van Veen (PvdA): Inderdaad heel mooi en volgens mij is het echt belangrijk dat meer kinderen sporten. Daar hebben we natuurlijk al veel voor in Groningen. Gaat het Rijk betalen voor zo een sportpas? Of moeten we dat helemaal zelf betalen?

02:37:01

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik hoop dat het Rijk dat gaat betalen, zo is de motie op dit moment aangepast. Als je het aan het CDA vraagt, dan hadden we dat ook zonder het Rijk gedaan. Als je kijkt hoeveel geld we op dit moment bij moeten leggen voor de jeugdzorg en hoeveel we op andere manieren aan het investeren zijn in preventie, dan is sporten de beste manier van preventie. Als we willen zorgen dat al die jongeren straks geen jeugdzorg meer nodig hebben, ligt de sleutel bij sport.

02:37:32

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, een sterke samenleving kan niet zonder goed onderwijs. Gelukkig hebben we in Groningen ontzettend veel gedreven leraren die zich dagelijks hiervoor inspannen en kinderen leren lezen en rekenen. School is een plek die kinderen helpt om goede burgers te worden. In Groningen levert Stichting Move hier een bijdrage aan. Het afgelopen jaar hebben ze zeven projecten uitgevoerd in onze gemeente. Met basisschoolleerlingen liedjes zingen in een bejaardentehuis, het organiseren van sportactiviteiten voor de buurt en het opknappen van de speeltuin. Kinderen leren om zich in te zetten voor een ander en

komen tijdens dit project in aanraking met het studentenleven van hun begeleiders. In Tilburg, Nijmegen, Utrecht, Rotterdam en Eindhoven wordt Stichting Move ondersteund door de gemeente. Wat het CDA betreft straks ook in Groningen, want op deze manier kunnen er meer projecten worden uitgevoerd en is de stichting niet enkel druk met het binnenhalen van incidentele subsidies.

02:38:33

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, een sterke samenleving heeft ontmoetingsplekken nodig en gelukkig hebben we in Groningen vele goed draaiende buurt- en dorpshuizen. Hier samenkomen en gezamenlijk koken en eten versterkt de gemeenschapszin. Zo kunnen mensen elkaar ontmoeten en zorgen we ervoor dat mensen toegankelijk een gezonde en warme maaltijd kunnen krijgen. Daarom dienen we de motie 'Spijs doet samenkomen' mee in.

02:39:01

De heer De Haan (CDA): Het CDA staat voor een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt. Een samenleving, waar jonge meisjes en vrouwen zonder angst over straat kunnen lopen, waar het uitgaansleven vrij is van intimidatie, geweld en messen op zak en kwetsbare jongeren niet in de greep raken van criminaliteit, maar kansen krijgen op een betere toekomst. De afgelopen jaren heeft het CDA zich consequent ingezet voor de veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente. We zien echter dat de druk op de politie groot is. Steeds vaker doen we daarom een beroep op onze boa's, bijvoorbeeld tijdens de drukke Groningse Nachten. Hun rol is onmisbaar geworden, zowel in de binnenstad als in de wijken, maar de uitdagingen nemen toe en dat vraagt om actie. We kunnen niet blijven vragen om meer inzet zonder daar iets tegenover te zetten. Daarom stelt het CDA voor om de capaciteit van boa's structureel uit te breiden met zes fte. Met deze motie zetten we een concrete stap richting een veilig Groningen, boter bij de vis.

02:40:07

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, niet alles hoeft van de overheid te komen. Gelukkig zetten ontzettend veel Groningers zich dag en nacht in voor de gemeenschap. Wat het CDA betreft, is er ruimte voor Groningers die zich inzetten voor een veilig Groningen. Daarom komen we met een voorstel om een verkenning te starten voor het inzetten van stadsreservisten. Het is een voorstel dat in Amsterdam, wat toch vaak als het voorbeeld voor Groningen wordt gezien, op initiatief van de lokale CDA-fractie invulling krijgt. Met positieve bevindingen zouden een aantal van die stadsreservisten als vrijwillig toezichthouder kunnen bijdragen aan de sociale cohesie, de leefbaarheid en de ervaren veiligheid in Groningen.

02:40:47

De heer De Haan (CDA): Voor een sterke samenleving zijn stevige financiële middelen onmisbaar. Het Rijk maakt het de gemeenten niet gemakkelijk. De korting op het gemeentefonds blijft onverminderd van kracht, terwijl de compensatie voor stijgende kosten in de jeugdzorg achterblijft. Juist daar wringt de schoen en de jeugdzorg vormt het grootste financiële knelpunt voor de komende jaren. Hoewel we inzetten op wijkgericht werken, blijven concrete financiële resultaten vooralsnog uit. Er wordt terecht geïnvesteerd in preventie, maar ik geloof - ik zei het net ook tegen de Partij van de Arbeid - dat meer sporten uiteindelijk zal leiden tot minder druk op de jeugdzorg. Geloof alleen is niet genoeg. Jarenlang fors uitgeven en te weinig sparen

hebben Groningers financieel kwetsbaar gemaakt. Juist nu, in een relatief gunstig jaar, is het daarom verstandig om te sparen voor de toekomst. We weten namelijk dat er grote investeringen op ons afkomen.

02:41:46

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik rond af. De keuze waar de Tweede Kamer deze week over sprak, wat voor samenleving we willen zijn, raakt ook hier in Groningen de kern. Een samenleving waar we naar elkaar willen omkijken, begint niet in Den Haag, maar in onze buurten, bij onze verenigingen, op onze scholen en in onze dorpshuizen. Het CDA kiest er voor om te investeren in mensen, in verbinding en in veiligheid. Niet door mooie woorden, maar door concrete voorstellen zoals de sportpas, de ondersteuning van Stichting Move en uitbreiding van de boa-capaciteit. Het CDA kiest voor een sterke samenleving. Dank u wel.

02:42:22

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens het CDA. Dan zijn we nu bij de inbreng van de Partij voor het Noorden.

02:43:01

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Vandaag zijn we bijeen om het voorjaarsdebat te voeren. De Partij voor het Noorden zou graag een groene en gezellige binnenstad van Groningen willen zien. Met een markt die verspreid is over de Grote Markt en de Vismarkt en wat kleiner mag zijn dan tijdens Marktdag of de Bloemetjesmarkt. Vroeger was de markt een uitje en dat zou het weer moeten worden. Echter, vele kramen zijn helaas verdwenen van beide markten. Dat geldt ook voor musea die al een paar jaar dicht zijn en nog steeds dicht blijven. WinterWelVaart met grote schepen zou mooi zijn in Oosterhaven. Wat dacht je van de Deense haven? Een heel fijn winkelaanbod voor iedereen, zodat ouderen ook de stad weer eens in komen. Vandaar dat we de motie 'Een aantrekkelijke, toegankelijke, inclusieve binnenstad voor alle Groningers' met heel veel partijen, maar onder andere met PvdA indienen.

02:44:03

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Daarbij is het belangrijk dat men op tijd naar het toilet kan gaan. Daarom dienen we de motie 'Openbare Toiletten' samen met de SP in. Veel ouderen en mensen met een beperking komen tegenwoordig de stad bijna niet meer in, omdat ze op de fiets of lopend omver gereden worden. Vandaar onze motie 'Tevredenheid en beleving fietser en voetganger Binnenstad' die we indienen samen met de Stadspartij 100% voor Groningen. We wilden niet zover gaan als in Enschede. Ik hoorde van de week dat ze daar de fatbike verbieden in de binnenstad. Je zou met aangepaste snelheid rustig kunnen rijden, vooral op de shared spaces, en dat zou zeker helpen voor de veiligheid. Over veiligheid gesproken, met een kapotte fiets is het ook onveilig in het verkeer. Wat zou het dus fijn zijn als je tijdens het winkelen of tijdens een avondje uitgaan je fiets kunt laten repareren bij een stalling? Vroeger was dit mogelijk en waren de prijzen zeer schappelijk. Daarom dienen we de motie 'Je oude fiets is altijd kapot' in.

02:45:12

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Parken met een natuurlijke uitstraling, zonder muziek en drukte, waar je 's avonds en 's nachts veilig kunt genieten van natuur en de sterren, zonder dat je bang hoeft te zijn dat je wordt overvallen of

gehinderd wordt door geluidsoverlast, dat kennen we nog niet in Groningen en niet in Nederland. Daarom dienen we de motie 'Groningen als proefstad voor Nachtnatuurparken' in.

02:45:36

Voorzitter: U heeft een interruptie van de Partij van de Arbeid.

02:45:40

De heer Van Veen (PvdA): Ik ben ook voor een nachtpark. Volgens mij is het mooi om sterren te zien en dat is helaas soms lastig in Groningen. Ik vraag me af hoe we dit praktisch doen, want we kunnen moeilijk aan alle omwonenden van het Stadspark vragen om 's nachts hun ramen te blinderen. Hoe ziet de Partij voor het Noorden de uitvoering van deze motie?

02:45:59

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Nu, dat hoeft inderdaad niet. Als je wat meer binnenin het park bent, waar meer bomen zijn, dan zie je sowieso al de sterren in de lucht. Het is niet nodig dat iedereen zijn ramen blindeert. Het zou fijn zijn als je daar een beetje prettig kunt lopen zonder dat je het gevoel hebt dat je elk moment overvallen kunt worden.

02:46:25

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Herdenken hoort ook...

02:46:28

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): O nee, dat stukje doen we later pas.

02:46:31

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Wij willen dat iedereen fijn woont en onze ouderen niet weggestopt worden in verpleeghuizen, maar wonen tussen mensen van alle leeftijden. Dat gaat nu eenmaal niet vanzelf, zeker nu de rijkssubsidie daarvoor er niet meer is. Die was naar onze mening te beperkt met een leeftijdsgrens tot dertig jaar. Er niet meer toe doen, is vaak de oorzaak van eenzaamheid. Dat zei ook Teun Toebe, de internationaal zorgvernieuwer, tijdens zijn keynote bij het VNG-congres afgelopen juni in Eindhoven. Naar elkaar omkijken, is iets wat bij het leven hoort. Af en toe verdrietig zijn is niet erg, als er ook blijdschap is. Vandaar onze motie 'Stimuleer intergenerationeel wonen' die we samen met de Stadspartij 100% voor Groningen en de PVV indienen.

02:47:28

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Herdenken hoort bij het leven en dat doen we al tachtig jaar met de Tweede Wereldoorlog. We herdenken nog niet zo lang ons gezamenlijk slavernijverleden met Ketikoti op 30 juni en Indië met de herdenking op 15 juni. We dienen de motie 'Herdenking Nederlands-Indië op 15 augustus 2026' en 'Blijvend herinneren vraagt blijvende middelen' gezamenlijk in met PvdA en D66 om dit ook in de toekomst te kunnen blijven doen, zodat herdenken een begrip wordt.

02:48:03

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Sporten en bewegen vinden wij ook belangrijk. Waarom zou je niet op zondag kunnen voetballen? Voor andere sporten, zoals hockey, is dit al normaal. Bewegen en spelen kan ook zonder vereniging,

gewoon in de openbare ruimte. Echter, sommige urban plekken zijn afgesloten en ontoegankelijk. Wat ga je doen als je daar niet heen kan? Ergens hangen of thuis gamen? Dat willen we natuurlijk niet, dus daarom dienen we de motie 'Behoud van urban-, beweeg- en speelplekken in de gemeente Groningen' en 'Bevorderen promoten van voetbal op vrijdagavond en zondag in de gemeente Groningen' in samen met GroenLinks en de Stadspartij 100% voor Groningen.

02:48:47

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Congressen kunnen veel voor de stad opleveren. We hebben mooie locaties, zoals Martiniplaza, maar nog geen bureau. Daarom dienen we de motie 'Op weg naar een Gronings congresbureau' mede in. Het zou helemaal mooi zijn als Groningen in 2033 Culturele Hoofdstad zou zijn. Het heeft Leeuwarden in 2018 veel gebracht en ze plukken er nog steeds de vruchten van. Veel evenementen vinden al plaats in Groningen, vooral in de binnenstad, zoals Koningsdag, Bevrijdingsfestival, de KEI-week, oudejaarsavond en ESNS onder andere. Iedereen moet zich veilig voelen, dus wij vinden het belangrijk dat daarbij safe spaces worden ingezet. Daarom dienen we de motie 'Een veilige haven voor evenementen in de nacht' samen met D66 in.

02:49:45

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Samen eten bevordert de gezondheid en de saamhorigheid. Dit zou overal in de buurt zo moeten zijn. Het zou ook mooi zijn als het een inclusieve maaltijd zou zijn. Geschikt voor alle leefstijlen, zoals ook vegan en religie, zoals dat bij Edanz al gebeurde en hopelijk nog steeds. We dienen de motie 'Spijs doet samenkomen' in samen met Partij voor de Dieren.

02:50:19

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Helaas zitten we nog altijd met de gevolgen van de aardbevingen, waaronder immateriële schade en fysieke schade. Daarom dienen we de motie 'Blijf oog houden voor verhalen achter de cijfers' in samen met PvdA.

02:50:36

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dan hebben we het nog over investeren in duurzaamheid. We zijn voor behoud en behouden graag het groen wat er al is. Vandaar dat we vorige week een motie hadden om een gedeelte van het groen van het Betonbos te behouden. Helaas reageerden de groene partijen, waaronder GroenLinks, daar niet op. Toch hopen we dat niet al het bestaande groen hoeft te wijken voor nieuwbouw en dat er mooi nieuw groen bij komt, daarom zullen we de motie van GroenLinks 'Ga door met Groen' steunen. Wij hopen als Partij voor het Noorden dat de band met Friesland hersteld wordt, zodat we samen een sterke lobby richting het Rijk kunnen maken voor onder andere de Lelylijn en voor elektrische treinen in het noorden van Groningen. Dat was het.

02:51:29

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens de Partij voor het Noorden. Ik was al het kijken naar de Partij voor de Vrijheid, vandaar de verwarring, maar die is nu natuurlijk aan de beurt voor de inbreng. Dat is tevens de laatste spreker van de zijde van de raad.

02:51:53

Mevrouw Blauw (PVV): Ik moet wat minder interrupties plegen, zie ik aan mijn tijd. Gelukkig heb ik geen hele lange woordvoering. Zo vlak voor het zomerreces willen we het een beetje gezellig houden, maar met kijken naar de toekomst vinden wij de staat van ons land en onze gemeente weinig rooskleurig. De voorjaarsbrief 2025 staat bol van de idealen. De gemeente Groningen presenteert weer een prachtig toekomstbeeld met meer inclusie, meer vergroening en meer cultuur. Echter, wie 's avonds door de stad loopt, weet dat de enigen die zich echt thuis voelen in de binnenstad zo langzamerhand de straatdealers, zwervers, verwarde mensen, criminelen en hangjongeren worden. De rest loopt met een boogje om de Gele Loper of sowieso de binnenstad heen.

02:52:39

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u een interruptie van de Partij van de Arbeid.

02:52:43

De heer Van Veen (PvdA): Ik miste wat in de opsomming van wat in de voorjaarsbrief staat. Er staat ook meer woningen, meer werkgelegenheid en meer ondersteuning voor mensen in armoede in. Is het selectief gelezen of zijn dat dingen waar de PVV zich wel in kan vinden?

02:52:57

Mevrouw Blauw (PVV): Daar kom ik zo meteen op. Natuurlijk vinden wij dat er veel dingen goed gaan, maar wij focussen ons op dit punt vooral op veiligheid en op dingen waarvan wij zeggen dat het beter kan. Wij lezen in deze voorjaarsbrief over een nieuwe popzaal, alles voor het klimaat, de energietransitie, de eiwittransitie en opvang voor nog meer mensen zonder papieren oftewel illegalen. Kijk, dat is een manier om je prioriteiten te stellen, maar niet de onze. De PVV zegt, het is de wereld op zijn kop. Stop met investeren in symbolen en begin met het beschermen van je eigen inwoners. We willen meer wijkagenten, een hardere aanpak van de overlast en verlichting waar het donker is. Daarom dienen wij twee moties van het CDA over het inzetten van meer boa's en de stadsreservisten mee in en de motie van D66 over de veilige haven tijdens evenementen en in de nacht.

02:53:47

Mevrouw Blauw (PVV): Wij willen geen cultuurpaleizen, maar betaalbare woningen voor Groningers. Geen voorrang voor statushouders, maar eerlijk beleid voor iedereen die hier werkt en woont. Gelukkig is er een wet aangenomen in de Tweede Kamer, waarmee de urgentie voor statushouders volledig afgeschaft wordt. Het is onterecht dat je onze eigen burgers laat stikken op een wachtlijst van tien jaar of langer en nieuwkomers voorrang geeft. De motie van de ChristenUnie vinden wij onvoorstelbaar, daar heb ik mij al eerder in dit debat over uitgelaten.

02:54:17

Voorzitter: U heeft u een interruptie van GroenLinks.

02:54:20

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Niet op de manier die u mogelijk verwacht. Ik ga proberen het constructief andersom in te steken. De PVV maakt zich zorgen over de veiligheid. Nu, dat neem ik even aan. Als wij statushouders niet zouden kunnen plaatsen, lopen opvanglocaties vol. Dat zorgt voor

meer zorgproblematiek, maar ook dat mensen daadwerkelijk geen plek hebben om te zijn en dat leidt weer tot de veiligheidsproblematiek waar de PVV zich zorgen om maakt. En dan?

02:54:55

Mevrouw Blauw (PVV): Voorrang geven aan statushouders is een idiote redenering. Als je namelijk minder asielzoekers opvangt in dit land, dan is er ook minder druk op de keten. Wij gaan voor een asielstop, dus minder asielzoekers. Onze focus is op dit punt dat je onze eigen inwoners en mensen, die tien jaar op een wachtlijst staan, laat stikken en statushouders voorrang geeft. Dat is niet uit te leggen. Mensen zijn daar zo klaar mee. Mensen zijn er klaar mee dat het eigen volk als laatste komt. Medemenselijkheid wordt als excuus gebruikt voor meer integratie. Dat is waar nu de linkse partijen naar toewerken.

02:55:44

Voorzitter: Geen vervolg, maar ik had nog wel een aantal anderen. Als eerste het CDA.

02:55:49

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, om hoeveel statushouders gaat het volgens de PVV die hier voorrang krijgen?

02:55:55

Mevrouw Blauw (PVV): Het gaat om heel veel, daar heeft de gemeente zich ook over uitgesproken. Wij willen daar nog een onderzoek naar, maar het gaat ook om het principe. Het gaat om het principe dat je jouw eigen inwoners, je eigen volk op een zijspoor zet en statushouders voorrang geeft. Mensen kunnen moeilijk doen, maar statushouders zijn feitelijk nog geen eigen volk. Daar kunnen mensen hier heel moeilijk over doen, maar dat is een feit.

02:56:28

Voorzitter: Ik zie een vervolgvraag.

02:56:30

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik constateer dat we de PVV weer zien, zoals we ze kennen; geen idee van de feiten en symboolpolitiek, maar niet met echte maatregelen komen. Het gaat om drie op de honderd. Waar hebben we het qua aantallen dus over? Natuurlijk, je kunt hier een politieke discussie over voeren en dat mag mevrouw Blauw altijd, maar deze symboolpolitiek gaat ons land totaal niet verder helpen. Ik hoop dat het snel klaar is.

02:56:58

De heer De Haan (CDA): Ik vind het bijzonder dat het CDA dit roept. Het CDA wordt zo langzamerhand een beetje GroenLinks met de bijbel, want hun hele achterban was massaal tegen hoe de heer Bontenbal stemde bij de asielwetten. Hoe legt u dat uit? Feitelijk weet het CDA het niet. Er werd wat geroepen, maar dat willen wij nog uitzoeken, want wij weten niet of het om drie op de honderd gaat. Die feiten willen wij duidelijk hebben en uitzoeken of dat echt zo is.

02:57:38

Voorzitter: Ik zie nog een vervolgvraag van het CDA.

02:57:40

De heer De Haan (CDA): Voorzitter, ik word hier aangevallen op wat de heer Bontenbal zou vinden. Nu, ik spreek mijn achterban en mijn achterban is blij dat wij staan voor naastenliefde en medemenselijkheid. Ik ben ook blij dat ik lid ben van een partij die staat voor waarden en niet alleen maar kijkt naar wat peilingen willen, zoals de PVV doet.

02:57:58

Mevrouw Blauw (PVV): Medemenselijkheid wordt als excuus gebruikt voor meer immigratie. Het CDA heeft zeker de kranten niet gelezen, want het was toch duidelijk dat de achterban het er niet mee eens was. Trouwens, het polariseren richting de PVV landelijk, daar doet het CDA hier rustig aan mee.

02:58:15

Voorzitter: Ik heb nog de SP en de Partij van de Arbeid. SP.

02:58:18

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Het is duidelijk, de statushouder mag liever niet in een sociale huurwoning. Echter, wat de PVV betreft, mag degene die net iets te veel verdient voor die woning, daar ook niet meer in. We moeten weer keihard op scheefwonen gaan zitten. Dat eigen volk, wat net iets te veel verdient voor zo een sociale huurwoning, moet het dus ook ontgelden als het aan de PVV ligt?

02:58:41

Mevrouw Blauw (PVV): Dat is een hele andere discussie. Wij dienen inderdaad die motie mee in. Sociale huurwoningen zijn bedoeld voor degene met een bepaald inkomen en daarom dienen wij die motie mee in. Dat is echter een hele andere discussie.

02:58:58

Voorzitter: Dan nog de PvdA.

02:59:02

De heer Van Veen (PvdA): Ik baal er een beetje van dat die 'zondebokpolitiek' die we in Den Haag zien ook in de Groningse gemeenteraad zo een groot thema is geworden en dat we de schuld geven aan de statushouders. Ondertussen ken ik mevrouw Blauw lang genoeg dat ik haar niet kan overtuigen. Wat ik haar mee zou willen geven, is of zij zich überhaupt bewust is van de connotatie van het 'eigen volk'. Van die twee woorden achter elkaar? Dat zijn namelijk geen neutrale woorden. Is mevrouw Blauw zich daar bewust van?

02:59:30

Mevrouw Blauw (PVV): Ja, daar ben ik mij zeker bewust van. Wij geven niet de schuld aan asielzoekers. Wij hebben ze niets meer te bieden. Het gaat twee kanten op. Wij denken zeker aan medemenselijkheid, want er lopen hier veel mensen rond die wij niets meer te bieden hebben. Wij geven de schuld aan de linkse politiek. De linkse politiek die onze identiteit aan de wilgen hangt en zorgt voor culturele verarming in de wijken waar mensen last van hebben. Er zijn veel mensen die last hebben van de massa-immigratie. Dat ontkennen jullie, dat ontwijken jullie en daar hebben jullie oogkleppen voor op. Jullie willen het niet zien. De schuld ligt bij de linkse politiek, niet bij die asielzoekers. Ik zou ook voor een betere toekomst naar

landen gaan waar het beter is, maar wij zijn te tolerant. Ze moeten opgevangen worden in de regio in buurlanden. Een heleboel Nederlanders denken hier zo over.

03:00:18

Voorzitter: Zag ik nog een vervolgvraag? Nee, niet.

03:00:21

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u wel. De PVV zegt, het is de wereld op zijn kop. Stop met investeren in symbolen en begin met beschermen van je eigen inwoners.

03:00:29

Mevrouw Blauw (PVV): O, daar was ik al geweest. Sorry, even kijken. Ik ben afgeleid door alle interrupties.

03:00:40

Mevrouw Blauw (PVV): Ik ga naar mijn volgende onderdeel.

03:00:47

Mevrouw Blauw (PVV): Wij willen geen asielzoekers in onze gemeente. Er is een amendement aangenomen om illegaliteit strafbaar te stellen, dus hopen wij dat de LVV-voorziening gesloten kan worden. Het gaat om uitgeprocedeerde asielzoekers, illegalen. Er is namelijk een toezegging van de minister dat hulp aan mensen zonder papieren niet strafbaar is. Het is valse stemmingmakerij, als je mensen helpt in de illegaliteit, dat het strafbaar is. Dat kan nog niet en zover zijn we nog niet. Dat probleem lost zichzelf op, als we geen illegale mensen meer in het land hebben. Dit alles is verankerd in de Wet asielnoodmaatregelen die vorige week door de Tweede Kamer aangenomen is. Dat is mooi. Zo zie je dat een grote PVV wel zin heeft, want wij willen het asiel probleem oplossen. Voorstellen in de gemeenteraad, dat zag je vorig jaar ook, hebben weinig zin. Het gebeurt namelijk allemaal in Den Haag. Wij zullen erop toezien dat wij geen 'weigergemeente' worden. Onze lijntjes zijn kort met Den Haag.

03:01:47

Mevrouw Blauw (PVV): Ook integratie is een probleem. Dit zien wij terug op straat. We hebben veel last van slecht geïntegreerde jongeren en groepen die met elkaar op de vuist gaan. Dit is het resultaat van decennia lang alles toelaten en geen consequenties stellen aan het integreren. Nu, in 2025, komt er een aanpak die de burgemeester heeft ingezet met onder andere gebiedsverboden. Is dit voldoende? We gaan het zien.

03:02:09

Mevrouw Blauw (PVV): Wat ik vorige week ook al genoemd heb, is de torenhoge belastingdruk die de werkende middenklasse moet ophoesten. Deze groep wordt het hardst gepakt en wordt nergens gecompenseerd. Ze worden de armoede in gedrukt, waardoor zij niet meer de sterkste schouders zijn. Iedereen wordt arm. Is dat de bedoeling? Is het een bewuste agenda? Werken moet namelijk lonen.

03:02:28

Voorzitter: Voor u vervolgt, heeft u twee interrupties. Ik attendeer u op de tijd. Misschien kunt u uw microfoon uitzetten, want dat scheelt ook. Ik was enigszins coulant, omdat u de microfoon een paar keer aan heeft laten staan. Eerst GroenLinks en dan het CDA.

03:02:44

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, ik heb een tijdje geluisterd. Oké, statushouders zijn vervelend en de schuld van massa-immigratie. Prima. Waar liggen al die voorstellen? Wat gaat de PVV Groningen met zulke grote woorden wezenlijk proberen anders te doen? Welke motie? Eentje? Welke PVV-motie ligt voor die deze grote woorden rechtvaardigt?

03:03:12

Mevrouw Blauw (PVV): Ik heb het net over statushouders al een andere draai gegeven. U blijft daarin polariseren. Wij hebben een aantal moties ingediend. Ik heb net aangegeven dat wij op dit moment, in afstemming met Den Haag, geen eigen moties indienen, omdat het er nog niet klaar voor is. Wij willen dat er geld gaat naar sport, zorg, ruimtelijke ordening, economie, ondernemers en naar wat de Groningers echt nodig hebben. Daarvoor hebben wij een aantal moties mee ingediend en moties voor de bühne indienen, doen wij niet.

03:03:44

Voorzitter: Een vervolgvraag en ik wil u vragen om uw antwoorden kort te houden.

03:03:48

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Ik zal het ook kort houden. Als ik mevrouw Blauw goed begrijp, komen er geen eigen moties, want het mag niet. Om al die problematiek op te lossen, wordt dus gekeken naar al die linkse politiek hier. Moeten wij dan maar met die moties komen?

03:04:06

Mevrouw Blauw (PVV): In de stad gaan er best dingen verkeerd, vooral de dingen waar wij ons op focussen. Daar wil ik het bij laten.

03:04:15

Voorzitter: Ik zag nog het CDA.

03:04:19

De heer De Haan (CDA): Ik moet eerst mevrouw Blauw een beetje gelijk geven over GroenLinks met de Bijbel, want ik had namelijk precies dezelfde interruptie als de heer Van Veen. Ook ik heb de voorstellen niet gehoord voor die werkende middenklasse. Het zijn grote woorden, maar uiteindelijk ziet die werkende middenklasse er vandaag helemaal niets voor terug en hoort alleen maar symboolpolitiek van de PVV.

03:04:37

Mevrouw Blauw (PVV): Ik weet niet of u dit jaar heeft opgelet. We hebben zoveel vragen gesteld. We hebben de media gehaald, we hebben zoveel politieke schriftelijke vragen gesteld en moties ingediend. We hebben als kleine partij veel gedaan in deze gemeente.

03:04:50

Mevrouw Blauw (PVV): Terwijl ondernemers kreunen onder de regeldruk, droomt het college van circulaire hubs en duurzame dromen. Stop met dromen en begin met doen. Werken moet lonen en veiligheid voorop. De Groninger vraagt geen praatjes, maar daden. Geen verbonden stad op papier, maar bescherming en vertrouwen in de wijk. De PVV kiest voor zekerheid, veiligheid en gezond verstand. Ik rond af. Zoals ik al zei, een grote PVV heeft voor ons land en deze gemeente veel zin. We

hopen dat op 29 oktober en volgend jaar met de gemeenteraadsverkiezingen terug te zien. Dank u wel.

03:05:19

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel voor uw inbreng namens de PVV. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de zijde van de raad. Ik had al aangekondigd dat we vijf kwartier gingen schorsen, dus dat komt goed uit. Dan zie ik u om 19.00 uur terug na de dinerpauze en dan vangen we aan met de termijn van het college.

00:00:11

Voorzitter: Ik heropen de vergadering. We zijn aanbeland bij de eerste termijn van de zijde van het college. Wethouder Wijnja begint als eerste. We doen het in de volgorde hoe ze zitten. Ik kondig ze een voor een aan. Ik wil de raadsleden erop attenderen dat zij kunnen interrumpen, maar dat gaat van de 5 minuten af. Wees zorgvuldig en maak uw keuze verstandig. Dat gezegd hebbende, geef ik wethouder Wijnja het woord.

00:00:32

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag beginnen richting de ChristenUnie. Ik wil uw zegening in ontvangst nemen en doorgeven aan de ambtenaren. Ik denk dat het heel belangrijk is om stil te staan bij het feit dat dit ontzettend veel werk is. Vanuit het college wordt het enorm gewaardeerd dat uw fractie hier specifiek bij stilstaat. Ik wil de eerste termijn van het college daarmee openen. Wij hebben in de dinerpauze gepraat over hoe we dit gaan doen. Er zijn een heleboel moties ingediend. Die moeten wij beoordelen en van advies voorzien. Dat doen we zo meteen. Wij hechten eraan van tevoren een aantal dingen te zeggen. Vorige week heb ik iets gezegd over hoe belangrijk het is dat deze gemeenteraad eensgezindheid uitstraalt in de richting van de inwoners van onze gemeente.

00:01:13

Mevrouw Wijnja: Het is door verschillende fracties gezegd. Groningen is een plek voor iedereen. Daar staan wij als college voor. Dat ziet u in de Voorjaarsbrief en in de keuzes die wij maken in het beleid de afgelopen jaren. Door te investeren in onze wijken, dorpen, inwoners en kinderen. In iedereen. Ik wil benadrukken dat dat vanuit het college een belangrijke boodschap is. Dat is de waarde die wij willen uitstralen. Groningen is een plek voor iedereen. Wij zijn ook een college voor iedereen. Het is belangrijk dat de gemeenteraad dat ook uitstraalt. Dat is in deze tijden ongelooflijk belangrijk. Er zijn heel veel mensen die kijken naar u en naar wat we hier doen. We werken aan sterke gemeenschappen en een sterke samenleving. Verschillende fracties hebben daar iets over gezegd.

00:01:53

Mevrouw Wijnja: Helemaal terecht. Het is belangrijk om het goede voorbeeld te geven en daarin voorop te lopen. U heeft ons een aantal dingen meegegeven in aanloop naar de begroting. De afdrank daarvan is dat er brede steun is voor de investeringen die het college heeft gekozen. Dat gaat om het Groningen van nu en de mensen die daar wonen. Groningen in de toekomst. Dat gaat over het bouwen van woningen en gemeenschappen, investeringen in onze voorzieningen, een eerlijke energietransitie. Ik kan een kwartier doorgaan. Dat doe ik niet. Het is voor ons belangrijk dat er brede steun is in de raad voor die grote beweging. Als je het

afpelt en kijkt naar de voorstellen die er vandaag worden gedaan, zit er wat onderscheid in prioritering en of het een wat meer moet dan het ander.

00:02:30

Mevrouw Wijnja: Het doet het college deugd dat er brede steun is in de raad voor de lijn die wij inzetten. Dat geeft de burger moed. Dat helpt in het maken van de begroting de komende periode. Het wordt ingewikkeld. We hebben in de Voorjaarsbrief aangegeven dat we een heleboel dingen al geregeld hebben, maar dat er ook nog een aantal knelpunten zijn, waar we een oplossing voor moeten vinden. Dat gaat onder andere over de opvang van ongedocumenteerde mensen, over de borging van ons werkprogramma, de Gele Loper, armoede en de pandenbrigade. Dat zijn zaken die we meenemen in aanloop naar de begroting. Er is steun voor de financiële strategie die we hebben afgesproken. We gaan zoveel mogelijk van ons geld inzetten, om zoveel mogelijk te bereiken voor de mensen.

00:03:09

Mevrouw Wijnja: Bij de beoordeling van de moties kijken we door die bril. Op die manier nemen we de verschillende voorstellen mee. Ik ga een aantal moties van een advies voorzien en de collega's zullen dat doen voor de moties die in hun portefeuille vallen. Ik begin met motie 2 van de VVD. Dat gaat over de publiekscampagne voor het melden van rotzooi in de openbare ruimte. De VVD-fractie heeft hier eerder schriftelijke vragen over gesteld. Toen hebben we aangegeven dat wij bezig zijn met een pilot om QR-codes op de afvalcontainers te plaatsen. Daarmee kunnen mensen zien waar ze kunnen melden dat er een bijplaatsing is. De eerste resultaten geven aan dat die QR-code heel goed gebruikt wordt en dat meldingen daardoor beter worden gevonden.

00:03:42

Mevrouw Wijnja: Wij kijken als eerste naar een uitbreiding van deze pilot, voordat we eventueel overgaan tot een bredere campagne. We denken dat de informatie plaatsen op de plek waar het gebeurt een goede strategie is. Dat is de route die wij vooralsnog willen gaan. Daarmee ontraadt het college deze motie. Dan motie 3, Terug naar de basis. Hier hebben we het vorige week al over gehad. Ik kan 10 minuten iets gaan uitleggen over de Wet Markt en Overheid en hoe dit onderdeel van Stadsbeheer kostendekkend moet zijn. Dat zal ik niet doen, dat wil ik wel buiten deze vergadering doen, als dat gewenst is door de VVD. Wat in de jaarrekening naar voren kwam, was een incidentele afboeking, geen structureel vraagstuk.

00:04:17

Mevrouw Wijnja: Het moet altijd kostendekkend zijn of bijna kostendekkend. Het was boven de 95%, geloof ik, de afgelopen jaren. De verwachting is dat dat 100% wordt de komende tijd. Daarom gaan wij hier wat het college betreft mee door. Die motie ontraad ik. Dan motie 7, Groningen als proefstad voor natuurparken. Het eerste wat ik dacht toen ik deze motie las, was dat het veel consequenties heeft als je dit doet. Alhoewel het in zichzelf een mooi idee is. Er zitten een aantal dingen in de motie die op gespannen voet met elkaar staan. Namelijk verlichting versus veiligheid. Hoe ga je dat precies doen? Ik werd door iemand uit het college gewezen op het feit dat in het natuurpark Lauwersoog met enige regelmaat door Staatsbosbeheer bezichtigingen van de sterrenhemel worden georganiseerd.

00:04:57

Mevrouw Wijnja: Het is niet zo dat het niet aanwezig is in Nederland of het noorden. Wat ons betreft gaan we onze capaciteit daar niet op inzetten. Het college ontraadt deze motie. Dan motie 28, Everybody loves the sunshine. Dat gaat over chill vlonders. Het concept van die chill vlonder is een goed idee. Het sluit aan bij de manier waarop we onze straten willen herinrichten. Het past ook goed in de ontwerp Leidraad Openbare Ruimte. Het is belangrijk dat dat altijd met de omwonenden van de straat gebeurt. Dat staat ook in de Leidraad. Wat het college betreft kunnen we dit onderdeel meenemen in die gesprekken en geven die motie oordeel raad. Dan motie 29, Ga door met Groen. Dat gaat over doorgaan met investeren.

00:05:35

Mevrouw Wijnja: Dat is de motie van onder andere GroenLinks. Wat het college betreft, investeren we zo veel mogelijk binnen de kaders en de afspraken die we hebben. Er zijn een aantal vraagstukken die niet kunnen wachten om opgelost te worden. Dus in die zin deelt het college die analyse met u. Wij zien dit als ondersteuning om bij de begroting te kijken hoe we daar in volle vaart mee door kunnen gaan. Die motie geven we oordeel raad. Dan motie 31.

00:23:43

Voorzitter: Voordat u naar die motie gaat, heeft u een interruptie van D66.

00:23:47

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel. Ik begrijp dat u dit als een steuntje in de rug ervaart. Wat zit er in deze motie dat u niet sowieso al van plan was om te doen?

00:23:58

Mevrouw Wijnja: Bij het Voorjaarsdebat wordt de raad gevraagd om het college richting mee te geven over hoe we knelpunten en vraagstukken die er liggen moeten beoordelen bij de begroting. Volgens mij staat dat in deze motie van een aantal fracties. Als een meerderheid van de raad dat ook vindt, nemen we dat mee in de begroting.

00:24:23

De heer Lo-A-Njoe: Dit is toch wat in het Coalitieakkoord staat en wat u aan het doen bent en kunt doen? Ik had verwacht dat u de motie overbodig zou vinden, want dit is uw opdracht.

00:24:35

Mevrouw Wijnja: Als de heer Lo-A-Njoe de afgelopen periode heeft opgelet en heeft gekeken naar hoe de financiële situatie eruitziet, weet u dat wij altijd moeten kiezen, moeten prioriteren, slim moeten investeren. Elk jaar liggen er een aantal knelpunten op tafel, waarover het college moet besluiten. Die kunnen we niet allemaal honoreren. Er liggen vandaag een heleboel voorstellen die ik inhoudelijk goed vind. De realiteit is dat dat niet kan. Dan is het belangrijk dat ook de raad prioritering geeft in hoe ze dat willen. Hier staan een aantal voorbeelden in die voor een deel overlappen met vraagstukken die nog op tafel liggen. De optelsom van de moties die vandaag worden aangenomen, is de input, onder andere voor morgen, als het college gaat praten over die financiële puzzel.

00:25:36

Mevrouw Wijnja: Motie 31, Waardering aandelen Enexis. Ik ga die motie ontraden. Ik

zeg het gelijk. Ik ben blij dat u geattendeerd wordt op uw motie. Dat was buiten beeld van de kijker, maar dat gebeurde. Heel goed. Twee jaar geleden hebben we in een besloten sessie tekst en uitleg hierover gegeven. Dat gaat over geheime informatie. Daarom hebben we dat achter gesloten deuren gedaan. Dat was naar aanleiding van een motie die hier een beetje op leek. Die was niet helemaal hetzelfde. Wat ons betreft, is de situatie rondom die aandelen niet anders dan toen. Enexis laat periodiek de waarde van de aandelen door een externe deskundige bepalen. Aandeelhouders ontvangen de uitkomst vertrouwelijk. Als de raad de meest recente informatie wil, dan kunnen we die vertrouwelijk verstrekken.

00:26:43

Mevrouw Wijnja: Het is de vraag of we inzicht kunnen krijgen in de prijzen van de verhandelde aandelen. We kunnen de meest recente informatie vertrouwelijk verstrekken. Deze motie ontraden wij. Dan kom ik bij motie 42, Openbare toiletten. Die is van een heleboel partijen. Er is van alles gebeurt op dit onderwerp. Het is een belangrijk onderwerp en er zijn heel veel raadsfracties intrinsiek bij betrokken. Dat begrijp ik heel goed. Wij hebben u vorig jaar juni geïnformeerd over hoe we omgaan met de aanbevelingen uit het laatste onderzoek naar de toiletnorm. Daar bleek uit dat wij daar in het centrum overdag aan voldoen, maar er zaten ook een aantal aanbevelingen in. We hebben in die brief aangegeven hoe we daarmee om willen gaan.

00:27:47

Mevrouw Wijnja: Inmiddels is er een werkgroep gevormd met diverse betrokken afdelingen, om met die aanbevelingen aan de slag te gaan. Ik zie de motie een beetje als dat het sneller mag. Ik sla het even plat. In de motie wordt onder andere gevraagd om een implementatieplan. Mogen we dat zo interpreteren dat we komen tot een actieagenda voor de komende periode? Een actieagenda is dat je sneller dingen kan doen. Een implementatieplan vraagt tijd en capaciteit. We hebben het vaker gehad over de uitdaging, het tekort aan middelen. Mensen zijn in toenemende mate een uitdaging. Dat is bij dit onderwerp ook zo. We moeten soms zoeken naar mensen voor al het werk dat we te doen hebben. Daarom zoek ik naar een beetje ruimte om dat met een actieagenda in te mogen vullen.

00:28:55

Mevrouw Wijnja: Als we dat zo mogen zien, kunnen we die motie oordeel raad geven. Ik zie iemand heel blij knikken. Dat waren mijn moties, voorzitter.

00:29:08

Voorzitter: Er wordt overlegd of alle moties afgedaan zijn die op het lijstje stonden voor wethouder Wijnja. Dat is het geval. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Broeksma.

00:29:21

De heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Moties op twee van mijn portefeuilles mobiliteit en energie. Ik doe ze in die volgorde. Eerst de mobiliteitsmoties. Nee, ik reageer eerst op een vraag die gesteld is door de Stadspartij, over de toegankelijkheid van het Noorderstation. We zijn diepgaand in gesprek met ProRail over de toegankelijkheid, al dan niet met een lift, aangepaste hellingbanen, et cetera. Daar zijn we al een tijd over in gesprek hoe dat eruit moet zien. We beseffen dat het station een andere rol gaat spelen. Misschien vanaf zondag, omdat dan de lijnen op

het hoofdstation worden doorgetrokken. Dat betekent iets voor de dienstregeling van Arriva en dus ook voor de rol van het Noorderstation, bijvoorbeeld in de bereikbaarheid van Zernike.

00:30:14

De heer Broeksma: Uw punt heeft de volle aandacht van ons als gemeente en van ProRail. Voorzitter, eerst de moties op mobiliteitsgebied. Motie 5, Je oude fiets is altijd kapot. Altijd kapot, toe maar. Dan moet je iets anders doen. Op zich is dit een goed idee. Er zit een maar aan. We hebben het uitgezocht. Ik kijk naar de Partij voor het Noorden. Met Werkpro en Noorderpoort kunnen we daar iets betekenen, met die doelgroep, met studenten, stages et cetera. We hebben het plan moeten laten varen. Daar zijn een aantal redenen voor. Het begint met de ruimte in onze fietsenstallingen. U weet dat die soms overvol zijn. Als je daar ruimte maakt voor een fietsenmaker, kunnen daar flink wat minder fietsen in. Dat wil je misschien niet. Belangrijker zijn misschien de aanbestedingsregels en de Wet Markt en Overheid.

00:31:14

De heer Broeksma: Dat betekent dat als je daar ruimte maakt voor de fietsenmakers, je daar commerciële, marktconforme tarieven voor moet rekenen. Als je dat niet doet, organiseer je concurrentie voor de lokale fietsenmaker, los van dat het niet mag. Het idee is sympathiek, maar wat ons betreft onuitvoerbaar om de redenen die ik gaf. We ontraden motie 5. Motie 8, voorzitter, dat lijkt een mobiliteitsmotie. Dat is het ook, maar collega Van Nijenhuis zal hier een reactie op geven in combinatie met motie 20. Die hebben verband met elkaar. Motie 10, De parkeerautomaat is geen pinautomaat. Vorig jaar juli heeft u als raad 14 maatregelen vastgesteld over de tarieven van het parkeren. Het college heeft toen aangegeven dat die wijzigingen ingrijpend waren, onder andere in de bezoekersvergunning.

00:32:12

De heer Broeksma: Dat werkt anders, met een jaarsaldo. Dat is ingrijpend. Het moest minimaal budgetneutraal. Of dat zo uitpakt weten we op 31 december. Haren wordt pas op 1 januari 2026 ingevoerd. U weet dat in Haren de tarieven naar beneden gaan. Daar wordt het goedkoper. Dat gaat een min opleveren in onze begroting. Het beeld is dat er een plusje aan lijkt te komen. Vooral omdat het tarief van de bezoekersvergunning naar beneden is gegaan. Je krijgt dan meer uren in het jaarsaldo. Dat is een voltreffer gebleken. Er zijn heel veel meer bezoekersvergunningen afgenomen. We hebben u eerder aangegeven dat we in september met een brief over de stand van zaken komen. Het beeld wat we dan hebben. Het jaar is dan nog niet voorbij, maar we hebben dan een beeld.

00:33:02

De heer Broeksma: Dat is op tijd om de tarieven voor 1 januari 2026 aan te passen. De tarievennota stelt u bij de begrotingsbehandeling in november vast. U krijgt dan een politieke keuze. Wilt u die tarieven aanpassen? Wie zou daarvan profiteren? Wat u in de motie aangeeft, gaat over de tarieven voor het kort parkeren. Dat is vooral van belang voor wijkvreemd verkeer. Als je niet op uitnodiging ergens parkeert. In die wijk heb je niets te zoeken. Je parkeert je auto daar. Niet op uitnodiging. Voor wijkvreemd verkeer heb je belang bij een lager kort parkeertarief. In de motie geeft u dat aan. Daarmee zakt het tarief onder die van de parkeergarage. Daar zegt u mee dat u liever een geparkeerde auto op straat heeft, dan in een parkeergarage.

00:34:00

De heer Broeksma: In de parkeergarage mag het tarief niet te laag zijn in verband met diezelfde Wet Markt en Overheid. Anders zou het oneerlijke concurrentie opleveren. Kort parkeren is goed voor wijkvreemd parkeren. Bijkoopuren of een hoger startsaldo is vooral voor die mensen die het saldo opmaken. Dat is ongeveer een derde van de groep. Twee derde van de groep van de bezoekersvergunning heeft daar geen belang bij. Die hebben daar geen plezier van. Het starttarief voor de bezoekersvergunning is ook een knop waar u aan kunt draaien. Dat zou voor iedereen gunstig zijn als je dat naar beneden bijstelt. Ook voor mensen die geen auto hebben, maar wel bezoek ontvangen. Kortom, voorzitter, in september een brief.

00:34:41

De heer Broeksma: Dan heeft u als raad nog tijd om de tarieven per 1 januari aan te passen. Deze motie ontraadt het college. Motie 26, Fietsvlonders, regen op warm asfalt. Oordeel raad. U kunt dit doen. Ik weet dat het ambtelijk goed is voorbereid. U kunt deze uitspraak doen. Daarmee geeft u het college een kader. Zet u het college op pad om bij volgende fietsvlonders richting te geven en een afwegingskader mee te geven wat wel en niet van belang is. De parkeerdruk onder de 95 zou dan, als u deze motie aanneemt, geen afwijzingsgrond moeten zijn. Tot zover de mobiliteitsmoties, voorzitter. Dan twee moties op de energieportefeuille. Motie 18, De arbeidskansen voor bouw en beheer bij Meerstad-Noord.

00:35:36

De heer Broeksma: Dat is breder dan alleen energie. Dat gaat over arbeidsparticipatie, social return. Een prima motie. U kunt het doen. Ik weet dat deze ambtelijk goed is voorbereid in de aanbestedingsregels. Er staat dat wij altijd met social return willen werken. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, stagiaires van scholen, et cetera. Zonder een expliciet getal. Ik weet dat dit ambtelijk is voorbereid, 10% van de gewerkte uren. U kunt deze uitspraak doen. Oordeel raad, voorzitter, voor motie 18. Tot slot in mijn portefeuille, voorzitter, motie 24, Een nieuw decentraal energiesysteem. Als ik de overwegingen lees, zijn het allemaal goede ideeën. Ook hier is een maar. We voeren dit allemaal al uit. Dus in die zin overbodig. In september, kort na het reces, komen we met een brief over netcongestie.

00:36:29

De heer Broeksma: Waarvoor? Dat is een belangrijk thema waar de decentrale energiesystemen een deel van de oplossing zijn. Daarom werken we aan energiehubs en op bedrijventerreinen met Groningen Stroomt Door in kleine groepen bedrijven of op grote schaal het hele bedrijventerrein, aan een lokaal energiesysteem. We werken samen met energie-initiatieven en energiegemeenschappen. Af en toe zit de D66-fractie op mijn werkkamer. U ziet daar een heel groot ingelijst manifest met die energiegemeenschappen en met die energie-initiatieven ondertekend, afgelopen vrijdag. Die ondersteunen wij. Lokale opwek en lokale afname helpt ons bij netcongestie en de energietransitie. De batterij bij de Duinkerkenstraat heb ik opgeschreven.

00:37:15

De heer Broeksma: We ontraden de motie. Dat klinkt gek, want het zijn allemaal

goede overwegingen en goede dingen om te doen, maar overbodig. Voorzitter, tot zover wat mij betreft.

00:37:26

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Broeksma. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Molema.

00:37:31

Mevrouw Molema: Dank u wel. Ik mag ingaan op twee moties. De eerste is nummer 19, De herdenking Nederlands-Indië. Om maar meteen met de deur in huis te vallen, die krijgt oordeel raad. In de overweging staat dat er in de Voorjaarsnota nog geen geld was opgenomen. Ik hecht er waarde aan om aan te geven dat dat nog niet de begroting is. Hiermee geeft u richting mee aan hoe we dit invullen in de begroting. Wij delen de mening van de indianen dat het heel waardevol is voor de nabestaanden en de slachtoffers dat er aandacht is voor die herdenking. Het is wenselijk dat dat volgend jaar weer doorgaat.

00:38:19

Voorzitter: Voor u vervolgt, Student en Stad.

00:38:21

De heer Van Schagen: Dank u wel, voorzitter. Wij zagen dat dit nog niet in de begroting stond, omdat er geen begroting was. We gingen ervan uit dat dit ging gebeuren. We hebben een andere motie ingediend over een herdenking om dat te gaan begroten. Volgens mij gebeurt dat altijd. Is het niet handiger om bijvoorbeeld net als het vlaggenbeleid beleid te maken op die herdenkingen? Want we dienen nu twee moties voor herdenkingen in. Misschien vergeten we een herdenking. Zodat we dit niet politiek hoeven te maken.

00:38:50

Mevrouw Molema: Wij hebben structureel hier geen geld voor in de begroting. Dat komt omdat wij als college heel erg terughoudend zijn met het opnemen van nieuwe structurele posten. Er is een toekomstperspectief dat we minder geld krijgen. De vorige keer is het voor twee jaar geregeld. Het was nog onderwerp van gesprek binnen het college hoe we hiermee om zouden gaan in de begroting. Dit wordt automatisch altijd als knelpunt aangeleverd. Wij zoeken continu of er op een andere manier financiering voor te vinden is. Bijvoorbeeld voor het slavernijverleden kijken we ook iedere keer als er een nieuwe landelijke regeling is of we daar gebruik van kunnen maken. We hebben wel wat rondom herdenkingen en we hebben ook een inventarisatie lopen of we de herdenkingen en de vieringen inclusiever kunnen maken.

00:39:38

Mevrouw Molema: Dat is een wens die eerder door de raad is aangegeven bij de bespreking van de diversiteitsagenda. Dus ik begrijp de wens, alleen we zitten in een financieel perspectief dat er in het meerjarenperspectief geen geld overblijft. We kijken hoe we dat op een goede manier kunnen invullen. Dan de herdenking van het slavernijverleden en de viering van de afschaffing. Daar geldt hetzelfde voor. Veel van u waren bij de herdenking en de viering. Als college zien we daar de meerwaarde van in. Die lag nog op tafel als knelpunt. U loopt hiermee vooruit op de bespreking van de begroting, maar u geeft hiermee een duidelijke richting aan. Wij

willen heel graag een inclusieve stad zijn met ruimte voor diversiteit. Dat iedereen zichzelf kan zijn en zich thuis kan voelen. Daar horen ook inclusieve herdenkingen en vieringen bij. Beide krijgen oordeel raad.

00:40:38

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Van Niejenhuis.

00:40:43

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Ik zal een aantal moties langslopen. De eerste is motie 1, Pak scheefhuren in corporatiewoningen aan. Het college zal die motie ontraden. Het verzoek om dit te gaan doen, is eerder opgenomen in het initiatiefvoorstel van de VVD. Daarbij is aangegeven dat sinds 2016 passend wordt toegewezen. Nieuwe vormen van scheefhuren vinden niet meer plaats. Je kan op twee manieren scheefwonen. Duur en goedkoop. Ons beeld op basis van een gesprek met de corporaties is dat een percentage mensen dure scheefwoners meer betaalt dan ze zouden moeten op basis van hun inkomen en ook een vergelijkbaar percentage goedkoop scheef woont. Dat maakt ook dat wij niet van mening zijn dat we daar extra inzet op moeten zetten.

00:41:36

De heer Van Niejenhuis: Daarom wordt deze motie ontraden. Motie 6, stimuleer intergenerationeel wonen van de Partij voor het Noorden. Ook deze motie zal worden ontraden. Dat is onder andere, omdat er in 2022 al een dergelijke motie door de raad is aangenomen en dat het college daar op dit moment ook al op tal van manieren uitvoering aan geeft. Ik zal die korthedshalve niet allemaal opsommen. Daar zit een heel verslag onder vanuit de ambtelijke organisatie. Motie 9, een motie voor een actieve aanpak van leegstand. Deze motie willen wij oordeel raad geven. Anders dan wat de fractievoorzitter van de PvdA zei, zouden hier kosten aan verbonden kunnen zijn. Dat weten we nog niet zeker. Het voorstel van het college is om deze motie oordeel raad te geven en met een uitwerking te komen, zodat de raad ook ziet wat voor effect dit heeft qua capaciteit en mogelijk middelen.

00:42:38

De heer Van Niejenhuis: Het zal onderdeel zijn van het Volkshuisvestingprogramma dat we in 2026, net na de jaarwisseling, aan de raad voorleggen. Dan gaan we onder andere in op welke instrumenten we hiervoor willen inzetten en wat onze inzet zal zijn ten aanzien van de Leegstandsverordening. Dan ga ik naar motie 11, als de nummering nog steeds klopt. De prijs van CO₂-uitstoot bij wonen en ruimtelijke ordening van GroenLinks en consorten. We weten nog niet precies hoe we dit kunnen doen, maar we willen er wel graag een begin mee maken. Wij zien daar mogelijkheden voor, met name op de plekken waar wij grondposities hebben als gemeente. We zien dat er bouwers zijn, zeker ook de prefab-bouwers, die hun eigen CO₂-footprint al goed in beeld hebben.

00:43:36

De heer Van Niejenhuis: Mogelijk maken we dit onderdeel van een aanbestedingstraject op het moment dat je woningen gaat ontwikkelen. Ook dit plan zullen we moeten uitwerken en er later richting de raad op terugkomen. Het advies is oordeel raad.

00:43:51

Voorzitter: Voor u naar de volgende motie gaat, ik zag het CDA.

00:43:55

De heer De Haan: Dank u wel. Over deze motie was het college van mening dat dit tot vertragingen kan leiden. Heeft de wethouder daar al enige inschatting van?

00:44:06

De heer Van Niejenhuis: Dat beeld hebben wij niet. Als we dit mee zouden nemen in aanbestedingstrajecten, bijvoorbeeld bij de Suiker is een bedrijf, ik zal de naam niet noemen, geselecteerd, die bouwt de eerste 700 woningen. We kunnen met diezelfde ontwikkelaar in een volgende fase door, maar we kunnen ook voor een ander kiezen. Als je dat tijdig voorbereidt in een aanbestedingstraject, hoeft dat niet tot vertraging te leiden. Het zou kunnen dat biobased materialen of elektrisch materieel kostenverhogend is. Dat willen we graag in beeld brengen. Daarbij zullen we de maatschappelijke kosten van de CO₂-prijs meenemen, want dan kun je bepalen of het kostenverhogend is. Voorzitter, dan ga ik naar de motie Oog voor statushouders van onder andere de ChristenUnie.

00:45:02

De heer Van Niejenhuis: Daar zijn zojuist al een paar dingen over gezegd. Het college waardeert de intentie van de motie. Dat zal u niet verrassen. Het college herkent zich in het belang dat wordt gehecht aan een voortvarende en menswaardige opvang van de statushouders. Wij delen de zorgen van de indieners over de gevolgen van het vervallen van het urgentiebeleid voor statushouders. We onderkennen ook de signalen van collega-gemeenten, provincies, COA en maatschappelijke organisaties die hun zorgen hebben geuit over de uitvoerbaarheid van deze maatregel, als die daadwerkelijk wordt ingevoerd. De gemeente Groningen is van plan om onder veranderende landelijke wet- en regelgeving vast te houden aan een menswaardige en uitvoerbare aanpak van de huisvesting van statushouders.

00:45:44

De heer Van Niejenhuis: We zetten ons daarbij in om de statushouders die aan Groningen zijn gekoppeld, Groningers dus, zo snel mogelijk en zorgvuldig te laten doorstromen naar passende huisvesting. Dat is niet alleen om overbelasting van opvanglocaties te voorkomen. Daar kunnen we ons allemaal iets bij voorstellen. We zijn ervan overtuigd dat een snelle start en een dak boven je hoofd de beste start is om toegang tot onderwijs te krijgen, werk en deelname aan onze samenleving. De opmerking daarbij is dat in de motie specifiek tussenvoorzieningen, doorstroomlocaties genoemd zijn. Plat gezegd, is het college daar geen fan van. We willen voorkomen dat dat nodig is. Dat is niet de eerste oplossing waar het college aan denkt.

00:46:29

De heer Van Niejenhuis: We proberen zo goed mogelijk op te vangen in de azc's en vervolgens in permanente huisvesting en liever niet in doorstroomlocaties. Mijn college Eikenaar zal de motie over ontmoetingsplekken beantwoorden. Ik ga richting de laatste moties, voorzitter. Motie 20, de aantrekkelijke, toegankelijke en inclusieve binnenstad voor alle Groningers. Daar zal ik ook motie 8 van de Partij voor het Noorden bij betrekken. Zoals mijn collega Broersma zojuist zei. De indienende

partijen geven hiermee blijk van het herkennen van de zorg die we in de stad en in de gemeente horen. Is die binnenstad ook nog voor mij? Dit vraagstuk heeft nadrukkelijk aandacht van het college. We investeren niet alleen in die aantrekkelijke binnenstad, maar ook in een bereikbaar en toegankelijk stadscentrum.

00:47:25

De heer Van Niejenhuis: We onderzoeken dat op tal van manieren. Tegelijkertijd zien we dat de nieuwe inrichting van de Grote Markt een grote verandering is. We kunnen ons voorstellen dat het goed is om daar extra onderzoek naar te doen. Mogelijk is het slim om dat te doen met WijZ, een partij die dat met studenten doet en waar ik zo meteen ook nog iets over zal zeggen bij een andere motie. Het college wil deze motie oordeel raad geven en de vraagstukken die door Partij van het Noorden worden aangedragen over mobiliteit en fietsen op de Grote Markt zullen we daarbij meenemen. Dat is de toezegging die we richting Partij voor het Noorden doen bij motie 8. Daarbij herkennen we ons als college niet in alle overwegingen bij die motie, maar we zullen het dictum, dat is de toezegging, meenemen bij nader onderzoek.

00:48:13

Voorzitter: Voordat u naar de volgende gaat, heeft u een interruptie van de VVD.

00:48:18

Mevrouw Jacobs: Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag voor de wethouder naar aanleiding van motie 8. Er is een nieuwe situatie op de Grote Markt. Dat leidt tot onduidelijkheid. De ene noemt het chaos en de ander noemt het wennen. Moeten we nog even wennen? Mijn fractie oordeelde dat het misschien heel vroeg is om dat nu te evalueren. Hoe kijkt het college daarnaar?

00:48:41

De heer Van Niejenhuis: Dat ben ik met u eens. Ik denk dat het en/ en is. Ik zie dit ook als een hele goede manier om met elkaar het gesprek aan te gaan. Als het zo zou zijn dat bijvoorbeeld WijZ dat onderzoek kan uitvoeren, dat studenten in gesprek gaan met ouderen over hoe het is om in deze stad te leven, dan vindt daar meteen de verbinding plaats. Misschien komt er wel een beetje meer begrip over en weer. Misschien kunnen we er een beetje aan wennen en ook alvast iets leren. Als we dan toch kijken naar die aantrekkelijke binnenstad en daar vragen over gaan stellen, zouden we deze vragen mee willen nemen. Dan, voorzitter, ga ik verder met No room, no Future. Dat klinkt een beetje punk. Ik heb niet gegoogeld welk nummer dat was, maar dat ga ik nog doen.

00:49:32

De heer Van Niejenhuis: Student en Stad verzoekt het college in een aangepaste motie om extra promotie te zetten op het attenderen van studenten op enerzijds de risico's en anderzijds de regels die er zijn als je een woning gaat huren. Daarbij willen we de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit te betrekken. Doordat deze motie is ingediend, is het college zich bewust geworden van het feit dat een eerdere toezegging aan onder andere de Partij van de Arbeid over meer aandacht en een campagne hiervoor nog niet is nagekomen. Ik wil een herhaalde toezegging doen dat we met Steunpunt Huren een extra inzet doen op zichtbaarheid van het steunpunt en zichtbaarheid voor studenten en niet-studenten. Wat zijn de risico's en regels als je in Groningen een huis huurt?

00:50:22

De heer Van Niejenhuis: Of dat met een bus moet of op andere wijze, wil ik in het midden laten. We zullen met het Steunpunt Huren daarvoor extra inzet plegen en de raad daarover informeren. Dan de motie Stresstest Grondexploitaties. Het college zal dit ontraden, omdat we het al doen. In de gemeentelijke grondexploitaties. Dat zijn wat kleinere projecten. Ook in die van de BV's. De wat grotere projecten als Suikerzijde in Meerstad. Er wordt op basis van allerlei parameters rekening gehouden met de conjuncturele vooruitzichten. Dat vertaalt zich in het gemeentelijke weerstandsvermogen. De BV's maken zelf de risico-inschatting. We doen het volgens gemeentelijke normen. We houden hier zelf buffers voor aan. We voeren ook de VNG-houdbaarheidstest uit. Dat is een soort stresstest. Daarmee is deze motie overbodig en zullen we die ontraden.

00:51:24

Voorzitter: Voor u naar de volgende gaat. Stadspartij.

00:51:28

De heer Moerkerk: Dank u, voorzitter. Dank u, wethouder, voor het antwoord. Kunnen we wat meer informatie krijgen uit dat jaarlijkse onderzoek? Dat u daar wat meer informatie over verstrekt, nu het er al blijkt te zijn.

00:51:48

De heer Van Niejenhuis: Welke informatie wilt u nog meer? Volgens mij maakt dit altijd onderdeel uit van de jaarrekening. U wordt jaarlijks door onze mensen bijgepraat over de grondexploitaties. U heeft daarbij de mogelijkheid om vragen te stellen. Dit is al meerdere keren aan de orde gekomen. We moeten kijken welke informatie u nog meer nodig heeft. Dat hoeft niet in de vorm van een motie.

00:52:09

Voorzitter: Vervolgvrage.

00:52:12

De heer Moerkerk: Ik zal hierover duidelijkheid geven richting het college via het Auditcomité.

00:52:16

De heer Van Niejenhuis: Dat lijkt me een uitstekend voorstel, voorzitter. Dan kijken wij of we daaraan tegemoet kunnen komen. Dan ga ik naar de laatste motie over het inmiddels al een aantal keren genoemde WijZ. Het verzoek van Student en Stad en mede-indieners is om dat een structureel deelprogramma te maken met structurele financiering. Deze motie moet ik ontraden. U heeft daar zelf zojuist ook al in de eerste termijn een aantal verstandige woorden over gesproken richting de PvdA-fractie. Die roep ik even in herinnering. We hebben de vorige periode WijZ voor vier jaar in de begroting weten te organiseren. In ons meerjarenprogramma's is die ook voor 2026 gefinancierd. Het college vindt het ongelooflijk belangrijk. Ik zou graag toezeggen dat het tijdens de coalitieonderhandelingen weer geregeld wordt, maar ik weet niet zeker of ik daar onderdeel van uit mag maken.

00:53:09

De heer Van Niejenhuis: Dat zal ik niet doen. Het zal zeker onderdeel uitmaken van het begrotingsdossier, omdat het college dit heel erg belangrijk vindt. Als zaken niet structureel geregeld zijn, betekent dat niet dat we ze niet belangrijk vinden. Wij

vinden WijZ ontzettend belangrijk en zullen ons inzetten om dat structureel te regelen. Voorzitter, dat waren alle moties van mijn kant.

00:53:31

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord nu aan wethouder Bloemhoff.

00:53:35

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel, voorzitter. Ik zal advies geven over motie 4 en motie 44. Motie 4, Op weg naar een Gronings Congresbureau. Allereerst is het belangrijk om te duiden wat we onder Congresbureau verstaan. Je kunt denken aan een Congresbureau als facilitair dienstverlener of als congresprofilering. Bij facilitair dienstverlener moet je denken aan de organisatie, logistiek en de overnachtingenmarkt. Die functie laten we vooral aan de markt over. Ik hoop dat de VVD-fractie dat met mij eens is. Congresprofilering, de promotie, de acquisitie en de ketensamenwerking, borgen we binnen de Groninger Congressen Alliantie. Dat valt binnen onze aanpak op het gebied van vrijetijdseconomie. Daarmee willen we opschalen naar Groninger Conventions om actief de zakelijke congressen te acquireren, samen met Marketing Groningen en Groningen Merkparkers.

00:54:39

Mevrouw Bloemhoff: Als we uw motie mogen begrijpen als inzetten op die profilering, dan past dit prima binnen onze aanpak. We komen in het vierde kwartaal bij de raad terug met onze aanpak vrijetijdseconomie. Wij kunnen het dan oordeel raad geven. Motie 44, Een duurzame relatie met Stichting Move, van het CDA. Een waardevolle stichting, actief in bijvoorbeeld de Tuinwijk. Er is ook een relatie met verschillende basisscholen in de stad, bijvoorbeeld De Hoeksteen en de Borgman School. Op dit moment spreekt de gemeente jaarlijks met Move om elkaar bij te praten op activiteiten en ontwikkelingen. We vinden het een ontzettend sympathieke club. Als uw motie vraagt om te onderzoeken op welke wijze we onze samenwerking kunnen verdiepen of verbreden en expertise uitwisselen, zijn we het daarmee eens.

00:55:40

Mevrouw Bloemhoff: Dan kunnen we dat onderzoeken. Wij vinden het niet voor de raad om financieel te ondersteunen met een subsidie. Dat gaf u ook aan in de toelichting bij de motie. We hebben nog geen subsidieaanvraag binnen. We hebben meer sympathieke clubs. Het financieel ondersteunen van deze club maakt dat we deze motie ontraden, voorzitter.

00:56:11

Voorzitter: Dank u wel. De volgende wethouder is wethouder De Wrede.

00:56:18

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, voorzitter. Ik heb zes moties voor uw raad. Ik begin met motie 12, Verkenning Groningen Culturele Hoofdstad van Europa 2033. Groningen is een internationale stad en wij hebben een rijk en hoogstaand cultureel aanbod. We vinden kunst en cultuur belangrijk, omdat cultuur bijdraagt aan brede welvaart voor onze inwoners en een rijk aanbod vergroot de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente. Cultuur is een motor voor innovatie en een aanjager van de lokale economie. Wij zijn trots op onze historische stad en onze omgeving. Wij constateren dat de uitgangspunten van Culturele Hoofdstad goed passen bij de opgaven komende jaren voor Groningen, stad en provincie. Het

stimuleren van de brede welvaart en de toeristische aantrekkelijkheid vergroten past binnen de langetermijnstrategie van Nij Begun.

00:57:16

Mevrouw De Wrede: Deze titel kan aanzienlijke internationale aandacht, economische impuls en culturele ontwikkeling brengen voor een stad en haar regio, de Ommelanden en de provincie. Oordeel raad, met dien verstande dat wij dit graag samen met de provincie willen oppakken. Motie 25, Jongerenparticipatie bij het opfleuren van trafohuisjes. Op dit moment wordt in samenwerking met netbeheerder Enexis gewerkt aan een handreiking voor de plaatsing van elektriciteitshuisjes in de openbare ruimte. De bedoeling is om zorgvuldig te kijken naar de ruimtelijke inpassing van deze huisjes. U zult begrijpen dat het plaatsen van 770 trafohuisjes een ingrijpende en complexe operatie is. In hoeverre al die huisjes van kunst kunnen worden voorzien, kan dit college u niet toezeggen.

00:58:22

Mevrouw De Wrede: Er zijn beperkingen met betrekking tot de praktische uitvoerbaarheid, de capaciteit en de middelen. Graag nemen wij de mogelijkheden om de trafohuisjes op te fleuren met kunst mee in de Visie Kunst in de openbare ruimte. Die kunt u in september verwachten. Met hierbij aangetekend dat de plaatsing van de huisjes op geen enkele wijze belemmerd mag worden. De initiatieven hiervoor moeten van onderop komen, uit de omgeving van de huisjes, uit de buurt. Oordeel raad. Motie 38, Locked out of Heaven. Het Groninger Museum heeft recentelijk een nieuwe directie aangesteld. Zij bevinden zich op dit moment in een oriënterende fase, waarin gewerkt wordt aan een nieuwe strategische visie. Die visie richt zich op het herpositioneren van het museum en het versterken van de bedrijfsmatige gezondheid van de organisatie.

00:59:22

Mevrouw De Wrede: Het museum moet de tijd nemen om tot realistische en goed onderbouwde plannen te komen, die passen binnen de beschikbare begroting. Wij weten dat de directie het belangrijk vindt dat studenten het museum bezoeken. Daarbij is het van belang dat de ideeën inhoudelijk bijdragen aan de missie van het museum en financieel haalbaar zijn. Op dit moment betalen volwassenen € 19,50 voor toegang tot ons museum en tot en met 18 jaar hebben jongeren gratis toegang. Studenten en jongeren met een Cultureel jongerenpaspoort betalen € 10. Dat is vergelijkbaar met steden als Amsterdam, Leeuwarden of Zwolle. Wij ontraden de motie. Motie 16, Van boer naar bord. Zoals u weet hebben wij recentelijk het convenant Gezond Eten uit de omgeving getekend.

01:00:21

Mevrouw De Wrede: Daarin staan goed eten met zorg voor de bodem en een goed verdienenmodel voor de boer centraal. Wij willen de aanbestedingseisen aanscherpen met als doel om lokaal in te kopen uit de korte keten. Daarbij zetten we sterker in op monitoring en ketentransparantie om de impact en de herkomst van producten beter te kunnen volgen. Het opstellen van een uitvoeringsplan met concrete doelstellingen voor het regionale inkoop- en voedselbeleid sluit daar goed op aan. Oordeel raad. Motie Spijs doet samenkomen. Binnen de Uitvoeringsagenda Voedsel- en Eiwittransitie werken wij aan samenwerking met en tussen buurtcentra. Op 27 mei is

er een netwerkbijeenkomst geweest met buurtorganisaties. Zij leerden elkaar en elkaars ervaringen kennen.

01:01:18

Mevrouw De Wrede: We geven hier een vervolg aan tijdens Let's Grow. Tijdens gesprekken in het kader van de investeringsagenda Sociaal culturele accommodaties gaven veel wijk- en buurtcentra aan behoefte te hebben aan grotere, betere keukens om samen met inwoners te eten en te koken. We zien dat koken en eten met wijkbewoners, met burens meer en meer in trek komt. Het is mooi om te zien dat uw raad wil dat wij meer inzetten op gezamenlijk eten. Er is energie, er is sprake van urgentie. De motie past goed bij ons beleid en bij de tijdgeest. Oordeel raad. Motie 37, Start me up. Met betrekking tot deze motie wil ik graag enkele aandachtspunten meegeven. Het Startersfonds waarover wordt gerept, is op een bepaald moment stopgezet voor nieuwe aanvragen.

01:02:20

Mevrouw De Wrede: Die ruimte is niet beschikbaar. U heeft contact gehad met Triodos en daarnaast zijn er andere fondsen van vergelijkbare aard voor wellicht de nachtcultuur of broedplaatsachtige initiatieven. Daarnaast is het zo dat de striktheid van de criteria van die fondsen, samen met het risico op incidentele kosten voor de gemeente, goed onderzocht moeten worden. Dat kan, want dit is een motie waarin wordt gevraagd om een onderzoek naar een Startersfonds. Deze zoektocht naar externe middelen sluit goed aan bij die andere motie die recentelijk bij de bespreking van de Cultuurnota is aangenomen. Oordeel, raad. Dank u wel.

01:03:09

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Eikenaar.

01:03:13

De heer Eikenaar: Dank u, voorzitter. Allereerst de motie M15 over de ontmoetingsplekken. Dat was gekoppeld aan een vraag van de heer Rebergen. Hij vroeg of plekken als scholen en kerken kunnen bijdragen aan de verbinding in wijken en dorpen. Dat kan het college bevestigen. Dat zijn we met u eens. Net zoals de ontmoetingsplekken waarover u in uw motie spreekt. Het wordt oordeel raad, maar wel met een aantal opmerkingen. Van de buurt- en dorpshuizen weten we al behoorlijk wat de behoeften zijn. We hebben een doorgaande dialoog. Wij zijn voortdurend met de dorpshuizen in gesprek en weten welke behoeften daar bestaan. Dat is wat minder het geval voor de openbare ontmoetingsplekken. Die kunnen we prima meenemen in de gebiedsagenda.

01:04:11

De heer Eikenaar: Als we die doorgaande dialoog heb, kunnen we dat in de gebiedsagenda's opnemen. Dat is oordeel raad. Dan kom ik bij motie M36. Dat is motie Stand by me, een mooie titel. Dat is een motie van Student en Stad. Die vraagt om te onderzoeken of studenten die niet meer in aanmerking komen voor een lening of een beurs in aanmerking kunnen komen voor gemeentelijke regelingen. Ik geef deze motie oordeel raad, maar wel met een flinke disclaimer erbij. We hebben in een eerste verkenning gekeken hoe dit zit. Het is het lastig om de groep in kaart te brengen, omdat het DUO die bestanden lastig kan koppelen. Hierdoor krijgen we hier lastig zicht op. Ten tweede wil ik u ook niet te snel blij maken dat we deze regelingen daadwerkelijk kunnen openstellen.

01:05:06

De heer Eikenaar: Dat sterkt de vraag. Omdat we daar nog verder in moeten duiken, geef ik de motie oordeel raad. Wees niet te hoopvol. Dat is duidelijk, denk ik. Motie 41 gaat over ongelijke investeringen en dat we daar in de begroting mee door moeten gaan. Dat is een duidelijke oproep die wij bij het opstellen van de begroting ter harte zullen nemen als u deze motie aanneemt. Oordeel raad. Tot zover.

01:05:47

Voorzitter: Dan is de administratie op orde. We gaan door naar wethouder Jongman.

01:05:55

Mevrouw Jongman: Voorzitter, dank u wel. Er komen een aantal moties waar ik op zal reageren. Ik hoop dat u nog alert bent op alle cijfers, want het gaat best snel. Het gaat om de inhoud van de moties. Als eerste motie 13 over de sociale basis als basis. In uw woordvoering heeft u in grote getallen aangegeven wat het betekent als mensen iets samen doen. Wat het betekent om een community te zijn. Elkaar zien, leren kennen, ontmoeten, enzovoort. Oordeel raad voor deze motie, wat ook past bij de sociale basis voor elkaar als start van heel verschillende actielijnen. Motie 22 gaat om een herkansing Zuiderplantsoen 3x3. Als we voorzieningen voor inwoners organiseren, is het belangrijk dat we uitgaan van wat bewoners en omwonenden heel graag willen, voor we eenzijdig iets programmeren op een beweegvoorziening in de wijken.

01:07:02

Mevrouw Jongman: We willen uitgaan van participatie met omwonenden. Dat wordt samen genomen met een aantal andere optimalisaties in het Zuiderplantsoen. Die zijn op dit moment onderwerp van inventarisatie. We weten dat een aantal gebruikers met plezier gebruik maakt van het huidige veld. Daarom willen we deze motie ontraden. Wij willen eerst de wensen van de omwonenden ophalen en dan kijken wat we op deze beweegplek kunnen realiseren. Misschien leuk om even te vertellen, mocht iemand heel erg geïnteresseerd zijn in 3x3 basketbal. Het college was gisteren op werkbezoek in Beijum en daar wordt binnenkort een 3x3 basketbalveld aangelegd. In overleg met de community en vooral in overleg met de omwonenden.

01:07:58

Mevrouw Jongman: Motie 23, Blijf oog houden voor de verhalen achter de cijfers. Wij zijn ons als geen ander bewust van de schrijnende verhalen van onze inwoners die woonachtig zijn in het aardbevingsgebied. Dank ook voor het inbrengen van dit thema in het debat, want het is belangrijk dat we aandacht voor hen hebben en blijven houden. Wij doen ons uiterste best om dit proces milder, menselijker en makkelijker te maken. We zullen de staatssecretaris NCG ING hierop blijven aanspreken. Oordeel raad. Motie 33, Behoud en uitbreiding van Urban sportplekken, beweegplekken en speelplekken. Er zijn heel veel voorzieningen die we belangrijk vinden om mensen elkaar te laten ontmoeten. Soms is het ingewikkeld, om dat in de omgeving te realiseren.

01:09:00

Mevrouw Jongman: Het is van belang om dat altijd in samenspraak te doen met de bewoners, met de beoogde gebruikers van zo'n voorziening. Oordeel raad, omdat we het belangrijk vinden om die plekken te handhaven voor onze inwoners. Op veel plekken vindt daar een hele fijne samenwerking en ontmoeting plaats. Motie 34 over

het promoten van voetbal op andere dagen dan de zaterdag. Het gaat om de vrijdagavond en de zondag. We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk Groningers kunnen sporten en bewegen en we willen graag optimaal gebruik maken van de beschikbare faciliteiten. We kunnen niet alleen maar bouwen voor de piek. De piek ligt tegenwoordig op zaterdag. Wij zijn bereid om te kijken of je dat in samenwerking met de KNVB anders kunt organiseren.

01:09:53

Mevrouw Jongman: Kijken of er aantrekkelijke alternatieven zijn. Een financiële prikkel is ingewikkeld. Dat moeten we goed uitzoeken. Dat als kleine winstwaarschuwing. Wellicht helpt het om die faciliteiten op een andere manier in te zetten. Het is ook belangrijk, zoals in de motie staat, de KNVB op te roepen om de competitie anders in te richten, zodat er meer ruimte op die andere dagen ontstaat. Als je in je eentje moet voetballen op zondag en er is geen tegenspeler, wordt het ingewikkeld. Oordeel raad.

01:10:29

Voorzitter: Voor u vervolgt, is er een interruptie van de VVD.

01:10:31

Mevrouw Jacobs: Dank u, voorzitter. Is de wethouder het met mij eens dat het de omgekeerde wereld is? Volgens mij is het probleem ontstaan, omdat senioren massaal naar de zaterdag gingen. Nu vragen we de jeugd om te wijken. Dat doet mij wat. Als die beweging van de senioren niet was ingezet, hadden we geen probleem met de junioren. Bent u het daar mee eens of niet?

01:10:53

Mevrouw Jongman: Voorzitter, als ik de motie goed heb gelezen, zie ik dat het gaat om jeugdteams. Het gaat er niet om alle senioren naar de zondag te verplaatsen. Ik heb een aantal mensen gesproken die wilden heel graag op zondag met het jeugdteam of op vrijdagavond 17:00 uur. Het gaat om spreiding over het weekend. We gaan goed kijken waar dat mogelijk is en leggen dat niet eenzijdig op. Het goede gesprek is onderdeel van de motie.

01:11:21

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:11:24

Mevrouw Jacobs: Voorzitter, dat was niet wat ik bedoelde. Ik bedoelde dat de problemen op de zaterdag volgens mijn fractie gekomen zijn, omdat de senioren massaal naar de zaterdag gegaan zijn. Nu vragen we de jeugd om te wijken. Volgens u laten we de jeugd alleen wijken als ze het heel graag willen. Het idee van mijn fractie is, dat als de senioren niet massaal naar de zaterdag waren gegaan, we op zaterdag en zondag een evenredige verdeling van de velden hadden. Deelt u die mening?

01:11:52

Mevrouw Jongman: In zekere zin wel, maar het heeft ook te maken met wat de bond als favoriete speeldag georganiseerd heeft. Het is een samenspel van heel veel factoren. Voor mij is het belangrijk dat we kijken naar die spreiding. We willen zoveel mogelijk mensen faciliteren en niet eenzijdig iemand wegsturen. We gaan naar die verdeling kijken. Daar zijn wij voor. Vandaar oordeel raad. De motie onderzoek naar

een sportpas. We hebben veel binnen onze gemeente. We hebben een Jeugdfonds Sport en Cultuur. We hebben de verlengde schooldag, waar in bepaalde aandachtswijken extra aandacht is voor sport en cultuur. Mensen kunnen daarin soms kiezen. We zien ook die groep die wat wegvalt in het sporten. Dat is ontzettend jammer.

01:12:47

Mevrouw Jongman: In die zin zouden we er best naar willen kijken. In ieder geval een onderzoek daarnaar. Kijken hoe we dat in kunnen vullen. Het is een sympathiek idee om verder te verkennen. Een kleine winstwaarschuwing. Het is niet de bedoeling om mensen die het zelf kunnen betalen te faciliteren. Met ons armoedebeleid willen we mensen stimuleren die het niet kunnen betalen. U had daar een opmerking over. Vanuit het Jeugdsportfonds zijn er intermediairs die op zoek gaan naar die kinderen, om te zorgen dat zij dat fonds kunnen bereiken. Dat terzijde. Oordeel raad over deze motie. Volgens mij heb ik ze allemaal gehad, voorzitter.

01:13:29

Voorzitter: Dank u wel. Dan heeft u nog een interruptie van D66.

01:13:33

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de wethouder. De portee van de motie is juist wel een Sportfonds voor alle kinderen. Heeft u een idee wat dat zou kosten, uitgaande van 30.000 jongeren in deze leeftijd? U zegt dat het niet is voor kinderen van ouders die het kunnen betalen. Dat staat haaks op deze motie.

01:13:56

Mevrouw Jongman: Volgens mij gaat de motie over onderzoek doen. Er is nog geen enkele toezegging dat we het gaan doen. Volgens mij is de motie gewijzigd. Wellicht heeft u nog de oude versie. Er is een nieuwe versie. Mag ik u daarop wijzen? In eerste instantie gaat het om € 1.400.000 en 7.000 jongeren. Er is juist vanuit het Rijk een beweging om hieraan bij te dragen. Dat is de onderzoeksvraag die nu voorligt. In overleg met het Rijk kijken of een sportpas een manier zou zijn jongeren tussen 12 en 16 actief te motiveren om te gaan bewegen.

01:14:36

Voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik graag mevrouw Nieuwenhout verzoeken om het voorzitterschap over te nemen, zodat ik de beantwoording kan doen van de resterende moties.

01:14:58

Voorzitter: Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Kamminga om de beantwoording van haar moties te doen.

01:15:05

mevrouw Kamminga: Dank u wel, voorzitter. Om een volksverhuizing te voorkomen, doe ik het vanaf deze plek. Ik heb geconstateerd dat het mooie titels zijn. Dat gaat hier anders dan ik in Den Haag gewend ben. Ik bof. Vorige week had ik een motie Ik wil dansen. Nu begin ik met motie 27, Lady & Mr. Marmelade. Een pakkende titel. Daar kan je volgens mij op dansen, maar dat terzijde. Ik kan de indieners vertellen dat wij binnenkort starten met de herijking van het prostitutiebeleid. We gaan daarbij nadrukkelijk kijken naar het onvergunde deel. De motie past goed binnen wat we voornemens zijn te doen en binnen die kaders. Daarmee geef ik deze oordeel raad.

Dan ben ik bij motie 30, Groningen voorbeeldstad toegankelijk, gastvrij en veilig voetbal.

01:15:58

mevrouw Kamminga: We kennen de Stadspartij als een warme voorvechter van dit onderwerp. Het komt vaak terug. Terecht, want het is belangrijk dat voetbalwedstrijden toegankelijk, gastvrij en veilig zijn. Dat is voor de gemeente en het college van groot belang. Ik kan de indieners geruststellen dat een groot deel van de projecten waar aan gerefereerd wordt de aanbeveling is uitgevoerd. Er zijn een aantal acties die u laagdrempelig noemde in het dictum, al onderwerp van gesprek geweest. Sommige zijn uitgevoerd, sommige niet. Dat is naar aanleiding van het gesprek wat gevoerd is. Inmiddels is het doorontwikkeld in een nieuw programma. Dat doen we samen met al die partijen. De oproep die u in deze motie doet om een nieuw actieplan te maken, wil ik ontraden.

01:16:45

mevrouw Kamminga: Ik ontraad deze motie. Dat betekent niet dat we uw punten en zorgen niet serieus nemen. We gaan nog één keer kritisch kijken in de gesprekken of er punten tussen wal en schip zijn gevallen. Ik moet de motie ontraden. Dan heb ik nog motie 40, Een veilige haven tijdens evenementen in de nacht. Deze motie sluit goed aan bij wat we doen. Op deze manier zijn positieve effecten van de Safe Space aanwezig op momenten waar het het hardste nodig is. Wethouder Molema heeft u recent een evaluatie doen toekomen over Safe Spaces. We kunnen deze motie voor wat betreft de stapavonden meenemen in het Actieplan Veilig Uitgaan. Dat is een belangrijk onderdeel daarvan. Daarmee geven wij deze oordeel aan de raad.

01:17:38

mevrouw Kamminga: Dan kom ik bij motie 43, Uitbreiding formatie boa's. Als college zijn we heel blij met de inzet van al onze boa's. Een aantal van uw partijen heeft daaraan gerefereerd. De politiecapaciteit is soms beperkt en dan zijn de boa's essentieel om onze stad leefbaar en veilig te houden. Een steuntje in de rug is dat meerdere partijen daar aandacht voor vragen en complimenten gaven op dat belangrijke werk wat zij doen. De afgelopen jaren heeft het college fors ingezet op versterking van de boa-capaciteit. Ik begrijp het sentiment achter die motie. Tegelijkertijd zit het in een proces wat we al doen. Ik moet eerlijk zijn. Het aantal fte en de dekking die gesuggereerd wordt, is niet zo vrij besteedbaar als de motie lijkt te suggereren.

01:18:29

mevrouw Kamminga: Het is goed gebruik dat we eerst kijken naar de behoefte. Hoeveel fte horen daarbij? Dat is de volgorde. Ik kan de indieners geruststellen dat we in het plan van de Gele Loper, maar ook bij veilig uitgaan, nadrukkelijk boa-capaciteit onder de aandacht hebben gebracht. Daar zit commitment van het hele college op. Dat zullen we betrekken bij de gesprekken over de begroting van 2026. Als ik kijk naar het aantal en met name de combinatie met het dekkingsvoorstel, dan moet ik hem ontraden.

01:34:30

Voorzitter: Een interruptie van het CDA.

01:34:31

De heer De Haan: Voorzitter, dank. Kan de burgemeester iets concreter ingaan op de plannen voor het toevoegen van het aantal boa's? De burgemeester geeft aan dat zes te fors is. Hoeveel boa's kunnen we de komende tijd erbij verwachten?

01:34:42

Voorzitter: Burgemeester.

01:34:42

mevrouw Kamminga: Ik begrijp de behoefte aan exacte aantallen. Tegelijkertijd hebben we al een voorschot genomen in de brieven die aan u zijn toegekomen. Wij zijn nu bezig met het opstellen van het Plan van aanpak Veilig Uitgaan. Daar hoort die capaciteitsinschatting bij. Of het er zes, drie of acht zijn, kan ik op voorhand niet beoordelen. Het is serieus onderwerp van gesprek. Voor het college is de volgorde dat we eerst in kaart brengen wat er nodig en welk type boa's. Dat is het beginpunt. Daarna kijken we hoe we dat financieren. U heeft de brieven gehad. Die brieven waren namens het hele college. Het commitment is er dat we dit netjes regelen en dat er voldoende capaciteit is. De laatste die nog geapliceerd moet worden.

01:35:25

mevrouw Kamminga: Dat is motie 46, Onderzoek inzet stadsreservisten. Deze motie past binnen de huidige landelijke lijn, waarbij we inzetten op vergroting en versterking van de weerbaarheid. Dat geldt ook voor onze gemeente. We kijken of er mensen zijn die capaciteiten hebben die we goed zouden kunnen gebruiken, ook als zij andere banen hebben. Ik zie deze motie in dat kader. Vanuit dat perspectief kan ik het oordeel raad laten. Ik wil de waarschuwing geven dat in die verkenning betrokken wordt wat dat voor capaciteitseffecten heeft op de mensen die dat werk nu uitvoeren. We moeten niet minder capaciteit hebben, omdat er heel veel weglekt aan opleiden en trainen. Dat nemen we mee. Die waarschuwing wil ik daarbij geven. Dat gezegd hebbende, laat ik deze oordeel raad.

01:36:03

Voorzitter: Ik zie verder geen interrupties of vragen aan de burgemeester. Dan maak ik weer plaats en geef het woord terug aan de burgemeester.

01:36:08

Voorzitter: Ik doe één dubbelcheck of we inderdaad alle moties hebben gehad. Dat wordt bevestigd. Dan stel ik voor om een kwartiertje te schorsen, zodat u kunt nadenken over uw inbreng in de tweede termijn. Ik schors voor een kwartiertje. Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het Voorjaarsdebat 2025. Als iedereen weer zijn plek kan innemen en stil kan zijn, dan gaan we door met de tweede termijn van de raad. We hebben aan het begin gezegd dat we dit in omgekeerde volgorde gaan doen. We beginnen met de laatste spreker van de eerste termijn. Dat is de PVV. U had allemaal 5 minuten. Voor sommigen is daar al tijd vanaf gegaan doordat ze interruptie hebben gepleegd in de termijn van het college. De tijd staat in beeld.

01:36:58

Voorzitter: Daar kunt u rekening mee houden. Dan nodig ik de PVV-fractie uit om de inbreng te komen doen in de tweede termijn.

01:37:07

Mevrouw Blauw: Dank u wel, voorzitter. Respect voor het vele werk wat iedereen in

de moties heeft gestoken. Het was veel. Ik hoop dat ik ze allemaal in beeld heb. Wij hebben gekeken of de moties aansluiten bij onze standpunten, wat Groningen nodig heeft en de kerntaken van onze gemeente. Met die afweging stemmen wij voor en tegen. Ik ga de moties die wij niet mee indienen kort langs. Motie 2 van de VVD, Publiekscampagne voor het melden van rotzooi in de openbare ruimte. Wij vinden het geen groot probleem in de stad. Wij willen een goed gemaaide, verzorgde stad. We zullen voorstemmen. Motie 5 van de Partij voor het Noorden, Je oude fiets is altijd kapot. Wij stemmen tegen, omdat wij dat vinden concurreren met fietsenmakers, met het mkb.

01:38:00

Mevrouw Blauw: Motie 7, Partij voor het Noorden, Groningen als proefstad voor Nachtnatuurparken. Hier zijn we op tegen. Motie 8, Tevredenheidsbeleving fietsers en voetgangers binnenstad. Wij zullen voorstemmen. Motie 9 van de PvdA, Actieve aanpak van leegstand. Dat vinden wij dwang op private eigendommen. Daar zijn we altijd tegen, welk argument er ook achter zit. Wij zullen tegenstemmen. Motie 11 van GroenLinks, Ook bij Wonen en Ruimtelijke Ordening. Daar zijn we tegen. Motie 12 van D66, Verkenning Groningen Culturele Hoofdstad van Europa 2033. Daar zullen wij tegenstemmen. Dat vinden we te veel geld kosten. Motie 13, ChristenUnie, Sociale basis als basis. Daar zullen wij voorstemmen. Motie 14 van de ChristenUnie, Ook voor statushouders.

01:38:57

Mevrouw Blauw: Daar heb ik al veel over gezegd. Ik kan er nog heel veel over zeggen, maar dat ga ik niet doen. Wij vinden dat je je als gemeente aan de wet te houden hebt. Als er geen voorrang meer komt voor statushouders, wordt iedereen gelijk behandeld. Respecteer de democratie. Motie 15, Waar en welke ontmoetingsplekken. Daar zullen wij voorstemmen. Die was van de ChristenUnie. Motie 18, PvdA, Benut de arbeidskansen van de bouw en het beheer Meerstad-Noord. We zijn tegen zonneparken. We stemmen tegen. Motie 19, Herdenking Nederlands-Indië op 15 augustus. Daar zullen wij tegenstemmen. Motie 20, PvdA, Aantrekkelijke, toegankelijke en inclusieve binnenstad. Daar zullen we voorstemmen. Motie 21, D66 Blijvend herinneren, vraagt blijvende middelen.

01:39:47

Mevrouw Blauw: De PVV vindt dit onzin. De huidige Nederlandse bevolking heeft part noch deel aan de slavernij. Het is geschiedenis. Excuses en schuldgevoel voor iets wat je niet gedaan hebt. Daar zullen wij niet voorstemmen. Motie 22, D66, Herkansing in het Zuiderplantsoen. Daar stemmen wij voor. Motie 23, Blijf oog houden voor de verhalen achter de cijfers. Wij dachten dat dit een overbodige motie is. Doen we dit niet al? Wij zullen tegenstemmen. Motie 24, D66, zullen wij tegenstemmen, Decentraal energiesysteem. Motie 25, Partij voor het Noorden Jongerenparticipatie bij de bouw. Daar zullen wij tegenstemmen. Wij vroegen ons af hoe je hiermee acceptatie wilt bereiken. Motie 26, Regel warm asfalt, tegen. Zorg voor meer parkeerdruk, motie 27, Stadspartij, zullen wij voorstemmen.

01:40:47

Mevrouw Blauw: Goed idee voor de sociale veiligheid. Motie 28, Student en Stad, tegenstemmen. Motie 29, zullen we ook tegenstemmen. Het gaat over de energietransitie, daar zullen wij sowieso tegenstemmen. Motie 30, gastvrij en veilig

voetbal, zullen wij steunen, van de Stadspartij. Motie 31, Waardeer aandelen Enexis, Stadspartij, steunen. Wordt gewaardeerd op € 50.000.00, onderdeel van het weerstandsvermogen. Motie 32, Stresstest grondexploitatie van de Stadspartij, zullen wij steunen. Het gaat om verschillende grondexploitaties en het verkennen van verschillende scenario's en mogelijke financiële gevolgen. Daar zijn wij voor. Motie 33 van GroenLinks, zijn we voor. Behoud van urban bewegen speelplekken. Motie 34, Bevorderen promoten van voetbal op vrijdagavond en zondag, zijn we zeker voor.

01:41:51

Mevrouw Blauw: Motie 35, Samen voor altijd, Student en Stad, zullen wij voorstemmen. Stand by me, voor. Dat is een reëel probleem, er leven hierdoor studenten in armoede. Motie 37, Start me up, zullen wij tegenstemmen. Motie 38, Locked out of Heaven, Student en Stad, tegen. Motie 39, No room, no future, voor. Studenten beschermen tegen huisjesmelkers. Motie 40, Veilige haven tijdens evenementen. Daar zijn wij voor, die dienen wij mee in. Ga door met ongelijk investeren, stemmen wij tegen. Openbare toiletten van de SP, zijn we voor, steunen we. Uitbreiding formatie boa's, die hadden wij mee ingediend.

01:42:42

Voorzitter: Komt u tot een afronding?

01:42:42

Mevrouw Blauw: Motie 44, Duurzame relatie Stichting Move van het CDA. Daar zullen wij tegenstemmen. Weer een nieuw project. De gemeente moet het zelf doen. Motie 45, Onderzoek naar de invoering van de sportpas van het CDA. Daar zullen we ook tegenstemmen. Dat is onzin, wat ons betreft. Je doet het structureel of je doet het niet. Dank u wel.

01:43:06

Voorzitter: Dank u wel. Dan constateer ik dat u dit meteen gecombineerd heeft met de stemverklaringen over de moties. Dat is efficiënt. Dan ga ik door naar de Partij voor het Noorden.

01:43:20

Mevrouw Bernabela: Dank u wel. We hebben gehoord dat de wethouder gekeken heeft naar onze motie nummer 5, Je oude fiets is altijd kapot. Wellicht dat hij dat niet wist, maar dat komt uit het liedje Je bent niet hip van Patricia Paay uit 1967. Ik was nog lang niet geboren. Ik vond het een leuke, toepasselijke titel. Motie 6, Stimuleer intergenerationeel wonen, die houden wij aan, want het gebeurt al. Als het naar ons idee niet genoeg gebeurt, dienen we hem alsnog in of we maken er een initiatiefvoorstel van. Groningen als proefstad voor Nachtnatuurparken. Helaas is het Lauwersmeer een beetje ver weg. Dat is totaal niet in de buurt bij Groningen. Hij gaat het nu niet halen, vrees ik. Er is geen capaciteit voor, heb ik begrepen van de wethouder.

01:44:34

Mevrouw Bernabela: We houden hem aan. We zijn heel blij met de toezegging van nummer 8, Tevredenheid en beleving fietser en voetganger binnenstad. Die wordt gecombineerd met motie 20. Deze houden wij ook aan. Zeg ik het goed? Ja.

01:44:57

Voorzitter: Zou u kunnen aangeven wat u bij nummer 5 doet? Want die hebben wij niet helemaal scherp.

01:45:01

Mevrouw Bernabela: Nummer 5 trek ik in.

01:45:11

Voorzitter: Dus 5, 6, 7 en 8 doen niet mee aan de stemmingen?

01:45:16

Mevrouw Bernabela: Ja.

01:45:30

Voorzitter: Er is een verschil met intrekken. Ik ga ervan uit dat intrekken definitief ingetrokken is en niet terugkomt. Bij aanhouden kan het op een ander moment in stemming gebracht worden. Dat betekent dat ze allemaal niet vandaag in stemming komen. Dat was ook uw inbreng?

01:45:47

Mevrouw Bernabela: Ja, dat is zo. Over motie 5 wil ik nog zeggen dat ik hoop dat de mensen de goedkope punten in de wijken weten te vinden, want die kunnen voor een voordelig tarief je fiets repareren. Dat was het.

01:46:01

Voorzitter: Dank u wel. Dan is het CDA de volgende spreker. Kijk eens aan, u komt naast mij staan. Gezellig.

01:46:09

De heer De Haan: Het pasje lag vandaag opeens op mijn tafel. Voorzitter, ik denk dat we mogen terugkijken op een mooi inhoudelijk debat. Er werd vandaag de vergelijking gedaan met de Haagse debatten en dan is dit een verademing. Ik hoop dat de voorzitter dat met mij eens is. Ik hoorde nuance en redelijkheid. GroenLinks heeft het over fatsoen. Dat klinkt mij als muziek in de oren. D66 pleit voor het redelijke midden. SP met een politiek van hoop en het bouwen aan gemeenschappen. De Partij voor de Dieren die het opneemt voor de lokale boeren. Voorzitter, volgens mij begint de boodschap van het CDA ook in Groningen aardig te landen. Dat doet mij deugd. Ik denk dat dat de weerslag is van dit mooie debat. Ik ga een aantal moties langs.

01:47:10

De heer De Haan: Motie 10 over de parkeerautomaat, die geen pinautomaat is. Dat moet natuurlijk niet de bedoeling zijn. Daarbij blijven wij de vinger aan de pols houden. In september hebben we de wethouder horen zeggen dat er een brief komt en dan zullen wij ook met voorstellen komen om de bedrijvenvergunningen goedkoper te maken. Kijken naar de oneerlijke verschillen die er nog tussen wijken en de tarieven zijn. Ook kijken naar boete op bezoek, over de bezoekersvergunningen. Over motie 26 over de fietsvlonders van Student en Stad hebben wij nog een vraag richting de wethouder. Zorgt die afwijking van 95% niet voor problemen? Ook wij spreken ondernemers die wachten op zo'n fietsvlonder. Daarbij kunnen ze een groter terras hebben.

01:47:58

De heer De Haan: Wij zijn enthousiast over die fietsvlonders. Wij vinden de afwijzingsgrond behoorlijk hard. Misschien kan de wethouder ons daarover geruststellen. Motie 43.

01:48:13

Voorzitter: U heeft een interruptie van de Partij van de Arbeid.

01:48:16

De heer Van Veen: We hebben beperkt ruimte in Groningen. Politiek is keuzes maken. Bij die vlonders is de keuze of het in de buurt van een parkeerplek komt. Hoe kijkt het CDA daarnaar?

01:48:29

De heer De Haan: Dat kan. We zien daar mogelijkheden voor. Alleen nu wordt er heel erg naar die parkeerdruk gekeken. De afwijzingsgrond van 95% zou niet meer gelden. Dat vinden wij een harde eis. Daarin hebben we nog een klein beetje geruststelling nodig van de wethouder om met volle overtuiging straks voor te kunnen stemmen. Motie 43, de motie over de boa's, willen wij in stemming brengen. Wat ons betreft kiezen we als raad vandaag heel duidelijk richting de begroting, richting 2026, voor meer boa-capaciteit. We begonnen deze vergadering met een filmpje. Dat was luid en duidelijk. De meeste woordvoering van burgers waar ze zich zorgen over maken, gaat over de veiligheid op straat. Dat is niet onterecht en daarom dient mijn fractie vandaag dit voorstel in.

01:49:16

De heer De Haan: We denken dat het heel erg nodig is om daar extra in te investeren. Wij hopen dat u met ons kiest voor een veilig Groningen. Voorzitter, op motie 44 hebben wij een toezegging gehoord van de wethouder om de relatie met Stichting Move te verdiepen en te kijken naar de expertise. Daar zijn we blij mee. Die motie kunnen wij intrekken. Dan over de sportpas. Wij zijn blij met de reactie van de wethouder om die oordeel raad te geven en om een onderzoek te gaan doen om te kijken of wij een pilotgemeente kunnen zijn. Wij hebben hier contact over met onze Haagse fractie, die zich hier ook voor inzet. Het zou prachtig zijn dat wij straks een pilotgemeente kunnen zijn. U kent de diepere wens van het CDA, als we dit eventueel zelf zouden moeten financieren.

01:49:58

De heer De Haan: Wij denken dat dat een hele goede investering in preventie is. We hebben de woorden van de wethouder daarin gehoord. Ten slotte de stadsreservisten. Ook daarbij oordeel raad. Dank aan de burgemeester met het pleidooi voor een bredere inzet van de weerbaarheid. Wij begrijpen de effecten die zij noemt. We zien uit naar de resultaten hiervan. Tot slot wil ik Anne Geert bedanken voor zijn jarenlange inzet. Dat is ook door mevrouw Jacobs gedaan. Sowieso dank aan alle bodes voor het verzorgen van een ijsje en een colaatje als je het even nodig hebt. Dank aan de griffie, die ons dit hele jaar fantastisch heeft bijgestaan. Ik wens iedereen alvast vanuit het CDA een prettig zomerreces. Waarin we aan het werk gaan, maar ook een beetje tot rust kunnen komen.

01:50:48

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens het CDA. Dan nodig ik de ChristenUnie uit voor hun inbreng.

01:51:11

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Het zal jullie vast niet verbazen dat we in de tweede termijn uitgaan van ontmoeten, verbinden en verantwoordelijkheid. Als we het hebben over ontmoeten, dan zijn sport en cultuur goede plekken daarvoor. De motie over urban sport en beweegplekken dienen we mee in. De motie over voetballen op vrijdag en zondag. We denken dat het goed is om te kijken naar andere momenten dan de zaterdag om te voetballen. Het biedt ontmoeting en ontspanning. Daar zullen wij voor stemmen. De motie over de sportpas stimuleert ook sport en ontmoeting. Daar zullen wij voorstemmen. De moties over de herdenkingen. Dat is ook ontmoeten en verbinden met de mensen die daarbij betrokken zijn en met het verleden.

01:52:06

De heer Rebergen: Beide moties dienen we mede in. We verbinden ons met de diverse groepen in onze gemeente, bijvoorbeeld met de woningzoekenden. Want de vraag naar woningen is groot. We gaan verder met het bouwen van woningen en met voorzieningen in de buurt, zoals op Suikerzijde, de Nieuwe Held en Stadshavens. In de dorpen bouwen we woningen om de dorpen leefbaar te houden. In het Coalitieakkoord hebben we afgesproken dat daarbij een groot deel sociale huurwoningen worden gebouwd. We zetten koopgarant in om meer betaalbare woningen te realiseren. Wooncorporaties en collectieve woonvormen moeten meer ruimte krijgen en bijdragen aan een levendige en verbonden gemeenschap.

01:52:49

De heer Rebergen: De motie Leegstandsverordening, motie 9, dienen we graag mee in. Niet om dat als beleid te voeren, maar om dat achter de hand te hebben. Een andere groep waar we ons mee willen verbinden, zijn ouderen. Door de vergrijzing is er een steeds grotere behoefte aan een combinatie van wonen en zorg. Langer thuis blijven wonen, passende voorzieningen en de openbare ruimte die daarop is ingericht. In het Uitvoeringsprogramma Wonen Samenleving en Zorg fase II staat beschreven dat we de komende jaren verder inzetten op de realisatie van geclusterde woonvormen voor ouderen, doorstroming van ouderen op de woningmarkt en een voldoende dekkend zorgaanbod. Wij voelen ons ook verbonden met andere bijzondere groepen.

01:53:36

De heer Rebergen: Naast ouderen moeten we ook inzetten op het huisvesten van thuis- en daklozen en mensen in de maatschappelijke opvang. Samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en de veiligheidsketen is daarbij een randvoorwaarde voor draagvlak en draagkracht in de omgeving. We voelen ons ook verbonden met werkzoekenden. Motie 18 om stagiaires en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten, steunen wij. Ook zijn we verbonden met de statushouders. Ik heb daar in de eerste termijn al veel over gezegd. Dat zijn de Groningers die hier nog een woning moeten krijgen. De inzet om dat te doen, daar is waardering voor. Het college gaf aan de tussenvoorziening niet als eerste oplossing te zien.

01:54:20

De heer Rebergen: Dat is ook niet onze eerste oplossing, maar als er geen andere oplossingen zijn, is het een mogelijkheid. De motie over sekswerkers. We denken dat het goed is om deze mensen in beeld te krijgen. Het is een groep die niet in beeld is bij de gemeente. Wij zien minder in het faciliteren door middel van een hotel. Daar zullen wij tegen stemmen. We voelen ons ook verbonden met ondernemers. Ik ga nu niet in op de relatie. Daar hebben we laatst een heel debat over gehad. Het is geen homogene groep. De heer Moerkerken die noemde dat hoopvol. Wij denken dat het goed is dat we de relatie met de ondernemers goed houden en waar nodig verbeteren. Als we kijken naar de motie over regionale inkoop en het congresbureau, denken we dat dat een stimulans daarvoor is.

01:55:17

De heer Rebergen: Dat is motie 4, onder andere. Die zullen we steunen. We hebben de afgelopen tijd veel geïnvesteerd in de openbare ruimte. Blijven we ook doen. Er zijn plannen voor Haren, Koopmansplein, Paddepoel, Hoogkerk om in de openbare ruimte te investeren en de ondernemers daar te faciliteren. Dat was wat mij betreft ontmoeten en verbinden. Dan verantwoordelijkheid. Als ik kijk naar het onderwerp veiligheid. Ik heb in eerste termijn gezegd dat we als gemeente voor veiligheid moeten staan. Motie 40 over de Safe Spaces dienen we graag in. De motie over de stadsreservisten zullen wij steunen. Ik denk dat het college duidelijk is geweest over de motie voor extra boa's. We gaan eerst kijken wat de maatregelen uit het Actieplan Veilig Uitgaan doen.

01:56:11

De heer Rebergen: Verantwoordelijkheid zien we ook bij parkeren. We moeten de ruimte in de stad en de dorpen goed verdelen. Na de zomer komt er een tussenevaluatie van de nieuwe maatregelen. VVD en CDA hebben hierover nu een motie ingediend. Onder andere noemen ze daarin het tarief en het startsaldo van de bezoekersspas.

01:56:33

Voorzitter: Komt u tot een afronding?

01:56:35

De heer Rebergen: Ja. Ik denk dat het in de evaluatie een plek krijgt. Misschien ook over de tijden van betaald parkeren. Daarmee sluit ik af. Ik wil ook de bode Anne Geert bedanken voor zijn inzet.

01:56:50

Voorzitter: Kijk eens aan. Dank u wel. Dan is het woord nu aan de Stadspartij.

01:57:09

De heer Moerkerk: Dank u wel, voorzitter. Eerst iets over motie 1204. Dat is mijn handschrift, sorry. Wij geloven in een kleinschalig georganiseerde economie en die visie zien we terug in motie 16, Van boer naar bord en spijs doet samenkomen. Mijn fractie is blij met de positieve reactie van het college en we steunen die motie van harte. De binnenstad wordt verbouwd. Dat is goed, maar het kost veel geld. Tolereren we niet te makkelijk dat er binnen no-time nieuwe problemen ontstaan op bijvoorbeeld de Grote Markt, onze huiskamer? Hoe gaan we daarmee om? Wij willen

graag weten hoe bezoekers daar tegenaan kijken en of ze suggesties hebben om dingen op te lossen. Ik weet dat de motie ontraden is, maar we staan op motie 8.

01:58:00

De heer Moerkerk: Ik zou graag zien dat we proberen die informatie goed op te halen. Scheefwonen, motie 1. De motie is ontraden. Dat is jammer. Het vraagt om een plan. Ik zie een plan als iets om te proberen zoveel mogelijk gedachten naar boven te halen en na te denken over hoe we hier iets mee kunnen doen. Volgens mij is deze motie over scheefwonen niet bedoeld om mensen uit hun huis te zetten, omdat ze te veel betalen. Dat vind ik geen plan. Ik zou het een plan vinden als je constateert dat sommige mensen meer kunnen betalen en dat je ze verleidt te zoeken naar een huis. We hebben heel veel huizen in de verkoop komende decennia. Misschien lukt het. We zien het meer als een ontwikkelplan dan als dwang. Het is maar een voorstel tot nadenken en het is nu geen keuze om in te grijpen. Ik hoop op wat meer steun voor die motie.

01:59:09

Voorzitter: Voor u vervolgt, is er een interruptie van de Partij van de Arbeid.

01:59:13

De heer Van Veen: Dan kan dat plan toch gemaakt worden door de indienende partijen, als zij daar in geloven en mee aan de slag willen?

01:59:21

De heer Moerkerk: Bedankt voor de vraag. Ik heb een hele capabele fractiemedewerker, maar dat is het enige. Dat is te weinig om forse plannen te maken. Dit vraagt om een grote discussie en een groot platform waar je met elkaar over praat. Ik denk dat het college beter in staat is om dat te doen, dan dat wij dat vanuit ons eigen kleine clubje en geledingen kunnen doen. De rol om dit te ontwikkelen ligt meer aan de kant van het college dan bij de raad. We kunnen meedenken en dat willen we ook absoluut doen. Het initiatief tot dit soort zaken vind ik lastig.

01:59:54

Voorzitter: De tijd tikt door.

01:59:56

De heer Moerkerk: Dank u wel. Lokaal energie opwekken en distribueren verdient een goede kans. Inwoners leveren elkaar energie.

02:00:04

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de SP. Dan zal ik coulant zijn met de tijd.

02:00:10

De heer De Waard: Dank u, voorzitter. Wat moet ik onder verleiden verstaan? Betekent dat dat mensen steeds iets meer moeten betalen tot we ze uit hun huis hebben geprijsd? Terwijl mensen prima in hun woning zitten. Die mensen kunnen ook zorgen voor meer menging in een buurt. Dat is nodig. Wat moet ik verstaan onder verleiden? Is dat geen eufemisme?

02:00:35

De heer Moerkerk: Het is een van de ideeën die je uit moet werken als je zo'n plan maakt. Ik denk dat het niet vreemd is. We besteden veel maatschappelijke middelen

aan het ontwikkelen van sociale woningen, dan mogen we kritisch kijken of diegene die er woont misschien een duurdere woning zou kunnen betalen. Iemand ontwikkelt zich in zijn carrière, verdient vier keer modaal, maar woont nog in een sociale huurwoning. Dat komt voor. Daar moeten we kritisch op kunnen zijn. Dat moet je met zachte hand motiveren. Daar is een ander huis. Je huur gaat omhoog, omdat je veel verdient. Waarom zouden wij onze schaarse middelen gebruiken om mensen die het goed verdienen in een sociale huurwoning te laten zitten? Het gaat niet om heel veel mensen. Het gaat om het principe wat hierachter zit.

02:01:23

Voorzitter: U heeft een vervolgintrruptie.

02:01:26

De heer De Waard: Dank u, voorzitter. Het gaat mij om het principe. Ik vind dat mensen die lekker in een betaalbare huurwoning zitten, daar moeten kunnen blijven zitten en er niet uitgejaagd worden door iemand van de Stadspartij. Dat vind ik pas een verkeerd principe.

02:01:45

De heer Moerkerk: Ik wil graag mensen motiveren die in een te goedkope woning wonen om na te denken over of dat anders zou kunnen. Daarmee kunnen we andere woningzoekenden, inclusief statushouders, helpen. Ik ga verder. Ik had het over energie. Wat interessant is aan een energieproductie is dat je elkaar energie mag leveren. Dat is nieuw. Het helpt inwoners die nu niet uit zichzelf kunnen opwekken. Het helpt ook inwoners die te veel opwekken en dat zelf niet nodig hebben. Ik vind het een interessant initiatief. Daarom staan we op motie 24. Ik hoop dat het aangenomen wordt, dan krijgt het een duwtje. Ik weet dat het college heeft gezegd dat het al gebeurt. Er zijn meer dingen die vanavond worden aangenomen die al gebeuren, maar die moeten een duwtje hebben.

02:02:33

De heer Moerkerk: Hopelijk kunnen we dit ook een duwtje geven. Ik rond af. Ik wilde nog iets zeggen over oog voor statushouders. Daar blijf ik een beetje uit de buurt qua inhoud. We begrijpen de emotie achter deze motie. We stemmen tegen, omdat dit een probleem gaat veroorzaken in de georganiseerde rechtsorde in dit land. Je gaat kiezen op lokaal niveau voor iets wat nationaal geregeld moet worden. Daar hebben we moeite mee. Het gaat om de verhoudingen tussen de lagen waarin de democratie georganiseerd is.

02:03:21

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond. U heeft nog een bonusvraag van de ChristenUnie.

02:03:30

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me af waar de heer Moerkerk dat heeft gelezen in de motie dat het er tegenin moet gaan? Dat staat niet in de motie. De motie gaat over het in beeld brengen welke mogelijkheden er zijn.

02:03:42

Voorzitter: Dank u wel. U was ook al door uw tijd. Ik geef u de gelegenheid om nog kort te reageren.

02:03:49

De heer Moerkerk: Wij interpreteren de motie als dat de gemeente Groningen het anders gaat doen dan de nationale overheid, de Tweede Kamer, gekozen heeft te doen. Misschien hebben we het niet over precies hetzelfde stukje van dit dictum, maar daar zit voor ons een spanningsveld.

02:04:07

Voorzitter: Dank u wel. Kijk eens aan. Dan gaan we door naar Student en Stad. Excuus. Ik zocht op mijn lijstje, omdat de volgorde omgekeerd was.

02:04:46

De heer Van Schagen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal eerst kort ingaan op de reactie van het college op onze moties en daarna zal ik zoveel mogelijk moties doen. Ik kan alvast beloven dat ze niet allemaal gaan lukken, want het zijn er heel veel. De rest doe ik in een stemverklaring. Allereerst zijn we blij met het positief advies en het oordeel raad voor de moties over het Startersfonds, de toeslagen voor studenten zonder leencapaciteit en de fietsvlonders, chill vlonders en het Love Hotel. Daarnaast zijn we ook blij met de toezegging op de motie voor jonge huurders. Ik hoop dat de toezegging dit keer zwart-op-wit staat, zodat de wethouder het niet kan vergeten. Deze motie zullen wij dan intrekken. Waar we niet zo blij mee zijn, is het negatief advies.

02:05:30

Voorzitter: Kunt u een nummer noemen, zodat we zeker weten welke ingetrokken wordt?

02:05:36

De heer Van Schagen: Ik zal het hierna sturen.

02:05:38

Voorzitter: We noteren 39.

02:05:41

De heer Van Schagen: Ik heb geen nummertjes hier in de stad, alleen tekst.

02:05:43

Voorzitter: Voor de bingokaart waarschijnlijk.

02:05:45

De heer Van Schagen: Waar we niet zo blij mee zijn is het negatief advies op de motie van WijZ.

02:05:50

De heer Van Schagen: Vanaf september 2006 heeft WijZ nog geen zicht op financiering. Het kost veel tijd en energie voor mensen in de uitvoering bij WijZ om elke keer de financiering op orde te krijgen. Daarnaast bied je geen zekerheid voor de organisatie als je dit bij de coalitieonderhandelingen eronder schuift. Terwijl op deze motie allemaal partijen uit de oppositie staan. Ik weet dat de coalitiepartijen ook de waarde van zo'n initiatief zien. Ik vind het jammer dat dit niet structureel geregeld kan worden, zelfs geen incidenteel geld. Toevallig heeft de ChristenUnie een motie ingediend over de sociale basis en verwacht ik dat deze motie het straks gaat halen. Als er een organisatie is waar vrijwilligers zich inzetten voor de sociale basis van

onze inwoners, dan is het WijZ. Ik ga ervan uit dat dat in de begroting geregeld wordt. Ik zie de ChristenUnie lachen, dus daar gaan we dan vanuit.

02:06:46

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van GroenLinks.

02:06:48

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Heeft de heer Van Schagen gezien in de motie dat bij de dekking nadrukkelijk staat hiervoor te kijken naar incidentele middelen? Dat is in lijn met hoe dat bij WijZ gebeurt.

02:07:03

De heer Van Schagen: Zeker. Alleen zei de wethouder dat we naar incidentele middelen kijken bij de coalitieonderhandelingen. Nu kijken we via die andere motie naar incidentele middelen voor 2020 tot 2030 bij de begroting. Dat is iets anders.

02:07:17

Voorzitter: Een vervolgvraag.

02:07:19

De heer Van Hoorn: Het is iets anders, omdat het niet klopt. Bij de begroting voor 2026 wordt dat bij de huidige werkconferenties besloten. De jaren daarna is het onderdeel van de coalitieonderhandelingen. Waar u wellicht ook aan mee mag doen.

02:07:36

De heer Van Schagen: Dan ben ik heel benieuwd. Dan gaan we het zien bij de begroting 2026 of die incidentele financiering voor vier jaar er inzit. Ik denk oprecht dat WijZ zelfs geld oplevert voor ons. Die € 200.000 die het per jaar kost, levert in preventie geld op voor onze stad. Al die studenten die zich vrijwillig inzetten voor onze stad en de ondersteuning die andere maatschappelijke organisaties niet hoeven te doen.

02:07:59

Voorzitter: Voor u vervolgt, ik zag ook nog het CDA.

02:08:06

De heer De Haan: Voorzitter, Student en Stad was eerder kritisch over de moties over de sociale basis en over groen. Ik hoor nu een betoog over deze motie. Gaat Student en Stad nu opeens wel voor deze motie over de sociale basis stemmen?

02:08:19

Voorzitter: Voordat ik het woord geef, wil ik u vragen of u voortaan uw pasje erin wilt doen. Dit is een hele strategische manier voor extra tijd. Het is niet de eerste keer deze avond.

02:08:29

De heer Van Schagen: Voorzitter, ik ben strategisch, maar zo strategisch ben ik niet. Voorzitter, wij zijn kritisch, omdat het beslag lijkt te leggen op volledig 2026, terwijl die coalitie daar niet volledig zit. Als WijZ daaronder valt, dan valt WijZ daaronder. Wij zijn wel kritisch op het idee hoe groot die motie is. Ik ben heel blij met het onderdeel van WijZ daarbinnen. Een negatief advies over het Groninger Museum. Dat vinden we heel jammer en echt zonde. Ik kwam erachter dat ik een foutje had in mijn vorige woordvoering. Ik zei dat het € 2,50 kostte voor ons als gemeente voor die

studentenkaartjes, maar dat is € 0,75. Dat is helemaal niets vergeleken met de € 20 voor Museum aan de A. We gaan door. Er was een motie over intergenerationeel wonen van de Partij van het Noorden.

02:09:23

De heer Van Schagen: Heel sympathiek idee, maar dat gebeurt al. We zijn benieuwd naar het initiatiefvoorstel van de Partij van het Noorden. We zullen helaas tegen deze motie stemmen. De motie over een Leegstandsverordening kunnen wij steunen. We zien dat dit in andere gemeentes, zoals gemeente Amsterdam, goed gaat. De periode van leegstand ging zelfs van 450 naar 180 dagen. Er zitten ook veel experimenteermogelijkheden in. Daar zijn wij heel blij mee. Hij kan steun van ons verwachten. Dan de motie over de sportpas. Die kunnen we ook steunen. Belangrijk om mensen op jonge leeftijd al aan het sporten te krijgen. Dus onderzoek naar een sportpas voor jongeren lijkt ons een heel goed idee. Ook de motie over urban sportplekken en voetbal stimuleren op vrijdag en zondag lijkt ons bijzonder goed voor onze sportwereld.

02:10:15

De heer Van Schagen: De motie over de herkansing Zuiderplantsoen 3x3 basketbalveld kunnen we helaas niet steunen. Dit vinden we te veel op de uitvoering zitten. Ik ben geen basketbalexpert. Ik heb geen idee waarom dat per se een 3x3-veld moet zijn van dit materiaal en waarom dat prioriteit moet hebben. Als iets prioriteit heeft, gaat het ten koste van andere dingen. Ik heb geen idee ten koste van wat voor dingen dat gaat. Die kunnen we helaas niet steunen. Groningen Voorbeeldstad, toegankelijk, gastvrij, veiligheid. Ik zie een interruptie.

02:10:43

Voorzitter: Dat zag ik ook, D66.

02:10:46

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel. Over het 3x3 basketbalveld. U heeft er geen verstand van. Dat heb ik wellicht ook niet. Vindt u dat mensen die er wel verstand van hebben bij de motie betrokken hadden moeten worden? Dat is niet gebeurd.

02:10:59

De heer Van Schagen: Volgens mij gaat het college met betrokkenen en mensen die er verstand van hebben in gesprek. Daar heb ik vertrouwen in.

02:11:06

Voorzitter: Komt u tot een afronding?

02:11:08

De heer Van Schagen: Nu al? Dan doe ik alle andere moties in een stemverklaring. Dit is heel kort.

02:11:14

Voorzitter: Dank u wel. Ik wil opmerken dat het een korte stemverklaring is, voor een motie die bij stemming verduidelijking nodig heeft. We gaan die moties niet alsnog een voor een langs. Dat zeg ik aan de voorkant in het kader van verwachtingenmanagement. Ik heb de volgende spreker op mijn lijst staan. Dat is de VVD.

02:11:55

Mevrouw Jacobs: Het fatsoen van de VVD is dat wij ons stempasje gebruiken als we spreken. Dat geheel terzijde. Voor de VVD is een betrouwbare overheid heel erg belangrijk. Voor de VVD is het ook heel belangrijk dat mensen die in een eigen huis wonen zich geen zorgen hoeven te maken dat de gemeente hun huis afpakt. Ik ben blij dat ik dat de inwoners van Groningen-Zuid namens de SP mee kan delen. Een ander belangrijk punt is een betrouwbare overheid, die zich houdt aan de regels, ook als de regels ze niet welgevallig zijn. Die uitstraling geldt ook voor regels over statushouders of je het nu leuk vindt of niet. Het kan niet zo zijn dat we naar believen regels naast ons neerleggen als overheid. Een wethouder is een wethouder.

02:12:42

Mevrouw Jacobs: Die houdt zich aan de wet. Tenslotte zouden we het van onze inwoners ook niet goed vinden dat ze regels niet willen uitvoeren als ze niet passen. Dat is voor mijn fractie belangrijk om mee te geven. Een betrouwbare overheid is ook een overheid en een coalitie die niet over zijn graf heen regeert en die ruimte laat voor de nieuwe coalitie om keuzes te maken. Daarom zullen wij tegen de moties stemmen die daar op toezien. Er zijn een aantal moties van onszelf waar ik naar aanleiding van het advies van het college wat wil zeggen. De eerste is over motie 1, het scheefwonen. Wat ons betreft, is scheefwonen van beide kanten. Misschien kan je door het aanpakken van scheefwonen een huizenruil bewerkstelligen. Verder ben ik het eens met de fractie van de Stadspartij.

02:13:33

Mevrouw Jacobs: We hebben regels voor wanneer je in een sociale huurwoning zit. Wij vinden het heel jammer dat de wethouder dat niet overneemt, maar wij brengen hem in stemming. Motie 2 heeft de wethouder, denk ik, verkeerd begrepen. Wij hadden het niet alleen maar over het bijplaatsen van afval. De QR-code bij het afval is volgens mij niet voldoende als je graffiti ziet in de openbare ruimte. Wij willen de wethouder vragen of ze dan in ieder geval een toezegging kan doen om in de nieuwsbrieven van de gemeente een en ander op te nemen. Ik ben benieuwd wat de wethouder daarover zegt. Motie 3 gaan wij indienen, want volgens ons is het niet mogelijk dat de gemeente verlies maakt op onderdelen die de markt kan uitvoeren.

02:14:17

Mevrouw Jacobs: Voor ons wijst niets erop dat de komende jaren geen verlies gemaakt wordt. Het is voor ons geen kerntaak. Bij motie 4 heeft wethouder Bloemhoff hem precies zo geïnterpreteerd zoals wij het willen. Dat is mooi. Wij zullen de motie van het Love Hotel steunen. Weliswaar hebben wij heel veel vragen, bezwaren en angsten daarover, maar die kunnen we vast kwijt in de behandeling van het prostitutiebeleid. Dat zullen we doen. Ten aanzien van motie 10 hadden wij een vraag aan de wethouder. Is de wethouder bereid om in de brief die naar de raad toekomt mogelijke scenario's op te nemen om de tarieven te verlagen? Motie 14, ook over statushouders. Volgens mij is het de wettelijke taak van de gemeente om die taak uit te voeren.

02:15:07

Mevrouw Jacobs: Volgens ons is die motie overbodig. Daarnaast hadden we in 2000 een budget van € 4.500.000 voor flexwoningen. Als we die allemaal hadden gebouwd, was het probleem aanzienlijk minder geweest. Die zullen wij niet steunen.

02:15:23

Voorzitter: U heeft een interruptie van GroenLinks.

02:15:25

De heer Van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Als we een taakstelling hebben dat we mensen moeten plaatsen, zijn we genoodzaakt urgentie te gebruiken, omdat statushouders geen punten kunnen opbouwen. Het zijn tenslotte statushouders. Tegelijkertijd mogen we dadelijk de urgentie daarvoor niet meer gebruiken. De ene wet spreekt de andere wet tegen. Noem hem onuitvoerbaar. Hoe gaat de VVD daarmee om?

02:15:50

Voorzitter: Nee hoor, de ene wet spreekt de andere wet niet tegen. De ene wet wordt opgevolgd door een nieuwe wet. Dat is hetzelfde als dat je eerst geen reclamebelasting moest betalen en daarna wel. Zolang je verplicht bent om statushouders te huisvesten, huisvest je ze. Als de wet niet meer geldt, doe je het niet meer.

02:16:05

Voorzitter: Vervolgvrage.

02:16:07

De heer Van Hoorn: Dat zou ik een leuke werkelijkheid vinden, maar misschien heb ik het gemist in alle commotie over de wetgeving. Waar precies is die taakstellende wetgeving dan ingetrokken?

02:16:17

Mevrouw Jacobs: Nee, die is er niet. Dat is nog geen wet. Dat weet u ook. Het is aangenomen door de Tweede Kamer. Het moet nog naar de Eerste Kamer. Wij hebben nu de plicht om onze statushouders te huisvesten. Hadden we voldoende flexwoningen gebouwd waar geld voor gereserveerd was, hadden we heel veel woningen gehad. Het is onze taak om statushouders te huisvesten. Dat betwist ik niet.

02:16:41

Voorzitter: Vervolgt u uw betoog en komt u tot een afronding.

02:16:43

Mevrouw Jacobs: Jazeker. Ten aanzien van motie 25 hoeven wij geen uitgebreid kunstproject. Het zou mogelijk kunnen zijn om lokaal legaal graffiti te mogen spuiten. Motie 17 zullen wij niet steunen. Het is sympathiek, maar laat het bij buurten en buurtcentra of mensen voor elkaar willen koken. Wij geloven in de kracht van de mensen en daar hoeft de overheid zich niet mee te bemoeien. Als laatste, voorzitter, vind ik het heel jammer dat we motie 19 en motie 21 moeten steunen. Jaar in, jaar uit moeten we een politieke keuze maken over de waarde van herdenken. We vinden het heel verdrietig dat de wethouder daar geen structureel budget voor wil vrijmaken. Tot zover, voorzitter.

02:17:33

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng namens de VVD. Dan nodig ik nu de SP uit voor hun inbreng.

02:17:56

De heer De Waard: Dank, voorzitter. In mijn eerste termijn heb ik duiding gegeven over de Groningse context. Uitgelegd wat antifascistische politiek inhoudt en waarom dat wat ons betreft nodig is. Ik had op iets meer discussie verwacht. Als u daarover zwijgt, vat ik dat op als steun. Zwijgen is soms toestemmen. Met die bril bekijken we de moties die voor ons liggen. Daarom dienen wij motie 41 in met een aantal partijen, over doorgaan met ongelijk investeren. De zorgen van de Groninger kunnen niet wachten. We moeten doorgaan met solidaire politiek. De motie over openbare toiletten, 42 zeg ik uit mijn hoofd, dienen we in met een groot aantal partijen. We zijn blij met die steun en we zijn ook blij met de steun van het college op deze twee moties.

02:18:55

De heer De Waard: We dienen ook de motie van onder andere de PvdA in over de leegstandsverordening. Profiteren van een leegstaand pand tijdens de wooncrisis is onacceptabel. Daar geven wij alle steun aan. De voedselmoties vat ik samen. Betaalbaar voedsel uit de directe omgeving is van groot belang. Een voedselindustrie die in dienst is van mens, dier en milieu en niet van bedrijfswinsten daar gaat de SP altijd voor. Daarom dienen we deze moties graag mede in. Vanuit het idee over solidaire politiek zijn we tegen de motie over scheefhuren. Wie in een betaalbare woning woont en net iets te veel verdient, zou niet bang moeten zijn om die woning kwijt te raken. Dat lost de wooncrisis niet op en is weer precies die politieke zondebok waar niemand iets aan heeft. Omdat ik op tijd thuis wil zijn vanavond, laat ik het hierbij.

02:19:57

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de Stadspartij. U heeft geen tijd meer. Dan heeft u pech. U heeft nog tijd, maar ik ben al coulant geweest. Helaas. Dan dank ik u en wellicht bent u dan nog op tijd thuis. Het ligt aan de collega's. Dan nodig ik de volgende partij uit en dat is de Partij voor de Dieren.

02:20:35

Mevrouw Bosma: Dank, voorzitter. De eerste termijn ging over het aangeven van prioriteiten en kaders voor de begroting. Die kaders zijn, als ik de meerderheid heb gehoord, minstens zo groen als vorig jaar. Het is mooi om te zien dat andere partijen door de jaren heen ook groenere ambities en standpunten hebben gekregen. Waar de inhoud van de voedseltransitie eerst belachelijk werd gemaakt, hebben nu links tot rechts moties die het belang van de voedseltransitie onderstrepen. In de eerste termijn hebben veel partijen een hoopvolle woordvoering geschreven. Woordvoeringen die oproepen tot verbinding met elkaar. Er zijn moties ingediend om mensen meer te verbinden via chill vlonders, buurthuizen, door verder te bouwen aan de sociale basis, het culturele landschap verder te versterken en meer mensen te laten sporten via de sportpas.

02:21:23

Mevrouw Bosma: Alleen moet het CDA nog even oefenen op het uitspreken van de naam van de Friese gemeente waar het allemaal begon, Waadhoeke. Alle moties die wij steunen. Ik neem een aantal moties door waar we nog kort een toelichting op willen geven. De natuurnachtparken van de Partij voor het Noorden. We vinden dit in principe een goed idee. De lichtvervuiling in de stad en het ommeland is een

probleem. Het verspilt geld en energie en ook het bioritme van dieren en natuur. Alleen hebben wij bij deze motie geen idee wat dit vraagt van de groene plekken, de parken, de menskracht en uitvoerbaarheid. We vinden daarom deze motie nu nog te prematuur. Als er meer over bekend is, praten we er graag over verder.

02:22:13

Mevrouw Bosma: Voor nu dus tegen. Kort over wonen. We vinden het ironisch dat de partijen die voorstellen indienen om scheefwonen tegen te gaan, de partijen zijn die voorstander zijn van het verkopen van sociale huurwoningen. Daardoor lopen de wachtlijsten immers verder op. Tegen die motie. De actieve aanpak van leegstand staan we niet op, maar is een goed idee. Meer woningen en bedrijfspanden en minder verloedering. Daar stemmen we voor. Tot slot, moet me van het hart dat niet alle partijen een progressieve of een groene draai hebben gemaakt. Integendeel. Het doet me pijn dat de PVV bewust polariseert. Een onderscheid maken tussen statushouders en inwoners is één ding, maar deze groepen tegen elkaar uitspelen, vind ik kwaadaardig.

02:23:01

Mevrouw Bosma: Ik ben er daarom trots op dat dit college kiest voor medemenselijkheid in plaats van populistische wetten. En daar waar het eerder landelijk erger was dan lokaal, herkenden wij ook hier fascistische trekken. In de woorden van mevrouw Blauw. Het volgt precies het draaiboek. Onder de mythe van het eigen volk krijgen eerst kwetsbare minderheidsgroepen de schuld van maatschappelijke opgaven. Vervolgens wordt onder het mom van veiligheid de groep verder gecriminaliseerd. Ik vind het gevaarlijk en we maken ons grote zorgen over deze extreme uitspraken. Dank, voorzitter.

02:23:38

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie een interruptie van de PVV. U heeft geen tijd meer, maar u werd rechtstreeks aangesproken. Ik geef u kort de gelegenheid om iets te zeggen, maar dan wel echt heel kort.

02:23:49

Mevrouw Blauw: De PVV fascistisch noemen, dan polariseert u zelf. U zet een democratisch verkozen partij met partijstandpunten weg als fascist. U polariseert zelf. Dan bent u niet goed bezig.

02:24:04

Voorzitter: Ik zal er als voorzitter iets over zeggen, voordat we in dit debat gaan. Ik was het inderdaad met de heer Van Veen eens toen hij iets zei over de uitspraak die u eerder deed en de connotatie erbij. Anders had ik daar zelf als voorzitter iets over gezegd. Ik vond dat hij het uitstekende verwoordde. Ik heb hier de nuance gehoord, maar hier geldt wel hetzelfde. Laten we niet wijzen naar elkaar. Het ging over de uitspraken die trekken hadden. Het was volgens mij een mooi debat, waar we het over de hele linie over alles wat er in deze mooie gemeente speelt hebben gehad. Volgens mij heeft u uw punt gemaakt. Ik zou dit onderwerp nu niet het grootste punt willen laten zijn van dit debat. Ik kijk naar de volgende spreker en dat is de D66-fractie. Dan moet ik die kant op kijken.

02:25:08

De heer Lo-A-Njoe: Voorzitter, ik ga in tegenstelling tot een aantal andere fracties

hier nu geen uitgebreide lijst van de opsomming van stemverklaringen geven. Voorzitter, mijn fractieleden zullen zoals afgesproken straks bij de stemverklaringen een korte stemverklaring doen over de moties waarbij we dat nodig vinden. Mijn woordvoering in de eerste termijn had als centraal thema vrijheid in verbondenheid. Tegen onze inwoners, waarvan een deel nu ook meekijkt, zeg ik dat ik bewust geen verhaal houd waarin naar Den Haag wordt gewezen, maar een verhaal dat gericht is op wat wij hier doen. Wat wij hier voor u als burger kunnen doen en betekenen. Op de wijze waarop we u enerzijds in uw leven in vrijheid kunnen laten leven, zonder bemoeienis van de overheid waar dat niet nodig is.

02:25:49

De heer Lo-A-Njoe: Anderzijds zorgen voor elkaar en voor verbinding met elkaar. Sport en onderwijs spelen daar een belangrijke rol in. Dat betekent dat u als burger voorstellen ziet op het gebied van culturele ambities, het herdenken van wat herdacht moet worden en over de wijze waarop we jongeren bij de energietransitie kunnen betrekken. Want we denken dat dat nodig is om de energietransitie te laten slagen. Daarnaast staan we onder veertien andere moties. Inwoner, ongeacht waar uw ouders vandaan kwamen of waar uw wieg stond, ik ga reageren op wat we aan het eind van de eerste termijn hebben gehoord, over het niet meer gunnen van een woning met voorrang aan statushouders. In onze ogen is dit het willens en wetens laten vallen van mensen die onze bescherming verdienen.

02:26:40

De heer Lo-A-Njoe: Statushouders krijgen geen voorrang uit luxe, maar omdat ze na een lange strenge procedure zijn erkend als mensen die recht hebben op veiligheid op de vlucht voor oorlog of onderdrukking. Wie hen een woning ontzegt, stuurt ze de straat op. Dat is geen rechtvaardigheid, dat is onmenselijk. Het maakt onze gemeente er ook niet veiliger op als mensen gaan rondzwerven. Dan die vreselijke uitspraak. Eigen volk eerst. Inwoner van Groningen, ongeacht hoe het eruitziet, dit is geen onschuldige leus. Het is een frase met een geschiedenis vol haat. In het Europa van de twintigste eeuw leidde dat denken tot massavernietiging. Zoals u merkt, emotioneert dat, omdat ik het echt heel serieus neem. We weten namelijk waar dat pad toe leidt en daarom moeten we dat krachtig benoemen en verwerpen.

02:27:31

De heer Lo-A-Njoe: Dat is wat ik hier met kracht doe. Zoals iedereen kan zien, ben ik een Nederlander van kleur. Mijn ouders kwamen hier als migranten, werkten keihard, betaalden belasting en voeden mij op tot burger van dit land. En als ik dit soort uitsluitende taal hoor, dan kan ik niet anders dan denken: hoor ik erbij en hoort mijn kind erbij? Dat zijn geen gedachten waar ik me mee bezig wil houden en ik accepteer dat ook niet. Vandaar dat mijn fractie zich inzet en altijd zal blijven inzetten voor vrijheid in verbondenheid, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt. Vrijheid betekent dat je de ander niet buitensluit, maar je hart opent en je eigen vrijheid altijd bezielt in relatie tot de ander. Je beseft dat je onderdeel bent van een collectief.

02:28:19

De heer Lo-A-Njoe: Vrijheid betekent verbondenheid, verantwoordelijkheid, sociale rechtvaardigheid voor iedereen. Daar zal mijn fractie altijd keihard voor strijden. Dank u wel.

02:28:31

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. Dan ga ik naar de volgende spreker van de zijde van de raad en dat is de Partij van de Arbeid.

02:28:42

De heer Van Veen: Dank voor het woord, voorzitter. Ik ga een aantal moties langs. Ten eerste de moties die wij zelf ingediend hebben. De leegstandsmotie. Goed om te horen dat het college dit op gaat pakken. Het doel is dat we die verordening daadwerkelijk gaan vaststellen. Het is goed om eerst uit te zoeken hoeveel het precies kost en wat de consequenties zijn. Dan zullen we daar hopelijk positief op reageren en dat aannemen in de raad. Ten tweede nog de motie over de Indiëherdenking en Ketikoti en het toegankelijker maken van de binnenstad. Ik denk dat het goed is dat we deze moties in stemming gaan brengen, omdat we ze niet op het stadhuis bedachten, maar in samenspraak met de samenleving. De mensen van de werkgroep Toegankelijk Groningen hebben meegedacht.

02:29:25

De heer Van Veen: Ik ben blij dat ze allebei oordeel raad van het college kregen. Hopelijk zullen we die aannemen, dan kunnen we ermee aan de slag. Voorzitter, we hebben vandaag 46 moties te bespreken. Het is soms een uitdaging om het daar als fractie met elkaar over eens te worden. Een aantal moties waren vergaand. Er waren grote thema's. Ik ben blij dat die afgezwakt zijn, want dat geeft ons als fractie de ruimte om nog geen harde keuzes te maken, maar er eerst over na te denken. We hebben het gehad over de sportpasmotie. We gaan onderzoeken met de rijksoverheid of dit kan en zo ja, dan gaan we dat doen. Daar zagen we de voordelen. We vinden het mooi als alle kinderen kunnen sporten. Dat moet gratis kunnen. Dat kost veel geld.

02:30:07

De heer Van Veen: Geld wat dan ook naar families met heel veel geld gaat, die het zelf kunnen betalen. Dat zouden we jammer vinden. Datzelfde geldt voor de Culturele Hoofdstad. Dat biedt enorme kansen voor een gemeente. Voor Leeuwarden heeft dat heel veel betekend. Tegelijkertijd zien we de nadelen. Een aantal kleine culturele instellingen geven aan dat zij nadeel ondervonden hebben van die periode. Dat moet goed worden uitgezocht, een goede verkenning doen. Dan kunnen we er daarna een standpunt over innemen. Dat geldt ook voor de motie over de stadsreservisten van het CDA. Deze motie kan alle kanten opgaan. Enerzijds doet me dit ook denken aan de burgerwachten, de mensen die we nu aan de grens met Duitsland zien in hesjes.

02:30:56

De heer Van Veen: Volgens mij is dat niet de bedoeling van het CDA. Tegelijkertijd zien we de toegevoegde waarde. Kijken wat mensen die in de wijk geworteld zijn, kunnen betekenen in zo'n functie. We denken dat dat heel positief kan zijn. Daarom goed om uit te zoeken hoe we dat kunnen vormgeven. Dan kunnen we erover stemmen.

02:31:16

Voorzitter: Voor u vervolgt, ik zag een hand van Student en Stad.

02:31:19

De heer Van Schagen: Voorzitter, ik hoor dat de PvdA groot fan is van afgezwakte moties. Wij hebben nog een afgezwakte motie waar ik nog steun voor zoek. Dat is de motie voor het Groninger Museum. Als we die aannemen, gaan we niet gelijk die tickets gratis maken, maar eerst verkennen. Gaat de PvdA dat steunen?

02:31:37

De heer Van Veen: Ik moet naar de mensen achter mij kijken. Zij zijn woordvoerder cultuur, dus die weten er meer vanaf. Daar kom ik op terug in een stemverklaring. Ik heb een aantal moties gezien, waarvoor geldt: Great minds think alike. Je ziet vaak dat verschillende mensen dezelfde ideeën hebben. Soms zijn er moties die het college al doet. Dat maakt het soms ongemakkelijk als fractie, want dan ben je ervoor. Wij zien toekomst in decentrale energiesystemen. Dat gebeurt al met Warmtestad. Als je al die moties aanneemt, krijgen we een motiestroom en dan hebben we volgend jaar bij de Voorjaarsnota 100 moties. Daar zijn we terughoudend in. Bij de Safe Spaces geldt dat ook. Wethouder Molema heeft afgelopen week gereageerd dat we dat deels al doen.

02:32:28

De heer Van Veen: Er staan ook wat nieuwe dingen in. Bij de congreslocaties zou je dat ook kunnen stellen. Ik hoor dat de Wethouder Bloemhoff het wil hebben over de Groningse Congres Alliantie. We zijn hier al mee bezig. Dat maakt het soms moeilijk om een afweging te maken. Gelukkig hebben we daar uitgebreid de tijd voor gehad. Bij de stemming zult u zien wat we stemmen. Dank u wel.

02:32:51

Voorzitter: Dank u wel. Dan is tot slot in deze termijn het woord aan de GroenLinks-fractie.

02:33:05

De heer Van Hoorn: Voorzitter, eerst kijken hoeveel minuten ik heb. Dat valt reuze mee. Ik ga niet alle moties langs. Indien nodig zal er een stemverklaring volgen vanuit mijn fractie. Ik acht de kans vrij klein dat ik dat nodig vind. Het meeste stemgedrag spreekt voor zich en is gebleken uit de interrupties en de woordvoering. Ik ga me beperken tot twee zaken die ik al heb aangehaald in mijn eerste termijn. Allereerst gaat dat om het belang van een Groningen voor iedereen, waarin iedereen volwaardig en gelijkwaardig mee kan doen. Daarbij wil ik terugkomen de motie die is ingediend door Student en Stad, mede door ons, met betrekking tot het herijken van het sekswerkbeleid. Voorzitter, sekswerk is werk en het is van belang dat sekswerkers conform de eisen en de wensen die zij hebben kunnen werken.

02:33:55

De heer Van Hoorn: Zodat zij dit op een veilige en prettige manier kunnen doen. Alleen zo kunnen we sekswerk op een veilige manier naar de wensen van de sekswerkers naar deze tijd halen. Mijn fractie is blij mee dat deze motie is ingediend. Voorzitter, het andere betreft het deel van de woordvoering waar ik mijn eerste termijn mee begon. Cynische politiek gestoeld op populisme. De lelijkste kant van politiek. Allereerst moet ik mezelf iets aantrekken. In de eerste termijn heb ik nagelaten daar grenzen te trekken, waar grenzen getrokken hadden moeten worden. Het gebruik van bepaalde woorden aan het einde van de eerste termijn van de PVV-

fractie waren verwerpelijk en horen niet in dit huis thuis. Mijn fractie en ik veroordelen dit scherp.

02:34:42

De heer Van Hoorn: Voorzitter, ik kan met volle overtuiging aansluiten bij de mooie woorden van de heer Lo-A-Njoe van D66 en de scherpe woorden van mevrouw Bosma van de Partij voor de Dieren. Dank u wel.

02:34:55

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij is in deze inbrengen heel duidelijk geworden dat woorden ertoe doen. Zeker ook in deze zaal. Er kijken mensen mee en wij moeten het goede voorbeeld geven. Hoe verschillend we ook denken, we moeten met elkaar in debat blijven. We moeten alert zijn op de woorden die we daartoe gebruiken. Ik kijk achter mij of er behoefte is aan een schorsing. Niet. Dan geef ik als eerste het woord aan wethouder Wijnja.

02:35:33

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde één opmerking maken en ik ga de vraag van de VVD beantwoorden. In de eerste termijn zei ik het impliciet. Na het debat gehoord te hebben, zeg ik het expliciet. In sommige debatten tussen raadsleden ontstond de indruk dat er een waarde wordt gehangen aan de manier waarop wij iets financieren. Het financieel meerjarenperspectief zit in de Voorjaarsbrief. Iedereen ziet dingen die superbelangrijk zijn, maar ik hecht eraan om daarop te wijzen. Het college en u moeten een hele ingewikkelde puzzel leggen, in een tijd dat wij € 27.000.000 minimaal structureel kwijt zijn vanaf 2017. Dat is heel veel geld op een begroting als die van Groningen. Het is een enorme uitdaging om met elkaar zo veel mogelijk te blijven investeren in de dingen die belangrijk zijn voor iedereen in Groningen.

02:36:53

Mevrouw Wijnja: Vorige week kreeg ik complimenten over hoe streng ik was. Ik heb in de eerste termijn nagelaten dat expliciet te zeggen. Dat is het kader waarbinnen we werken. Ik hecht eraan dat nog mee te geven. Bij sommige onderwerpen neigt het ernaar dat er geen politieke ruimte voor is of dat het niet belangrijk is. Dat is niet zo. Wij doen er alles aan om met de incidentele ruimte zoveel mogelijk dingen in de benen te houden die superbelangrijk zijn om in te investeren in Groningen. Dat in algemene zin. Mevrouw Jacobs had gelijk. Ik had in mijn reactie nagelaten het laatste punt daarbij te betrekken. Het klopt. Het ging breder over hoe je ervoor zorgt dat iedereen weet dat ze meldingen kunnen doen. Wij maken gebruik van alle communicatiemiddelen.

02:37:51

Mevrouw Wijnja: Nu moeten we het heel even zo doen. Nee, geeft niets. Alle communicatiemiddelen die wij gebruiken voor onze inwoners. Wij brengen meerdere malen onder de aandacht waar je die melding kan doen. Sterker nog, het stond vandaag nog in de Gezinsbode. Ik kan u toezeggen dat we kijken of we daar later dit jaar nog een extra slinger aan moeten geven. Het college is het met u eens dat de inwoners onze ogen en oren zijn. Het helpt Stadsbeheer enorm als mensen meldingen doen. Het is belangrijk dat we dat breed onder de aandacht brengen. Dat kan ik u toezeggen. Tot zover, voorzitter.

02:49:30

Voorzitter: Dank u wel. Dan hoorde ik achter mij wethouder Broeksma.

02:49:34

De heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Het CDA vraagt naar motie 26, de fietsvlonders. De afwijzingsgrond 95%, wat betekent dat precies? Even goed om te weten hoe komt zo'n fietsvlonder daar? Dat is eerst een tijdelijk project op verzoek van de buurt. Die blijft drie maanden staan en dan checken we nog een keer bij de buurt. Daarna vragen we aan de buurt of we het permanent moeten maken. Moeten we een fietsparkeerplaats maken van de autoparkeerplaats? Dan heb je allerlei argumenten om daar wel of niet daarmee akkoord te gaan. Als de parkeerdruk onder de 95% is bij de aangenomen motie, is dat voor het college geen afwijzingsgrond meer. Er is voldoende parkeerplek, dus die ene parkeerplaats kan minder als de parkeerdruk minder is dan 95%.

02:50:13

De heer Broeksma: Dat is waar de motie over gaat. De VVD vraagt naar motie 10 over de pinautomaat. U vraagt de scenario's in de brief die wij u in september gaan sturen. Ja, dat gaan we doen. U kunt financieel en politiek overwegen wat u het waard vindt. Ik heb u in de eerste termijn wat suggesties genoemd, wat de afwegingsmogelijkheden zijn. In de brief zullen we dat aangeven, voor zover wij dat weten, want het jaar is nog niet voorbij. Tot zover, voorzitter.

02:50:38

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik tot slot het woord aan wethouder Van Niejenhuis.

02:50:43

De heer Van Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Naar aanleiding van de woordvoering van de VVD zou ik nog willen benadrukken dat de motie van ChristenUnie en consorten niet oproept tot het niet uitvoeren van de wet. Ik zou daaraan willen toevoegen vanuit het college dat een wethouder zijn meer is dan je aan de wet houden. Je bent dagelijks bestuurder van de gemeente, een grote gemeente in dit geval. Dan probeer je de moeilijke beslissingen te nemen die je soms moet nemen en om te gaan met de spanning die er soms zit op wet- en regelgeving. Om een voorbeeld te noemen. Artikel 1 van de grondwet waarbij je mensen niet anders behandelt op basis van hun afkomst.

02:51:15

Voorzitter: Dank u. Heel kort.

02:51:16

Mevrouw Jacobs: Mijn woordvoering over dat een wethouder zich aan de wet moet houden, sloeg niet op motie 14. Voorzitter, ik hecht eraan om dat te zeggen.

02:51:24

Voorzitter: Dank u wel, staat genoteerd. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van de tweede termijn van de zijde van het college. Ik zie D66.

02:51:31

De heer Lo-A-Njoe: Voorzitter, excuus. In de emotie ben ik vergeten iets belangrijks te zeggen, namelijk dat er twee moties zijn die wij zullen terugtrekken. Dat zijn M22, 3x3 basketbal in het Zuiderplantsoen. Blij te horen dat er een 3x3 veld komt en

hopelijk kan ook toegezegd worden dat organisaties betrokken zullen worden. M24, decentraal energiesysteem zullen wij ook terugtrekken.

02:51:50

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de VVD of dat ook een opmerking van dien aard is. Ja, VVD.

02:51:54

Mevrouw Jacobs: Voorzitter, naar aanleiding van de toezegging van de wethouder om iets aan het publiek te melden rondom motie 2, zullen wij motie 2 intrekken. Aangezien de wethouder heeft toegezegd dat de door ons bedoelde scenario's terugkomen in de brief, zullen we ook motie 10 intrekken.

02:52:09

Voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik de Stadspartij nog.

02:52:11

De heer Moerkerk: Dank u, voorzitter. Wij zullen de motie over toegankelijk, gastvrij, veilig voetbal intrekken naar aanleiding van toezeggingen van de wethouder. Wij zullen ook motie 32 intrekken. Die gaat over de GREXEN. Daar kunnen we via de Auditcommissie de nodige informatie halen. Dat geldt ook voor motie 31 over de waardering Enexis-aandelen. Daarmee heeft Stadspartij al haar moties ingetrokken.

02:52:33

Voorzitter: Kijk eens aan. Dan bent u dus kennelijk op uw wenken bediend door dit college. Dat is hartstikke mooi.

02:52:46

De heer Moerkerk: Ik wil het college ook heel erg bedanken voor hun medewerking.

02:52:51

Voorzitter: Daar was ik op uit, dat begrijpt u. Ik stel voor dat we even 10 minuutjes schorsen. Hoeft niet? Ik kijk rond. Ik wil na de stemverklaringen meteen door naar de stemmingen. Lukt dat met de moties? Er zijn al mensen opgestaan, zie ik. Ik schors 10 minuten. Het is wat het is. Ik heropen de vergadering. Ik kijk naar de collega's van de ChristenUnie. Dan gaan we weer beginnen. We zijn inmiddels aanbeland bij de stemverklaringen bij de moties. U heeft net in uw inbreng al ruim de gelegenheid gehad om daar op in te gaan. Dit gaat niet om uitgebreide stemverklaringen over alle moties, maar alleen die moties waarbij een stemverklaring nodig is om uw stem te begrijpen.

02:53:49

Voorzitter: Per fractie geef ik die gelegenheid. U hoeft daar ook geen gebruik van te maken. Ik begin met GroenLinks.

02:54:10

GroenLinks: Een stemverklaring over motie 46, de stadsreservisten. Dat was een twijfelgevalletje voor mijn fractie. Niet in de laatste plaats door het woordje reservisten. Wij zijn heel blij dat het CDA na overleg de motie heeft aangepast, met de waarborg dat het handhaven en het bewaken van de openbare orde een overheidstaak is met verantwoordelijkheden en risico's die thuishoren bij professionals. We willen dit onderzoeken. Dus voor.

02:54:39

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie daar een interruptie op.

02:54:49

Mevrouw Jacobs: Per fractie en dan alle stemverklaringen van 1 tot en met weet ik veel?

02:54:54

Voorzitter: Ja, maar ik laat niet toe dat we ze een voor een afgaan.

02:54:57

Mevrouw Jacobs: Ik ga ze ook niet allemaal doen. Dit is voor mij een nieuwe werkwijze. Vandaar mijn vraag.

02:55:02

Voorzitter: Dan gaan we naar de Partij van de Arbeid.

02:55:07

PvdA: Nummer 38 over het Groninger Museum. Het liefst zou ik willen dat de toegang voor het Groninger Museum gratis zou zijn. Wat mij betreft voor iedereen. Hoe toegankelijker cultuur, hoe beter. We zijn daarom ook blij dat studenten de helft betalen van de normale prijs. De kosten voor gratis toegang zijn echt ontzettend hoog. Wij kunnen die niet dragen en het Groninger Museum en de onderwijsinstellingen hebben momenteel ook geen geldboom in de tuin staan. Helaas kan niet alles en gaan we ook niet voor alle afgezwakte moties stemmen. Dus stemmen wij tegen deze motie.

02:55:37

Voorzitter: Dank voor die nadere toelichting. Dan D66.

02:55:46

Voorzitter: Motie 2, de campagne voor de meldingen. We wachten eerst even de andere opties af die het college heeft voorgesteld. Daarom stemmen we tegen. Motie 3, we staan er positief tegenover om goed te kijken wat we doen met bedrijfsafval, maar we vinden het nu nog te vroeg, omdat we nog niet goed in kaart hebben wat de consequenties zijn. Daarom stemmen we tegen. Motie 29, wij denken dat het college dit al heel erg goed doet, dus het is overbodig.

02:56:20

Voorzitter: Dank u wel. Nog een aanvulling? Wel of niet, want de tijd tikt wel door.

02:56:28

Mevrouw 1: Dank u wel, voorzitter. Motie 14 over statushouders gaan we steunen, al is deze wet nog niet door de Eerste Kamer. We vinden de motie een beetje prematuur, maar zullen we deze steunen, omdat we het belang en de intentie achter deze motie zien en daarachter staan. Ik had nog een andere motie. Dat is de motie over het Love Hotel. Dat is 27. Wij zullen deze motie steunen, alhoewel wij wel zorgen hebben over of het onderzoek niet gaat leiden tot het verdwijnen van meer plekken voor sekswerkers. Verder sluiten we ons aan bij de woordvoering van GroenLinks.

02:57:15

Voorzitter: U heeft al veel tijd. Echt kort.

02:57:20

Mevrouw 1: Heel kort. Motie 43, uitbreiding formatie boa's, daar staan we niet achter de dekking. Daar stemmen we helaas tegen.

02:57:31

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar de Partij voor de Dieren. U bent al door de tijd, want die 5 minuten zijn ook om generiek erdoor te gaan. De stemverklaring moet kort zijn, maar dan heel kort. Dit was kennelijk niet voor iedereen helder. Ik meen me te herinneren dat ik het ook aan het begin heb gezegd. Echt 20 seconden max.

02:57:49

Mevrouw 2: Wij zullen tegen de motie sociale basis stemmen en ga door met ongelijk investeren niet, omdat wij niet willen investeren in de sociale basis en ongelijk investeren, maar vooral omdat de kosten van deze beide moties hoog zijn. We zien heel veel financiële knelpunten daar. Daar stemmen we tegen. We zullen ook tegen samenkomen stemmen. We zijn niet tegen samenkomen, maar we zien dat hier heel veel goede bottom-up initiatieven zijn en dat we daar geen overheidsbemoeienis willen waar dat niet nodig is. En Stand by me zullen we voorstemmen. We willen het in kaart brengen, maar we zijn tegen het creëren van ongelijkheid tussen gemeenten. We zijn erg sceptisch over de uitkomsten.

02:58:32

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar de Partij voor de Dieren.

02:58:35

De heer Van Zoelen: Dank, voorzitter. Wij doen een stemverklaring voor één motie. De rest heeft de fractievoorzitter al gezegd. Over motie 46, inzet stadsreservisten. Wij staan niet geheel negatief tegenover deze motie, gezien er voorbeelden zijn dat dit kan werken. We zullen nu niet voor deze motie stemmen, want wij zien graag liever eerst een breder debat en dan misschien voorafgaand een beeldvormende sessie. Wij hopen eigenlijk dat de indieners van deze motie het via die route via een agenderingsverzoek dit op de agenda zetten, alvorens wij besluiten hier via een motie al een uitgebreid onderzoek in te stellen.

02:59:12

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar de SP.

02:59:16

SP: Dank, Voorzitter. Ik heb heel veel tijd. Ik houd het kort.

02:59:23

Voorzitter: Wie wat bewaart, heeft iets.

02:59:25

SP: Over het congresbureau, motie 4. Mooi als er zo'n bureau komt en dan hopen wij ook dat het een fysiek bureau is. Het liefst bij de gemeente en niet te veel bij de markt. Met die lezing kunnen wij voorstemmen. Motie 12 over de Culturele Hoofdstad. Wij denken dat het geld beter besteed kan worden. We weten uit het verleden dat dit soort lijstjes en daar op willen komen veel kan kosten. Als partij hebben we altijd weinig gehad met dat soort lijstjes, gekte en prestigeprojecten. Wij zullen tegenstemmen.

03:00:04

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar de VVD.

03:00:08

VVD: Dank, voorzitter. Ik leg een stemverklaring af over motie 11, de prijs van CO₂-uitstoot ook bij wonen en ruimtelijke ordening. Ook een pilot kost ambtelijke capaciteit. Wij zijn voor bouwen en ook voor bouwinnovaties, maar zijn bang dat dit voor vertraging gaat zorgen. Dat we in de toekomst strengere eisen gaan stellen dan de landelijke eisen. Centraal moet bouwen, bouwen, bouwen staan.

03:00:35

Mevrouw 3: Dank u. Dan heb ik een stemverklaring bij motie 18 over de arbeidskansen bij Meerstad-Noord. Wij zijn altijd enthousiast over arbeidskansen, maar wij hebben in ons aanbestedingsbeleid aandacht voor SROI. Daar is goed over nagedacht en dat is goed afgewogen. Deze motie is wat ons betreft overbodig en misschien zelfs een beetje ondoordacht. Daarbij vinden wij dat zon op daken moet. Wij stemmen tegen.

03:00:58

Voorzitter: Dank u wel. Dat waren de stemverklaringen van de VVD. Dan gaan we door naar Student en Stad.

03:01:04

De heer Van Schagen: Dank u wel, voorzitter. Allereerst een stemverklaring voor de moties 14, 29 en 42. Blijven investeren in groen, ongelijkheid en sociale basis. Niet omdat we deze ideeën niet sympathiek vinden, maar deze motie s roepen het college op om het coalitieakkoord uit te voeren en mogelijk zelfs geld van een nieuwe coalitie hiervoor te bestemmen. Dat lijkt me overbodig en potentieel onverstandig. De moties 20 en 22 over herdenkingen, zullen we beide steunen, maar het lijkt ons geen goed idee om herdenkingen politiek te maken op deze manier. Je kunt herdenkingen vergeten als je dat met moties gaat regelen. We gaan ervan uit dat partijen dit hopelijk niet nog een keer gaan doen en dat het college dit integraal meeneemt met alle herdenkingen bij elkaar voortaan. Dank u wel.

03:01:54

Voorzitter: Dank u wel voor die toelichting. Dan ga ik door naar Stadspartij.

03:02:01

De heer Moerkerk: Dank u, voorzitter. Een stemverklaring over motie 7 Nachtparken. We vinden het een sympathieke motie, maar we hebben vragen over de uitvoer, kosten en middelen. Het is lastig bijhouden allemaal. Motie 29, ga door met groen. We vinden het een motie voor de Bühne, dus overbodig. Het staat in het coalitieakkoord. Pak door wat al gaande is. En tot slot, motie 38, Compensatieregeling cultuur. We overzien de kosten niet. We vinden het niet helemaal onoverkomelijk dat het museum wat zo mooi is een tientje kost om binnen te komen. Die steunen we niet. Dank u wel.

03:02:37

Voorzitter: Dank u wel. U had inderdaad geconstateerd dat de ene motie was ingetrokken. Dan ChristenUnie.

03:02:43

De heer Rebergen: Dank u, voorzitter. Ik wilde het hebben over motie 26,

Parkeerdruk bij de fietsvlonders. Daar heb ik ook voor gepleit, maar in de motie van Student en Stad vinden wij de afwijzingsgrond te hoog. Ik kan mij aansluiten bij wat mijnheer de Haan daarover zei. Daar zullen wij tegenstemmen.

03:03:07

Voorzitter: Dank u wel. Dan het CDA.

03:03:10

CDA: Dank, voorzitter. Voor ons alleen een stemverklaring bij motie 27. Dat is dat wij ons kunnen aansluiten bij de woorden van de ChristenUnie daarover.

03:03:25

Voorzitter: Dank u wel. Dat is nog eens kort. Dan gaan we naar de Partij voor het Noorden.

03:03:31

Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. Wij hebben één stemverklaring bij motie 14. We vinden die motie prematuur. We vinden dat iedereen, met nadruk op iedereen, die dakloos is een huis verdient. Daarmee vinden we de motie overbodig en zullen we tegenstemmen.

03:03:47

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar de PVV. U was in uw inbreng al veel moties langsgegaan. Wilt u daar nog iets aan toevoegen? Niet. Dan zijn we daarmee aan het einde van deze ronde en de stemverklaringen. Dan gaan we door naar de stemmingen. Dan beginnen we zoals te doen gebruikelijk met de raadsvoorstellen, want er zijn geen amendementen. Dan gaan we meteen door naar de raadsvoorstellen. Het is al laat. Als eerste de begrotingswijziging eerste kwartaal 2025. De VGR I die wordt als eerste in stemming gebracht. Dan word ik erop gewezen dat ik ook nog iets nader moet toelichten. Dat is dan met de stemming over het raadsvoorstel van de begrotingswijziging en eerste kwartaal 2025 wordt besloten om tegelijkertijd de punten 1 tot en met 5 vast te stellen.

03:04:48

Voorzitter: Ik breng het voorstel nu in stemming en u was al begonnen. Enthousiast als jullie zijn. We wachten nog op drie personen. Het is met algemene stemmen aangenomen, 42 stemmen voor. Dan gaan we door met de voorgestelde besluiten naar aanleiding van de Meicirculaire 2025. Met de stemming over het raadsvoorstel van de Meicirculaire 2025 wordt besloten om tegelijkertijd de punten 1 tot en met 7 vast te stellen. Ik breng dat voorstel nu in stemming. Wederom aangenomen met algemene stemmen. Dan de volgende, Voorjaarsbrief 2025 en financieel meerjarenbeeld 2026-2029. Met de stemming over de Voorjaarsbrief 2025 in het meerjarenbeeld 2026-2029 wordt besloten om tegelijkertijd de punten 1 tot en met 6 vast te stellen.

03:06:04

Voorzitter: Ik dacht al, dat is weer een ongebruikelijke. De stemmingen zijn open. Nog twee. Wederom met algemene stemmen aangenomen, 42 voor. Dan gaan we door naar de moties. Er zijn er een aantal uitgevallen. Ik de nummers nadrukkelijk benoemen, dan weet u waar we over stemmen. Excuus, ik zie de ChristenUnie.

03:06:38

De heer Rebergen: Dank u, voorzitter. Het is al laat, maar bij het voorstel van de Meicirculaire zei u dat er zeven besluitpunten zijn, maar het zijn er dertig. Ik weet niet of iedereen dat doorheeft.

03:06:56

Voorzitter: Dank voor de alertheid. Excuus, dan ga ik nog een keer een check doen. Als er nu iemand bezwaar maakt, doen we dat opnieuw. Met deze toevoeging is die alsnog aangenomen met algemene stemmen. Dank daarvoor. Dan gaan we door naar de moties. We beginnen met motie 1, Pak scheefhuurders in corporatiewoningen aan. Alle stemmen zijn binnen. Hij is verworpen met 36 tegen en 6 voor. Dan gaan we door naar motie 3, Terug naar de basis. Alle stemmen zijn uitgebracht. Deze motie is verworpen met 38 tegen en 4 voor. Dan motie 4, Op weg naar een Gronings congresbureau. Deze is met algemene stemmen aangenomen. Dan gaan we een stuk door naar motie 9. Dat is de motie Actieve aanpak van leegstand.

03:08:37

Voorzitter: Alle stemmen zijn uitgebracht. Ik zie 38 voor en 4 tegen. Daarmee is die aangenomen. Dan gaan we naar motie 11, Prijs van CO₂-uitstoot, ook bij wonen en ruimtelijke ordening. Iedereen heeft gestemd. Hij is aangenomen met 36 voor en 6 tegen. Motie 12, Verkenning Groningen Culturele Hoofdstad van Europa 2033. Alle stemmen zijn binnen. Hij is aangenomen met 35 voor en 7 tegen. Dan motie 13, De sociale basis als basis. Hij is aangenomen met 31 voor en 11 tegen. Motie 14, Oog voor statushouders. Ik zie een microfoon nog aan. Deze motie is aangenomen met 34 stemmen voor en 8 tegen. Motie 15, aar en welke ontmoetingsplekken? We wachten nog op één iemand. Wie o wie? Kijk eens aan, 42 voor, met algemene stemmen aangenomen.

03:10:39

Voorzitter: Dan motie 16, Van boer naar bord. Ook met algemene stemmen aangenomen. Dan motie 17, Spijs doet samenkomen. Deze is aangenomen met 34 stemmen voor en 8 tegen. Motie 18, Benut de arbeidskansen van de bouw en het beheer van Meerstad-Noord. Alle stemmen zijn uitgebracht. Hij is met 38 voor en 4 tegen aangenomen. Motie 19, Herdenking Nederlands-Indië op 15 augustus 2026. Alle stemmen zijn uitgebracht met 41 voor en 1 tegen is die aangenomen. Dan naar motie 20, Een aantrekkelijke, toegankelijke en inclusieve binnenstad voor alle Groningers. Met algemene stemmen aangenomen. Motie 21, Blijvend herinneren vraagt blijvende middelen. Deze is met 41 voor en 1 tegen aangenomen. Dan gaan we door naar 23, Blijf oog houden voor de verhalen achter de cijfers.

03:13:02

Voorzitter: Alle stemmen zijn uitgebracht, 41 voor en 1 tegen, is daarmee aangenomen. Dan gaan we naar motie 25, Jongerenparticipatie bij de bouw van trafohuisjes. Alle stemmen zijn uitgebracht. Daarmee is die aangenomen met 36 voor en 6 tegen dan. Motie 26, Regen op warm asfalt. Er staat nog iets tussen haakjes achter, Parkeerdruk fietsvlonders. Alle stemmen zijn uitgebracht. Daarmee is die aangenomen met 30 voor en 12 tegen. Dan motie 27, Lady en Mister Marmelade. Is aangenomen met 38 voor en 4 tegen. Ik zie meteen hilariteit. Dan gaan we door naar een motie 28, Everybody loves the sunshine. Deze is aangenomen met 36 voor en 6

tegen. Nog heel even, we zijn er bijna. Als het nog heel even stil kan. Dan gaan we door naar motie 29, Ga door met groen.

03:15:09

Voorzitter: Dan is deze aangenomen met 27 voor, en 15 tegen. Dan zijn we bij Motie 33 Behoud van urban beweeg- en speelplekken in de gemeente Groningen. Er staat een andere. Deze stemming gaan we schrappen. Als ik heel even rust mag, 32 is niet in stemming gebracht. De stemming die zojuist was, trekken we terug, die telt niet. We hebben nu motie 33.

03:15:59

Mevrouw Blauw: Motie 29 daar heb ik per ongeluk voorgestemd, maar daar moest ik tegenstemmen.

03:16:09

Voorzitter: We kunnen dat in de uitslag niet meer veranderen. We hebben een aantekening gemaakt van uw opmerking. Even wat stilte. Ik begrijp dat het ingewikkeld is. We maar we hebben nu motie 33. De stemming is nog niet definitief, dus mensen die zich nog willen bedenken kan nog, want we wachten nog op 2 stemmen. Alle stemmen zijn uitgebracht. Hij is daarmee met algemene stemmen aangenomen. Nogmaals, het gaat over motie 33 en 32 trekken we terug. Motie 34, Bevorderen promoten van voetbal op vrijdagavond en zondag in de gemeente Groningen. We wachten nog op 1 persoon. Allemaal binnen. Daarmee is hij met algemene stemmen aangenomen. Motie 35, Samen voor altijd. Een spannende stemming, maar hij is verworpen met 24 tegen en 18 voor.

03:17:34

Voorzitter: Dan motie 36, Stand by me. Deze is aangenomen met 37 voor en 5 tegen. Dan motie 37, Start me up. Deze is aangenomen met 41 voor en 1 tegen. Dan gaan we door naar nog een titel van een liedje. Motie 38, Locked out of Heaven. We wachten nog op 1 persoon. Iedereen heeft gestemd. Hij is verworpen met 39 tegen en 3 voor. Dan motie 40, Een veilige haven tijdens evenementen en in de nacht. Alle stemmen zijn binnen. Hij is aangenomen met 39 voor en 3 tegen. Motie 41, Ga door met ongelijk investeren. Deze is aangenomen met 26 voor en 16 tegen. Motie 42, Openbare toiletten. We hadden nog 1 twijfelaar, maar het is met algemene stemmen aangenomen. Motie 43, we zijn er bijna. Uitbreiding formatie boa's. Deze is verworpen met 32 tegen en 10 voor.

03:20:32

Voorzitter: Dan motie 45, Onderzoek naar de invoering van sportpas voor jongeren. Alle stemmen zijn binnen, terwijl er nog druk overlegd wordt. Hij is aangenomen met 36 voor en 6 tegen. Dan de laatste, motie 46, Onderzoek inzet stadsreservisten. Dan zijn alle stemmen uitgebracht en is die aangenomen met 28 voor en 14 tegen. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van de vergadering. Voor u allemaal wegreut, u weet dat we nog een aantal zaken met elkaar bespreken voor we het reces ingaan. Allereerst wil ik u, ook namens mijn voorgangers die met u dit politieke jaar zijn begonnen, bedanken en natuurlijk het college voor alle samenwerking, uw inzet. We weten allemaal dat het raadswerk ingewikkeld is en vaak meer tijd kost dan dat je ervoor krijgt.

03:22:03

Voorzitter: Ik zie een iemand nee schudden, maar ik weet niet of iedereen het eens is. Ik zal de naam niet noemen. Het wordt zeer gewaardeerd. U doet dat allemaal vaak ernaast met grote inzet en betrokkenheid. Dat heb ik de twee keer dat ik heb mogen voorzitten heel erg vernomen. U bent goed in gesprek op de inhoud, dat is heel erg belangrijk. Voor ik het woord geef aan de nestor die al klaarstaat, wil ik aandacht vragen voor onze plaatsvervangend raadsvoorzitter Ceciel Nieuwenhout en haar net als iedereen een mooie zomer toewensen. Dit gaat voor haar een bijzondere zomer zijn. We kijken ernaar uit om jou straks weer terug te zien. Niet in je eentje, maar dan ook iemand nieuws te kunnen ontmoeten. Daar kijken wij naar uit en wensen jou veel geluk. Daar hoort ook een presentje bij.

4. Sluiting

03:22:58

Voorzitter: We hebben het al een beetje aangekondigd. Ik heb mij laten vertellen dat het een goed gebruik is dat de nestor van de raad het woord krijgt ter afsluiting. Dat is in de heer Leemhuis.

03:23:20

De heer Leemhuis: Het knopje indrukken. Het lijkt bijna alsof ik het niet meer wist. Dank u wel, voorzitter. Zo vlak voor het begin van het zomerreces heb ik het voorrecht om u toe te spreken en daarom neem ik allereerst vanaf deze plek de gelegenheid om u te feliciteren met het tot een goed einde brengen van het voorjaarsdebat en uw eerste week als burgemeester van Groningen. U zat de raad goed en routineus voor, alsof u hier al jaren voor de voorzittershamer zwaait. Tot mijn genoegen bleek dat u nog een heel klein beetje in uw oude rol van ondervoorzitter van de Tweede Kamer zat. Namelijk toen u de heer Lo-A-Njoe het woord gaf en hem de collega van D66 noemde. Vooralsnog is hij geen lid van het college, maar u bent gewend lid te zijn van het gremium dat u voorziet.

03:24:09

De heer Leemhuis: Sowieso was het een lang, maar goed debat, waarbij het niet opviel dat er meerdere mensen voor het eerst een algemene beschouwing gaven bij een groot raadsdebat. Wat opviel, is dat blijkbaar het coalitie fractievoorzitterschap enorm zwaar moet zijn. Van alle coalitiepartijen is er nog maar een die dezelfde fractievoorzitter heeft. Wat ook opviel was dat er dit voorjaarsdebat bijna twee keer meer moties waren dan bij het voorjaarsdebat van vorig jaar. Er is niet meer geld te verdelen. Misschien is het een voorbode van de aankomende verkiezingen en de toegenomen behoefte aan profileren die daarmee gepaard gaat. Het was een druk en bewogen politieke tijd, sinds het begrotingsdebat waarin we nog moesten bijkomen van het vertrek van onze burgemeester.

03:24:58

De heer Leemhuis: Zo werd dit politieke jaar het jaar van drie burgemeesters. De afgelopen tijd stond ook voor elf leden van onze raad in het teken van burgemeesters, want ze gingen namens ons op zoek naar een nieuwe burgemeester. Nu zit het eindresultaat van het werk in de voorzittersstoel. Al mogen zij daar tot in de eeuwigheid niets over zeggen, een totaal vreemde wettelijke bepaling, maar we moeten het ermee doen. We kunnen niet te licht denken over de grote belasting die dat werk voor henzelf, samen met ondersteuning vanuit de griffier,

van adviserende leden is geweest. Zoals iemand het omschreef als een soort geheimzinnig genootschap van raadsleden, die niet mochten delen wat ze met elkaar doormaakten. Zelf was ik in 2014 lid van zo'n commissie.

03:25:45

De heer Leemhuis: Ik kan u zeggen dat dat bovenop je normale raadswerk en werk en gezin een flinke belasting is. Heel erg bedankt, namens de hele raad. Er gebeurde nog veel meer de afgelopen tijd. Samen schaatsten we op de ijsbaan, op uitnodiging van de schaatsclub. Hadden we een leerzame en gezellige raadexcursie naar Gent. Zongen we een avond lang karaoke met de raad en verloren we hopeloos bij het gemeentelijk voetbaltoernooi, zonder enkel doelpunt van het raadsteam. Nu begrijp je beter waarom de raad het steeds over Champions League niveau heeft. Er moest wat gecompenseerd worden. Deze raad leeft overigens wel volgens het adagium work hard, play hard. Maximale inspanning voor het raadswerk wordt afgewisseld door gezelligheid onderling.

03:26:34

De heer Leemhuis: Bijvoorbeeld op bezoek bij de FC of tijdens het Bevrijdingsfestival. Er waren veel veranderingen. Mirjam kwam en Mirjam ging. Ik denk dat ik namens iedereen kan zeggen dat we met waarnemend burgemeester Mirjam van het Veld echt de perfecte waarnemend burgemeester hadden. Vriendelijk en fijn in de omgang, maar ze stond voor de zaak en was er meteen vol voor ons als raad en ook voor het college. We hebben haar twee weken geleden in een mooie bijeenkomst uitgezwaaid. Nog meer veranderingen. De gemeentesecretaris Christien Bronda verliet ons recent. Er gaan stemmen op dat zij een ware wandelende rolodex was, omdat ze iedereen kende.

03:27:13

De heer Leemhuis: Ze wordt geroemd om haar gezelligheid en voor goede roddels kon je ook altijd bij haar terecht. De nieuwe gemeentesecretaris Sander Gerritsen wil ik in ieder geval welkom heten in ons midden. Succes. Zo ben ik. Vandaag neemt nog iemand afscheid van ons. De voorzitter zei het al, onze bode Anne Geert. Heel erg bedankt voor alles wat je al die jaren voor ons hebt gedaan. We gaan je missen. Veel plezier en geluk in je nieuwe leven. Via jou ook dank aan al die bodes die vandaag en al die andere dagen ons raadswerk soepel maken. Dank ook aan alle ambtenaren die dit voorjaarsdebat, het voorbereidende en ondersteunende werk hebben gedaan voor het college en voor ons als raad. Wij zien jullie letterlijk zitten daar. Applaus.

03:28:14

De heer Leemhuis: We weten dat er velen thuis keken en dat jullie al lang bezig waren als wij nog met dit debat moesten beginnen. Ook dank aan de journalisten, die in de raadzaal dit debat verslaan. Ook applaus. Best leuk om de hele tijd applaus te roepen en dat er dan wat gebeurt. Ik weet niet of ik er gebruik van ga maken, maar dat terzijde. Jullie verslaan dit debat en jullie sommige journalisten kijken via het scherm. Als wij al aan de borrel zijn, zijn jullie nog bezig met artikelen schrijven en publiceren. Daarvoor heel veel dank. Tot slot, de medewerkers van de griffie. Goed zo. Zij bereiden niet alleen het raadsdebat voor, tijdens de vergadering werken om beeld en geluid te laten werken, die stemmingen in goede banen leiden en na de vergadering de besluiten consciëntieus verwerken en vastleggen.

03:29:15

De heer Leemhuis: Die het reilen en zeilen van deze raad mogelijk maken. Dank, zeg ik dus ook via jou en jou in het bijzonder Josien. Bij het rondvragen bij deze en gene in de raad naar welke dingen opvielen in onze raad, blijft iets opvallen. Misschien valt de nieuwkomers, de burgemeester en de gemeentesecretaris, dat nog wel het meest op. Dat is dat wij zo goed contact met elkaar hebben en dat de sfeer zo goed is. Ik moet eerlijk zeggen dat ik er eerst niets over wilde zeggen, omdat we het wel vaker horen dat die verhoudingen zo goed zijn. Het wordt een beetje sleets om daar het steeds over te hebben. We moeten niet vergeten hoe waardevol dat is. We steunen elkaar als het nodig is, ook als iemand van ons het moeilijk heeft, hulp of steun nodig heeft.

03:30:02

De heer Leemhuis: Dat betekent helemaal niet dat we het altijd eens zijn. Gelukkig niet. Het debat gaat fel op het scherpst van de snede en we zijn soms oprecht totaal verbaasd over wat de ander zegt of doet. Als het debat voorbij is, dan is de ophef en de verontwaardiging weg. Dan zijn we mensen die het leuk met elkaar hebben, die elkaar zien staan, er voor elkaar zijn. Dat is enorm waardevol. Mensen, we zijn er bijna, klaar voor een lang reces, een lange vakantie voordat het een jaar lang los gaat met heel veel werk. Na het reces beginnen we met een jaar van landelijke en gemeentelijke campagnes, kandidatenlijsten vaststellen, verkiezingsprogramma's schrijven en na twee campagnes en de verkiezingen van 18 maart volgen coalitievorming, coalitieonderhandelingen.

03:30:53

De heer Leemhuis: Dus neem die welverdiende zomervakantie om met je familie, je vrienden een fijne tijd te hebben en helemaal op te laden en je gedachten te verzetten. Tot slot, het is spannend wat er met deze raad gaat gebeuren na het reces. Waar Roelien Kamminga uit Den Haag naar Groningen is gekomen, moeten we afwachten welke leden van deze raad volgens goed gebruik zich de komende tijd zullen kandideren voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer en daarmee mensen als Wieke Paulusma, Julian Bushof of Glimina Chakor achterna gaan. Wij zullen het na het reces merken, maar voor nu mensen, een hele fijne vakantie.

03:31:39

Voorzitter: Dank u wel. Dat zijn volgens mij mooie woorden waar we allemaal de zomer in kunnen. Ook heel fijn dat u inderdaad ook nog even expliciet aandacht vroeg voor alle mensen die ons werk hier mogelijk maken, voor en achter de schermen. U heeft ons mee zien roffelen, ook als college, dus dat ondersteunen wij ook van harte. Ik heb nog twee huishoudelijke mededelingen. Het klinkt een beetje gek nu we de zomer ingaan dat ik u meteen attendeer op een activiteit aan het begin van het nieuwe seizoen. Toch graag even aandacht voor de gezamenlijke lunch bij de opening van het politieke seizoen op woensdag 27 augustus. Meer informatie volgt nog. Dan het belangrijkste, waar u allemaal al op zit te wachten, is dat er zo dadelijk een borrel is ter afsluiting van dit politieke seizoen.

03:32:17

Voorzitter: Dat is aan de overkant in het Market hotel, waar we worden verwacht op het dakterras. Ik hoop jullie allemaal te zien. Voor wie ik dat niet meer zie, wens ik een heel fijn reces. Ik sluit de vergadering.